N:o 223 UUSI SUOMETAR 1916

Sunnuntaina Elokuun 20 p. Kahdeksasviidettä (48) vuosikerta Sunnuntaina Elokuun 20 p.

TOIMISTO
Helsinki, Antinkatu 4

Uutisosaston puhelin 250
Toimitussihteerin „ 7920
Päätoimittajan „ 2234
Ulkomaan osaston „ 6038

Ilmoitushinnat:
Tekstin edellä 15 p.; jälessä 12 p.; määrätyllä paikalla 20 p. palstamm. alalta. Pienin ilmoitusmaksu 1 markka. Värilliset ilmoitukset 25 p. mm., vähintäin 20 mk. — Kuolemailmoitukset alan mukaan, vähintäin 6 mk. Kihlaus- vihkimä- ja syntymäilmoitukset 3 mk.

Vastaava ja päätoimittaja:
P. J. HYNNINEN
Tavatean toimistossa k:lo 2—4 i.-p.
Puhelin 2234

Tilaushinnat:

	Helsingissä: haettaessa kotiin tuotuna	Maaseudulla:	Venäjällä:	Ulkomailla:
1/1 v:lta	15 mk. — p. 16 mk. — p.	16 m. — p.	6 rpl. — kop.	40 m. — p.
1/2 „	7 „ 50 „ 8 „ — „	8 „ 50 „	3 „ — „	20 „ — „
1/4 „	3 „ 75 „ 4 „ — „	4 „ 50 „	1 „ 50 „	10 „ — „
1/12 „	1 „ 25 „ 1 „ 40 „	1 „ 75 „	— „ 50 „	3 „ 50 „

Viikko-Suometar Smk. 3:50 vuodelta.
Tilattaessa on aina mainitt. onko tilaus uusi vai samana vuonna jatkuva.

KONTTORI: Helsinki, Antink. 4
avoinna klo 8 a.-p.—7 i.-p.
HAARAKONTTORI: 2 linja 5
avoinna klo 9—11 ap. ja 2—7 ip.

Konttorin puhelin 1290
Haarakonttorin „ 9206
Taloudenhoitajan „ 6565
Asiamieskonttorin „ 9043
Taloudenhoitaja tavataan klo 2—4

L. POHJANHEIMON ASIANAJOTOIMISTO HELSINKI, VUORIK. 8.
Ei kaukana raut.-asem. Puh. 7496 sekä 5006 Avoinna klo ½10—4.
Omist. Varat. L. Pohjanheimo, jota its. varm. tav. k. 4—5.
Ajaa virasto- ja oikeusasioita, myös testamentti- ja perintöriitoja; toimittaa saatavainperimisiä, perunkirjoituksia, perinnönjakoja; laatii testamenttejä, vararikkoluetteloja, kauppa- y. m. kirjoja. y. m.
Matkustetaan maaseudulle. 27

Castrén & Snellman
Asianajotoimisto,
Helsingissä :: Aleksanterinkatu 42.
Perustettu v. 1888.
Auki 10—¼4. P. 735, 7172 ja 2270.
Omistajat: A. M. Lassenius, Varatuomari. Kaarlo Fröjdman, Varatuomari.
Vakinaisia avustajia: Iivari Fröjdman, Varatuomari. Arvo Haveri, Fil.maist.Hov.ausk.
Ajavat asioita kaikissa maamme oikeuksissa ja virastoissa. Laativat testamenttejä, yhtiöjärjestyksiä, kauppa- y. m. asiakirjoja. Toimittavat perunkirjoituksia, perinnönjakoja, saatavien perimisiä ynnä muita asianajoalaan kuuluvia tehtäviä. 18
Matkustetaan myös maaseudulle.

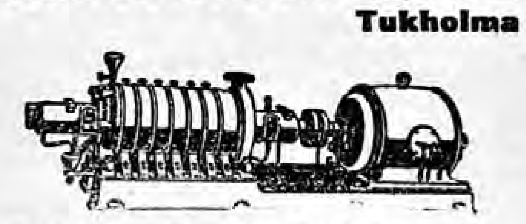

LUDWIGSBERGS VERKSTADS A.-B. STOCKHOLM
Tukholma
Korkeapaineinen keskipakoispumppu
Pohjoismaiden suurin erikoistehdas pumppuja varten
Edustajat Suomessa:
O/Y. Axel von Knorringin Teknillinen Toimisto
Helsinki, Unionink. 23, puh. 996, 2641 & 9889.
Sähköosote: „Maskinaxel".
(S.I. 15734) 15868

Lakitiedettenkand., Varatuomari
Otto Kaukovaaran
Asianajotoimisto Helsingissä. Laekmanin talossa, Mikonkatu 11. Puh. 2723. Avoinna ½10—2, 5—7. **Ajaa:** asioita kaikissa Suomen oikeuksissa ja virastoissa. **Laatii:** testamenttejä, kauppa- y. m. kirjoja. **Toimittaa:** rahainperimisiä, perunkirjoituksia, perinnön- ja pesänjakoja ynnä kaikkia asianajoalaan kuuluvia tehtäviä. Kokeneita **yksityisetsiviä** toimiston palveluksessa, joiden avulla toimeenpanee tutkimuksia **rikosasioissa.**
Matkustetaan myös maaseudulle.

Lastenvaunuja
juuri sisääntulleet, suuri valikoima
Pohjoismainen Taloustarpeiden-Kauppa
15832

Arvopapereita
ostaa ja myy
ja
Pörssitehtäviä
suorittaa
Pankkiiriliike
Yrjö Somersalo & K:ni.
Aleksanterinkatu 13.
Puh. 6048 ja 6143.
(S.I. 16757) 15901

SUOMALAISTEN LAKIASIAINTOIMISTO
Helsingissä Kansallispankin talo. Aleksanterinkatu 40 A. Avoinna 9-11 ja 5-7. Puhelin III 58. 15827.

SUOLAA
venäläistä, myydään ostajan omissa säkeissä varastoistani suuremmissa ja pienemmissä erissä (kuitenkin vähint. 1,000 kg)
ONNI PALOKANGAS
HELSINKI, KAPTEENINKATU N:o 1 — PUHELIN 11000
Asiamiehet maaseudulla:
Rovaniemi: Kauppias Isak Afanasjeff.
Kemi: Herra A. Tolvanen.
Oulu: Toiminimi Otto Ravander.
Vaasa: Kauppakoulunjohtaja Walter Svanljung.
Tampere: Kauppias Juho Kivinen.
Mikkeli: Neuvosmies Ernst Akesson.
Savonlinna: Isännöitsijä G. Joutseno.
Nurmeksen kauppala: Herra Olli Heikura.
Joensuu: Kauppias H. Surakka.
Sortavala: Herra Juho Vanninen.
Kouvola: Kaupanhoitaja Matti Ahola.
Viipuri: Toiminimi K. Lundberg & C:o.
Lappeenranta: Kauppias J. Kaarna.
(S.I.16778) 15863

(S.H.)
Kehoitus
koe-osakemerkintään suunniteltua ehdotuksen mukaan
Rederiaktiebolaget Transoceanic Osakeyhtiö
nimistä yhtiötä varten.

Sitten kun allekirjoittaneet ovat julkaisseet kehoituksen koe-osakemerkintään suunniteltua ehdotuksen mukaan edellä olevan nimistä laivanvarustusosakeyhtiötä varten, jonka kotipaikka olisi Turku ja jonka tarkoituksena olisi aluksi kahdella tarkoitukseen sopivalla höyrylaivalla alottaa ja ylläpitää säännöllistä liikennettä **Etelä-Amerikan itärannikon** huomattavimpien satamain sekä **Suomen ynnä muiden Itämeren ja Suomenlahden rannikoilla** olevien satamakaupunkien välillä, saamme täten kunnioittaen yleisön tiedoksi ilmoittaa, että merkintälistoja niihin kuuluvine perusteltuine kehoituskirjelmineen, joissa merkintäehdot ovat lähemmin ilmoitetut, kannattavaisuuslaskelmineen ja muine asiakirjoineen, jotka valaisevat suunnitellun hankkeen tulevaisuusmahdollisuuksia, on halukkaita merkitsijöitä varten esillä seuraavissa paikoissa, nimittäin Pohjoismaiden Osake Pankissa, Kansallis Osake Pankissa, Yhdyspankissa, Privatbankenissa, Kauppaneuvos Victor Ek'illä, Herroilla Kontro & Kuosmanen ja Pankkiiriliike Yrjö Somersalo & K:illa.

Merkittäväksi on tarkoitettu 30,000 osaketta à Smk. 100:—, jolloin osakepääoma nousee vähintään 3,000,000 Smkaan. Merkintä lopetetaan viimeistään tämän vuoden loputtua.

Turku, 10 pnä kesäkuuta 1916.

M. Dahlström.	Victor Ek, (Helsinki).	A. E. Ericksson.
Ernst Grönblom.	Villiam Isaksson.	Alfr. Jacobsson.
F. Klingendahl, (Tampere).	Mauri Lindström.	J. G. Nordström.
Alpo Oka.	Henning von Rettig.	Arvid Ruska.
John Tengström.	Harry Vilén.	Carolus Wrede.
Edv. Åström.		11848

Varatuomari
Veikko Vartiovaaran
Asianajotoimisto,
Helsinki, Aleksanterinkatu 15. Toimisto auki 10—4. Puh. 4716 ja 6579.
Matkustetaan maaseudulle.

Suomalainen Asianajotoimisto
A. RIMPPI, lak. kand., Helsinki. Unioninkatu 8. P. 6657. Auki 9—12, 5—7. Matkustetaan maaseudulle. 28

O.Y. GRANIT
Konttori: Bulevardink. 15
Avoinna: 11—3 :: Telef. 87
Hautapatsaita
Varasto:
Leppäsuon huvil. Lapinlahdenk.
Avoinna: 9—12; 1—6. Tel. 4237.
Parasta ainetta, uusinta mallia!

Kihloissa

Alma A. Lindberg
Nestor J. Nieminen
20. 8. 1916. Helsinki.

Anna Karola
Toivo J. Elo
Längelmäki. Helsinki.

Vihitty

Hels. S., Työm.
Anni Gustafsson
Aarne Salokangas
Helsinki.

Kuolleita

Surulla ilmoitamme, että hellästi rakastettu tyttäremme

Aili Kirsti

kuoli rauhallisesti pitkällisen taudin murtamana Helsingissä 18 p. elok. klo 6,30 a.-p. 12 v. 24 p. vanhana. Katkerasti häntä kaipaavat vanhemmat, 1 sisar, 5 veljeä ynnä sukulaiset ja tuttavat.
Alma ja Antti Kauhanen.

Lepää rauhassa Aili kulta,
Nuo monet tuskat jo päättyi sulta.

Surusaatto lähtee hautausmaan kappelista tiistaina t. k. 22 p. klo 3 päiv. Uudelle hautausmaalle.

K. V. Bergmanin Kivenveistämö
Jälkeläinen Wilhelm Ekman
Lapinlahdenk. 13 :: Puhelin 428
Hautakiviä aina varastossa.
Marmoritöitä tehdään.

Kokouksia

Osakeyhtiö Aitan
osakkeiden merkitsijät kutsutaan perustavaan yhtiökokoukseen tämän kuun 29 p:nä Osuuskauppa Aitan r. l. liikehuoneustoon Kluuvik. 4 Helsingissä klo 6 i. p.
(S.I. 16474) 15612. Valtuutetut.

Kajaanin Puutavara-Osakeyhtiön
(The Kajana Wood C:o Ltd.)
osakkaat kutsutaan ylimääräiseen yhtiökokoukseen, joka pidetään Helsingissä Seurahuoneella tiistaina syyskuun 12 päivänä klo 7 i.p., keskustelemaan ja päättämään:
1:ksi obligatsionilainan otosta ja kiinnityksen myöntämisestä otettavalle obligatsionilainalle;
2:ksi Kajaanin kaupungin kanssa 21 p. heinäkuuta 1915 tehdyn sähkökontrahdin kiinnityttämisestä yhtiön nautinto-oikeuteen Tihisenniemellä olevaan alueeseen ynnä sillä oleviin rakennuksiin;
3:ksi Johtokunnan valtuuttamisesta myydä yhtiölle kuuluvia kiinteimistöjä ja niiden osia.
Kajaanissa, 17 p. elok. 1916.
(S. I. 16812) 15899 Johtokunta.

Oy. Kaffe Ab.
osakkaat kutsutaan täten ylimääräiseen yhtiökokoukseen Kleineh'n hotelliin tiistaina 29 p. elok. 1916 klo 8 illalla, jossa keskustellaan osakepääoman lisäämisestä ynnä siitä seuraavista asioista.
Johtokunta.

S. T. Liiton
hautausapurenkaan maksuja kannetaan tiistaina elok. 22 p. klo 7—½9 illalla Teatterikuja 3 jäsenten n:o 146 1:nen ja n:o 202 2:nen ja n:o 873 ja n:o 8 4:s kerta. 15841

Myytävänä

„HAVARA"
Suomalaista terveysjauhoa.
Välttämätön heikoille lapsille, vähäverisille ja hermostuneille henkilöille.
Maukas ja ravitseva valmiste jokaiselle.
Halpaa, riittävää.
On saatavana jokaisessa hyvinvarustetussa sekatavarakaupassa sekä kaikissa apteekeissa.
Pääasiamies
A. Lilius,
P. Esplanaadink. 15, Helsinki.

Asunto-osakkeita
myytävänä. Lähemmin ilmoittaa
Kallion Konepaja Oy. Puh. 517.
(S.I.16595)15752

Päivätyölistoja
myy varastosta
Suom. Kirjall. Seuran Kirjap. Oy.
Helsinki, Antink. 4.

Ikkunanvanua ja tiivistyslistoja, Sidevanua, Sideharsoja, Selluloosavanua
Oy. Suomen Vanutehdas Ab.
Jokela.
Puh. Nurmijärvi 43. (HbL)15822

MYÖHÄSTYNEET!
Nyt ostamaan Jokioisten W. P. K:n ennakkoarpoja 10 kpl. vihoissa à 50 p:iä.
Huom.! Joka 8:s voitto!
Arvonta peruuttamattomasti 5. 9. 16.
Voitot huomattavan arvokkaat niiden runsauteen ja arvan hintaan verraten. **Edullinen rahain sijoitus. Smk:lla 5:— voi ansaita Smk. 2,300:—** arvosta esineitä, joiden arvo päivä päivältä nousee. Kiiruhtakaa tilaamaan ja ostamaan! Arpoja mitättömän vähän enää jälellä.

Lähettäkää 2, 4, 5, 10, 15, 20, 25, 30, 40, 50 kpl. arpojanne postietuantia vastaan.
Nimi: ____________
Arvo: ____________
Osoite: ____________

Täyttäkää tässä oleva lippu ja lähettäkää se osoitteella
Jokioisten W. P. K.
Arpajaistoimikunta,
Jokioinen.

Teollisuus- ja Liikemiehet
HUOM.!
Piakkoin aiotaan rakentaa Helsinkiin radan varrella olevalle tehdastontille suurehko rakennus suurempia ja pienempiä tehdas- ja varastohuoneustoja varten. Huoneustot ovat joko vuokrattavissa tai voi myös lunastaa osakkeita huoneustojen käyttöoikeuksineen. Lähempiä tietoja antaa Albert Nybergin arkkitehti- ja rakennustoimisto. Bulevardinkatu 2, klo 1—2 ip.

Heti Suomessa olevasta varastosta
10 tonn. Talkkia (Ranskalaista)
12 „ Natrium hyposulfitia (Antiklor)
30 „ Suolahappoa
6 „ Formalin'ia
2 „ Tannin'ia (Teknillistä)
2 „ Vetysuperoxid'ia 30%
3 „ Hammasliitua (I:ma tavara)
1 „ Natr. sulforosum'ia
6 „ Natrium sulfurat'ia 60—62°
2 „ Naftalin'ia.
Muutamia satoja putkia **Neo-Salvarsan**'ia.
Muutamia satoja kiloja **Acid. salicylic**'ia, **Natr. salicyl**'ia, **Acid. acetylo salisyl**'ia, **Cloroform**'ia, **Brom. natr.**'ia, **Borax**'ia, **Boorihappoa.**
Näitä aineita myydään pienemmissäkin erissä. Sopii tiedustella ja tehdä kauppasopimuksia tämänkuun 23:na ja 24:nä päivänä huoneessa N:o 28 Kämpin hotellissa klo 10—3 i.p. 15913.

Perustettavan arvopaperiosaston Johtajan toimeen
etsitään sopivaa henkilöä. 15893
Suomen Kauppapankki, Osakeyhtiö, Helsingin haarakonttori.

SUOMALAISEN KIRJALLISUUDEN SEURAN KIRJAPAINO O.-y. HELSINGISSÄ Osoite: ANTINKATU N:o 4 Puhelimet 447, 3819 ON SOPIVIA valmistamaan kaikenlaisia painotöitä.

Liike-Osotteita.

Agentuuriliikkeitä:
Otto Lumme & Ki P.Espl.25,t.1250 11660

Agraaritoimistoja
Suomen Agraaritoimisto, E.-Espl.k. 16, tel. 8633, klo 10—3.

Arkkitehtejä
Axel Mörne, Albertink. 24. Puh. 1363.

Hautaustoimistoja:
Uusi Hautaustoimisto, Lapinl.k.15. 6520.

Herrainvaatetusliikkeitä:
Lorens Malmström, P.-Espl.k. 33. P.642
Vaatetusliike Pohjola O.-y., Aleks.k. 17.

Huonekalukauppoja:
I. Kilpinen Kaivok. 2. Puh. 4543.
C. L. Larsson Aleksanterinkatu 19. Puhelin 28 11.
O.-y. John Paischeff A.-b. Mikonk. 7. Puh. 15 59.

Ilmoitustoimistoja:
UUDEN
SUOMETTAREN
konttori
välittää ilmoituksia kaikkiin lehtiin ja aikakauskirjoihin. Yksi käsikirjoitus ja yksi lasku eri lehtien omilla hinnoilla.

Insinööritoimistoja:
Insinöörit. Zitting & C:o, E.-Makas.k. 2.

Jalkineliikkeitä:
Hagnäsin Jalkineliike, Erottaja 19. Puh 792. Haaral. Siltasaarenk. 12. P. 29 45.
Hugo Valve, Kenkätehd. Hämeenk. 2 B.

Kahvikauppoja ja -paahtimoja:
J. A. Weijola, Mikonk. 8. P. 4022. 7860.
Oy. Pohjoism. Kahvikompp. (Tukutt.) Kruunuvuorenk. 3. P. 4058 ja 5825.

Kalanpyydyksiä ja laivatarpeita:
Hjelt & Lindgren, Länsiranta 16. P. 784.

Kananmunakauppoja:
I. Arkadieff, P.-Esplan.k. 11-13. P. 1713.

Kangaskauppoja:
V. Aaltonen, II linja 13, puh. 8929.
Aitta Kluuvikatu 4. Puh. 54 66. Osuuskauppa r. l.
Kangasliike »Eljen», Annank.10. T.8642.
A.-B. M. Lindroos, Aleks.k. 11. P. 512.

Kehysliikkeitä:
Joutsen & Nikolajeff, Museok. 3. P. 6529.

Kemikalieliikkeitä:
Astra Kemikalieliike, Arkadiank. 8.

Kielenkääntäjiä:
POLYGLOTT.
13 kieltä, val. tehn. kielenk. Aleks. k. 48. Puh. 110 85.
Uusien Kielten Opisto
Valant. kielenk. Puh. 34 10. Aleks.k. 11.

Kirjallisia toimistoja:
Kirjallinen Toimisto, Fredrikink. 39 B. (Bulev. kulmassa). Puh. 73 71.

Kirjakauppoja:
Kakanieminkirjakauppa
Siltasaarenk. 8—10. Puh. 5434.

Kirjansitomoja:
M. KESTI Kirjansitomo Korkeavuorenkatu 32. Puh. 72 32
TARMO KIRJANSITOMO Kaivok. 11. P. 6845
Kirjansitomo Tukeva (om. K. Sneck), Unionink. 13. Puh. 5801 ja 8215.
K. O. Y. Valistus KIRJANSITOMO-- Annank. 29. P. 10859

Kirjapainoja:
Suomalaisen
Kirjallisuuden Seuran Kirjapainon O. y.
Helsinki, Antinkatu n:o 4. Puh. 447
suorittaa kaikkia kirjapainoalalle kuuluvia töitä nopeasti, täsmällisesti, huolellisesti ja kohtuullisilla hinnoilla.
K. F. PUROMIEHEN KIRJAPAINO Y.
Lapinlahdenkatu 7. Puh. 32 57.
SANA Kirjapaino Kirjansitomo Kotelotehdas CITY-PAS Konttorikirjatehdas

Kirjapaino-asioimistoja:
Osakeyhtiö Grafica Aktiebolag, Kasarminkatu 23. Puh. 59 12.

Kivennäisvesitehtaita:
Sanitas, Eerikinkatu 22. P. 3191.

Klisheelaitoksia:
KEMIGRAFINEN OSAKEYHTIÖ, Antink. 10. Puh. 5480 ja 11382.
O. Y. Kliché, Aleksanterinkatu 46. Puhelin 1992

O|Y KUVA A|B Yrjönkatu 27. Puhelin 6507.

Konekirjoituskursseja:
Oy Systema. Yhä uusintuvia konekirj.kursseja. Aleksanterink. 7. Puhel. 1092.

Korsettiliikkeitä:
Kotimainen Iivi- ja korsettiliike, M. Heinä, Yrjönkatu 14. Puh. 9796.

Koulutarpeiden kauppoja:
Koulutarpeiden Keskusliike O. Y. Vladimirink. 3. Puh. 58 62.

Kotiteollisuusliikkeitä:
PIRTTI KOTITEOLLISUUS O.-Y. Bulevardink. 2. P. 8728

Kukkakauppoja:
Gustaf Andersson, L.Heikink.14. P.4588
Hagan Kukkakauppa, E.-Espl. 2. P.5117
V. F. Sagulin, Aleksanterink. 46. P. 977.

Kultasepänliikkeitä:
Kulta- & hopeaseppä-Osuusk. Hakasalmenk. 2. P. 67 28.
Osk. Lindroos, Aleksant.k. 48. Erott. 9.
Aikala, O.y., Mikonkatu 8. Puh. 1 66.

Kultaus- ja kehysliikkeitä:
V. Kårlund Annankatu 20. Puhelin 2356.

Kumitavaraliikkeitä:
Pohj. Gummitavara-liike, Aleksanterinkatu 17 B. P. 83 14.

Kupari- ja peltisepänliikkeitä:
M. F. Hätinen, L.Heikink. 13. P. 1531.

Kylpylaitoksia:
Kylpylaitos Imatra, Malmink. 24, t. 9866.

Lamppu-, Lasi- ja Posliinikauppoja:
ALBION LAMPPUMAKASIINI. Aleksant.k.11. Puh.1327.

Lanka- ja villatavarakauppoja:
Willandt, Uudenmaankatu 15. P. 6530.

Lasi- ja taloustarvekauppoja:
G. F. Stockmann O.-Y., Unionin- ja Aleksanterink. kulm. Taloustarveos. p. 6450. Lasi- ja Posliinios. p. 514. Kangas- ja Lankaosasto 856.

Lasinleikkausliikkeitä:
A. Hj. Leppälän Lasihiomo ja lasinja lostusliike, Mikonk. 8. Puh. 50 23.
Lasihiomo Välinöjä, Bulev.k. 30. P. 7608.
Joutsen & Nikolajeff, Museok. 3. P. 6529
Poliilasimo, Bulevardink. 24. P. 110 77.

Leikkeleliikkeitä:
Helsingin Leikkeleliike, Mikonk. 2. P.491.

Leipuri- ja Kondiitoriliikkeitä:
E. Heinänen 3:s linja 18. Puhelin 9940 ja 2096.
Ekberg, Bulevardink. 9. Puh. 272.
N. Leino, P.-Makasiinik. 4. P. 212.
Helsingin Höyryleipomo, Ludvigink. 5. P. 1732. Sivumyym. Unionink. 23. P. 1839.

Lihakauppoja:
Alex. Grönlund, Kauppiask. 5. P. 48 52

Lyhyttavaraliikkeitä:
Heippola, Siltasaarenk. 6. P. 7428.

Maalarinliikkeitä:
V. Silvonen, Simonk. 8. Puh. 88 37.

Maanmittareita:
Artur Allin Maanmittaustoimisto.
Helsinki, Erottajak. 5, 5 kerr. P. 37 38.
Rauramo, E., Korkeav.k. 6 A, p. 9714.
K. A. Sariola, Katajanokank. 7 B. P.7511.
Tukkila, v.-maam., Vladim.-k. 11 A. 4580.

Maanviljelyskalusto- ja tarp.-kauppoja
Osakeyhtiö Agros Mikonk. 7. Puhelin 3754, 3778 ja 2417

Maatalous- ja Metsätoimistoja:
Helsingin Metsätoimisto, Ernst Wrede, Neitsytpolku 7, 10—4. Puh. 10 08.
Itä-Suomen Metsätoimisto, VIIPURI. Puhelin 375.
R. W. HOFFSTRÖMIN Metsätoimisto, Mikonk. n:o 7. — Puh. 9005, 11165.
Keski-Suomen Metsätoimisto Tampereella, U. J. Grönholm. Puh. 1561.
Maatal. ja Metsätoim. Aleks.k. 48, p.5151
E.R.Alcenius, E.Cajander, Brutus Lesche
W. G. Thomén Metsätoimisto, L.Ranta 12. P. 172.

Muotiliikkeitä:
A. Lönngrén, Korkeavuorenk. 22. P. 3350

Musiikkikauppoja:
A/B. R. E. Westerlund O/Y. P. Espk. 37.

Nahkakauppiaita:
Knut E. Holtz O.y. (tukuttain), I. Heikink. 13. Puh. 24 80.
K. V. Silveniuksen Nahkakauppa, A. M. Soikero, Mikonkatu n:o 17. Puh. 43 06.

Naisten pukimoliikkeitä:
O. Y. O. Stenberg, P.-Espl.k. 27. P. 1727.

Ompeluliikkeitä:
Selma Tamminen, Tehtaank. 3. P. 85 21.

Paikanvälitystoimistoja:
Kansakoulujen maan. 11—½1 ja Annan.k.9 kesk. lauv. 11-1. (Tel. 3183

Paperikauppoja:
I. Bastman, Aleksanterink. 11. P. 8983.
Lång & Leppäaho O.y. Aleksk. 44. P.143.
Th. Wulff, P.-Esplk. 43, puh. 2450.
K. G. Ohman Bulevardink. 12 Puhelin 1330.

Patenttitoimistoja:
Helsingin Patenttitoimisto, Bulevardinkatu 19, klo 11—1, 2—3.
Suomen Patenttikonttori O.-y.
Bulevardinkatu 6, puh. 52 41.
Hakee ja myy patentteja.

Pianoliikkeitä:
Hellas o.-y. Pianotehdas, Aleksanterinkatu 50. Puh. 661.
Mikkola & Wegelius, Aleks.k.15. P.6205.

Pikatoimistoja:
Mikonk. 8 Puh. 77 11. **FIX** Aleks.k. 19 Puh. 77 13
MARS J.N. M. K. Y:n pikatoim. ja työlaitos (varatt. pojille. P. 2359. Vuorik. 17.

Puusepänliikkeitä:
Helsingin Uusi Puusepänliike (E. A. Berghem), Sepänk. 9. P. 61 00 ja 68 06.
Huonekalujen korjausliike, Puh 109 56.
L. Moilanen, huonek. tehd., Kasarmk 26 Puh. 30 90.

Puutavaraliikkeitä:
Antti Jukka, Pietarink. 15. Puh. 9753.
Eemeli Palotie, varasto Huopalahdessa. Puh. 24 47, H:gin sentraali.

Puutavarakauppiaita:
Sörn. Halko- ja Puutavara.o.-y. Fredriksbergink. 13. Puh. 270.

Rakennusainekauppoja:
Helsingin Rakennusainekauppa O.-y. Heikinkatu n:o 3. Puh. 256.

Rautakauppiaita:
Emil Lesch, Aleksanterink. 17. P. 1401.
O. Y. K. H. Renlund, Rautakaup. P.1534.
Uusi Rautakauppa O. Y. I. Heikinkatu 13. Puh. 1591.

Rautasänkyliikkeitä:
Helsingin Uusi Rautasänkytehdas, Polsa & Merivaara, Hallitusk 15. P. 1630.
Rautasänky- ja Konek. Antink. 4. P.8921
Suomen Rautasänky O.-Y., Helsinki, IV:s linja 6. Puh. 9896.

Rohdosliikkeitä:
Enbergin Rohdosk., Hakaslmk. 4. P.3456.
Ab. Medeor Rohdosliike Oy. Mikonk. 11. Rautat. torin laona. P. 5483.
Rohdosliike Varia, Aleks.k. 50. P. 11397.

Romuliikkeitä:
Hels. Romuliike, Siltasaarenk. 7. P. 6 75.

Räätälin- ja vaatetusliikkeitä:
Liinus Aalto, Korkeav.-k. 41. P. 4359.
K. M. Kaskinen, Kork.v.k. 28. P. 1151.
OY. KALLIO AB. Uusi Ylioppilastalo Puh. 67 31.
K. G. Lehto, Fredrikink. 40. P. 1914.
K.H. Pohjanpää Yrjönk.23 puh. 4117
Räätälint.tek. liike, Hämeenk. 2. P. 3707.
L. Väisänen, Museokatu 5. Puh. 5779.

Sanomalehtiä:
Uusi Suometar, tehokas ilmoituslehti.
Suomalainen, suurin lehti Jyväskylässä.

Siirtomaatavarakauppoja:
V. W. Dahlgrén, Vladim.-k. 34. P. 5275.
J. H. Dahlgrén, Tukku- ja vähittäisliike, Annankatu 26. Puh. 757.
E. Hansson, Vuorim.-k. 35. Puh. 33 33.
A. E. Isaksson, I.-Robertink. 1. P. 5647; Museokatu 8. Puh. 291.
V. Lehmuskoski, Yrjönk. 31. Puh. 274.
Aleksander Manelius, Vilhonk.4. P.1392.
Arthur Nyman, Eerikink. 17. Puh. 2 48.
Oskar Parkkinen, Siltasaarenkatu 16. Puhelin 38 49 ja 41 14
Jalmari Vainio, Neitsytpolku 10. P.3597.
Talous-Osakekauppa Mikonk. 3 Puh. 2123.

Sikarituontiliikkeitä:
Nizza Sikari-tuonti, Uudenm.-k. 2. Puh. 7236. Aleksanterink. 9. Puh. 5395.

Silmä- ja suurennuslasikauppoja:
Oskar Eriksson & C:o O.-y. Mikonk. 7. Puh. 365.

Sähköliikkeitä:
Koru, valaistusl., Kluuvik. 1. P. 5348.
Ojalan Sähköliike O.y. Mik.k 9. P. 5285.
Siemens & Halske, Mikonk.11.p.2626 2724.

Taideteknomoja ja messinkivalimoja:
O. M. Nurmi, Liisank. 11. Puh. 33 81.

Taloissa tarvittavien metalliitöiden valmistus- ja korjausliike:
O. S. Pesonen, Kristinank. 8. Puhel. 19 70, 115 63.

Tapetti- ja mattoliikkeitä:
A. Haanoja, Neitsytpolku 3. Puh. 534.
J. Korte, Aleksanterink. 7. Puh. 2971.
Vald. Salvén, Unionink. 28. Puh. 924.

Teekauppoja:
A. K. Savin Kauppahuone, Antink. 4. Puh. 204 ja 7120

Tukkuliikkeitä:
Helsingin Tukkukauppayhtiö
Vuorikatu 8. Puh. 8514.
Tehtaitten Tukkukauppa
Siltasaarenk. 6, t. 6754. (Lyhyttavaraa)
I. Pohto (nahkaa, vuotia, ekstrakt.), Kluuvik. 4. Puh. 86 35 ja 22 55.

Urheilu- ja polkupyöräkauppoja:
Oy. Husqvarna, Aleksanterink. 54 Puhelin 1847.
Stockmann, Urheiluosasto, Union.k. 23.
Puhelimet: Joht. 1781. Myymälä 5467. Konttori varasto 2052.
K. Rautasen Polkupyörätehdas ja Urheilukauppa, Mikonk. 11. Telef. 3658.

Valokuvaamoja:
Valokuvaamo Strandberg, Aleksanterinkatu 17. Puh. 2309.
A. B. Valokuva-atelieri Apollo O. Y. Aleksanterinkatu 13. Puhelin 8 33.

Verkakauppoja:
S. Säilä & K:i, Aleks.k. 9. Tel. 45 89.

Vesijohtoliikkeitä:
A.-B. Rob. Huber O.-Y. Mikonk. 13—15. Puhel. 271.
O. S. Pesonen, Kristinank. 8. Puhel. 19 70, 115 63.
A. B. Vesijohtoliike O. Y., Nuoranpunojank. 4 A. P. 3318, 5663 ja 6840.

Voiliikkeitä:
O.y. Hansa A.b., Unionink. 26. P. 6451.
F. Heino, I.-Viertotie 2. Puh. 31 36.
Valio r.l. E.-Espianaatik. 2. Puh. 77 32.

Väri- ja vernissakauppoja:
Suomen Väri- ja Vernissatehtaan Osakeyhtiö, Etelä-Esplan.-k. 8. Puh. 85.

Halutaan ostaa

Vapauteen meneville vangeille

tarpeellisia käytettyjä vaatteita ja kenkiä ostetaan ja, kirjekortilla tai puhelimella N:o 340 asiasta tiedon saatua, noudetaan

Helsingin Kuritushuoneelle.
(S. I. 16738) 15819

Sekalaisia Ilmoituksia

Päivystäjälääkäreinä

toimivat sunnuntaina 20 p. elok. tri J. Ch. Sjöblom, Marian sairaala, puhel. 6484 ja tri Ranghild Granholm, Antinkatu 19, puh. 11098.
(S.I.16706) 15816

Vaasan Puuvillan
Vulcanin
Agroksen
Valkiakosken
Orimattilan
Pohjois Pankin
Kiinteistöpankin
Privatbankenin
osakkeita ostaa ja myy
Pankkiiriliike
Yrjö Somersalo & K:ni,
Aleksanterinkatu 13, puh. 6048 ja 6142.
(S.I. 16793) 15903

Myllysaaren alempaan
Puutarhakouluun
Viipurissa
otetaan uusia miesoppilaita marraskuun 1 päivästä.

Koulussa annetaan sekä tietopuolista että käytännöllistä opetusta. Ennen puutarha-alalla olleella on etusija koulun päästäessä.

Hakuaika kestää syyskuun 10:nteen päivään. Hakemukset ovat lähetettävät koulun johtajalle.

Lähempiä tietoja kouluun pääsyvaatimuksista ja toiminnasta annetaan pyydettäessä.

(Karjala) 15779

Helsingin Musiikkiopisto

alottaa syyslukukautensa syyskuun 9 p:nä.

Uudet oppilaat voivat ilmoittautua kirjeellisesti allekirjoittaneelle (osoite Helsinki) syysk. 1—6 p:nä tai suullisesti 6 ja 7 p:nä klo 1—3 opiston kansliassa Unionink 20

Täydelliset konservatoriokurssit kaikissa musiikin aineissa.

Lukukausimaksu: vakinaiset 160, ylimääräiset 135 ja alkeiskouluoppilaat 75 mk.

ERKKI MELARTIN.
15132 Johtaja.

Hbl. (ruots.), Työm. 1 s. 15 mm.

O.Y. Kivikko.

9 kpl. osaketta myyty.

Johtokunta.

Talonomistajat!

2 à 3 suurempaa kivitaloa, joista yksi kaupungin keskuksessa, halutaan ostaa. Tietoja talojen kannattavaisuudesta, **prosenteissa kauppasummalle,** vuokrista, korjauksista, hoitokustannuksista, sotavakuutuksesta y.m. jätetään ennen l.k. 24 p.

Osakeyhtiö Javan Teeliikkeeseen,
Antinkatu 1.

12,000 mk:n

sekä lukemattomien muiden arvokkaiden voittojen kohtalo ratkaistaan

lokakuun 30 p:nä

sillä silloin arvotaan Ikaalisten Yhteiskoulun arpajaiset.

Arpoja myyvät useat liikkeet ja asiamiehemme kaikkialla ympäri maata. Ripeästi toimiville uusille asiamiehille, joita vielä otetaan rajoitettu määrä, sekä yksityistilaajille lähettää niitä

Ikaalisten Yhteiskoulun Arpajaiskanslia

Helsinki, Erottaja 15—17, Puhelin 117 52, avoinna 12—3.

Lähettäkää allekirjoittaneelle 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15, 20, 25 kpl. Ikaalisten Yhteiskoulun arpoja etuannilla. (Pyyhittävä pois numerot, joita ei haluta.)

Nimi: _____

Osoite: _____

15875

O.Y. Marja A.B:n

perustava yhtiökokous **siirretään** sattuneesta syystä maanantaihin t. k. 28 p:ään klo 2 i. p. ja pidetään se Turussa Käsityöläisyhdistyksen huoneustossa, Brahenk. 4. Osakkeenmerkitsemislistat pyydetään heti palauttamaan.

Turussa, 16 p:nä elok. 1916.

(U. Aura) 15790 **Johtokunta.**

Kallion Yhteiskoulu

Itä-Viertotie N:o 34

jatkaa syksystä toimintaansa 8-luokkaisena yliopistoon johtavana oppilaitoksena. Avajaiset pidetään syysk. 1 p:nä klo 5 i.-p. Ehtolaisten kuulustelu alkaa elok. 31 p:nä klo 9 a. p. Uudet oppilaat voivat ilmoittautua joko elokuun aikana allekirjoittaneille tai sisäänpääsytutkintopäivinä, elok. 31 p. ja syysk. 1 p. klo 9—11 a. p. koululla. Lähempiä tietoja antavat

Elli Swan, Kesäos.: Lappeenranta, Hopeavuori.

Jalmari Jaakkola, Maurinkatu 2.

(S.I.16641)15837

Kallion Yhteiskoulun Valmistavakoulu

alkaa toimintansa 3-luokkaisena syyskuun 4 pnä klo 9 ap., valmistaen oppilaita oppikouluihin, etupäässä Kallion Yhteiskouluun. Uusien oppilaiden ilmoittautuminen ja tutkinto elok. 31 p. klo 9 ap.

Lydia Alén.
(S.I.16645)15838 Os.: Tehtaankatu 18.

Metsätalot ja Sahalaitos

ostettavana.

kaupalla myydään Aktiebolaget F. V. **vänä klo 4 ip. Ahlman & Pulkkisen Lakiasiaintoimistossa Tampereella** pidettävällä vapaaehtoisella huuto-

Lauantaina ensi **syyskuun 2 päi** Gustafsson Vehkakoski Ångsåg-nimisen osakeyhtiön omistamat alempana lueteltavat kiinteimistöt ja sahalaitos, nimittäin:

a) yhdysviljelyksessä olevat **Kuivikon ja Seppälän perintötalot,** edellinen Ritoniemen kylässä ja jälkimäinen Pohjoslahden kylässä, molemmat **Ruoveden pitäjää,** pinta-aloiltaan yhteensä yli 500 tynn.-alaa, pääasiallisesti hyvää metsää, jonka ammattimies on arvioinut ja arviokirja nähtävänä. Talot sijaitsevat Tarjanneveden rannalla, jokapäiväinen laivakulku Tampereelle, Vilppulan—Virtain maantien molemmin puolin:

b) **Vehkakosken saha** yllämainittujen tilojen maalla kaikkine sahalaitokseen kuuluvine koneineen, rakennuksineen, kuten konttorirakennus (9 tulisijalla), työväenasuntorakennukset (yhteensä 25 tulisijalla), makasiini, sauna ja paja, tukinlaskuränni ynnä sahan ja lautatarhan kiinteä ja liikkuva kalusto, kuten kiramo, rullavaunuja, raitiotiet, sähkövalaistusjohdot, tukkilauttausvehkeet, laivatelakkoineen sekä myöskin sahalaitos käsittävät 2 eri Kuivikon ja Seppälän talosta lohkaistavaa **Pulsta- ja lohkotilaa,** pinta-aloiltaan yhteensä 11,38 h.-a., kaikki yhdessä huudossa. Sahalaitoksen koneista mainittakoon 3 raamia, 2 höyrykattilaa, höyrykone, lokomotiivi, sähködynamo, höyläkone, pärehöylä, mylly yhdellä kiviparilla y. m.;

c) **Huvilapalstatila,** pinta-alaltaan 1,47 h.-a., lohkaistavaksi Kuivikon yllämainitusta perintötalosta, Tarjanneveden rannalla, luonnonihanalla paikalla, ynnä palstalla sijaitsevat rakennukset, joista erikoisesti mainittakoon päärakennus, sisältäen alakerrassa muun muassa 10 asuinhuonetta. Erittäin sopiva siirtolaksi eli lepokodiksi;

d) vaihtoehtoisesti **sahalaitos** kaikkine siihen kuuluvine koneineen sekä yllälueteltuine kiinteine ja liikkuvine kalustoineen paikalta pois siirrettäväksi.

Tarjoukset alistetaan samassa tilaisuudessa pidettävän yhtiökokouksen harkittaviksi.

Lähempiä tietoja myytävästä omaisuudesta saadaan

Ahlman & Pulkkisen Lakiasiaintoimistosta
Tampereella. (I.6268)15737

Helsingin Uusi Suomalainen Tyttökoulu

Vironkatu 5

avataan perjantaina syysk. 1 p:nä klo 1 päivällä. Pääsytutkinto pidetään 31 p. elok., jolloin kouluun pyrkivien on ilmoittautuminen holhoojiensa kautta klo 8 aamulla koulun kansliassa. Pyrkijöiltä tulee olla mukanaan papinkirja ja todistus ennen saamastaan opetuksesta sekä paperia ja lyijykynä. Niitä oppilalta, jotka ovat saaneet ehtoja, tutkitaan elok. 31 p. klo 9 aamulla. Samana päivänä klo 6 i.p. ilmoitetaan kutka 1 luokalle hyväksyttyistä pyrkijöistä otetaan kouluun oppilaiksi.

HANNA ASP, Mariankatu 19.
15510

Uusi Yhteiskoulu

(Helsinki, Kirkkokatu 12)

8-luokkainen yliopistoon vievä oppilaitos, avataan jälleen 1 p syysk. klo 1 päiv. **Pääsyvaatimukset** samat kuin valtion lyseoihin. Pääsytutkinto ja ehtolaisten kuulustelu elokuun 31 pnä klo 9 ap. Lähempiä tietoja antavat ja oppilasilmoituksia vastaanottavat

Lucina Hagman. **Gust. Munsterhjelm.**

Kesäosotteet:
Turku, Amiralikatu 5. Inkoo, Kirkonkylä.
Elok. 24 p:stä Helsinki, Kirkkok. 12 Elok. 26 p:stä Helsinki. Kapteenink. 11.

(I.5548)13094

Kauppakorkeakoulu

Syystutkintokauden kuulustelut pidetään 1—5 päivinä syyskuuta ja lukuvuoden avajaiset ovat keskiviikkona 6 p. syyskuuta klo 8 päivällä.

Varsinaisiksi oppilaiksi pyrkiväin ylioppilaiden y. m. on jätettävä tai lähetettävä hakemuksensa korkeakoulun kansliaan elokuun 28—31 tai syyskuun 1—2 päivinä klo 2—3 päivällä. Hyväksytyiksi tulleiden sisäänkirjoitus on tiistaina 5 p. syyskuuta klo 2—3 päivällä ja keskiviikkona 6 p. klo 9—10 aamulla. Samoina aikoina sopii opettajaosastolle aikovain kandidaattien sekä kuuntelijaoppilaiden ilmoittautua.

Tarkempia tietoja antaa allekirjoittanut rehtori, joka on tavattavissa korkeakoulun kansliassa, Fabianinkatu 26, klo 2—3 päivällä.

Kyösti Järvinen.

(S.I.16575)15836

Hels. S., Työm. 1 k. 20/8 1 s. 50 mm. 2 palst.

HELSINGIN SUOMALAISET
YLIOPISTOON JOHTAVAT TYTTÖKOULUN
JATKOLUOKAT
(Vuorikatu 17)

alkavat toimensa jälleen perjantaina syyskuun 1 pnä klo 2 päivällä.

Opistoon pyrkivät uudet oppilaat, joiden on jätettävä opistoon papintodistus ja tyttökoulun päästötodistus, ilmoittautukoot Jatkoluokkien kansliassa torstaina elokuun 31 pnä klo 9 aamulla. Lukukausimaksu on Smk. 60: —; sisäänkirjoitusmaksu Smk. 10: —.

Ehtoja saaneita oppilaita tutkitaan torstaina elokuun 31 pnä klo 10:stä alkaen.

15689 **Hanna Granström.**

Taideteollisuuskoulu Ateneumissa

alottaa jälleen toimintansa 15 p. syysk. **Ilmoittautumisia** vastaanotetaan 1—14 p. syysk. joka arki päivä klo 7—9 ip. koulun kansliassa (sisäänkäyt. Rautatientorilta, ovi B); tämän jälkeen ei enää oteta ilmoittautumisia vastaan. **Ylemmän käsityöläiskoulun** ja **Taideteollisuuskoulun kurssit** sekä **pääsyvaatimukset** käyvät ilmi viime sunnuntain ilmoituksesta.

Koulumaksu suoritetaan sisäänkirjoittautuessa ja on 5 mk. syyslukukaudelta ja 7 mk. kevätlukukaudelta ammattilaisilta kummassakin koulussa. Muut oppilaat suorittavat Ylemmässä Käsityöläiskoulussa syyslukuk. 8 mk. ja kevätlukuk. 10 mk. sekä Taideteollisuuskoulussa syyslukuk. 15 mk. ja kevätlukuk. 20 mk. Sellaiset oppilaat, jotka jo ovat suorittaneet jommankumman koulukurssin ja toivovat täydentää tietojaan, maksavat syyslukuk. 20 mk. ja kevätlukuk. 27 mk.

Opintokirjat ja vuositodistukset ovat mukaan otettavat.

(S.I.16689)15839 **Werner von Essen.**

Töölön Yhteiskoulu

Ruusulankatu 16

jatkaa toimintaansa viisiluokkaisena. Lukuvuosi alkaa syyskuun 2 p. klo 11 ap. **Pääsytutkinto** ja ehtolaisten kuulustelu pidetään syyskuun 1 p. klo 9 ap.

Lähempiä tietoja antavat

Ida Henriksson. **Väinö Heikkilä.**

Kesäosoite Hollola.

elok. 28 p:stä Länt.-Viertotie 44 A. Klo 4—5.

elok. 28 p:stä Fredrikinkatu 67. Klo 5—6. 15231

Helsingin Suomalainen Tyttökoulu

(Yrjönkatu 18)

avataan taas syyskuun 1 pnä klo 1 päivällä. Pääsyvaatimukset ovat:

1:selle valmistavalle luokalle: ikä vähintäin 9, korkeintaan 12 vuotta. Setvä sisäluku. Jotain kirjoituksen harjoitusta.

2:lle valmistavalle luokalle ylemmän kansakoulun 1:sen luokan oppimäärä. Epätietoista on, onko luokalla sijaa uusille oppilaille.

Varsinaisen Tyttökoulun ensimäiselle luokalle: korkeamman kansakoulun 2:n ensimäisen luokan oppimäärä.

Muiden luokkien vaatimuksista antaa tietoa viime vuoden vuosikertomus, jonka voi saada koulun vahtimestarilta J. Suursaloita, maasenduille pyydettäessä on lähetettävä 25 pennin postimerkki.

Entisten oppilaiden, jotka aikovat jäädä koulusta pois, tulee viimeistään elokuun 21 p:nä antaa allekirjoittancelle siitä tieto.

Pääsytutkinto on torstaina elokuun 31 pnä klo 8:lta ap. Holhoojiensa kantta on uudet oppilaat ilmoitettava koulun kansliassa viimeistään elok. 30 p. klo 2—3 i.p., jolloin on jätettävä pyrkijän papinkirja ja koulutodistus. Tutkintoon saapuessa tulee pyrkijällä olla mukanaan arkki kirjoituspaperia ja lyijykynä. Entisten oppilaitten, joilla on ehtoja, tulee saapua tutkintoon elokuun 31 pnä klo 8 a.p. Lähempiä tietoja antaa allekirjoittanut, osoite: Helsinki, Yrjönkatu 5.

Lukukausimaksu on 30 markkaa, sisäänkirjoituksesta on maksettava 10 markkaa.

OTTILIA STENBÄCK.
Johtajatar.

Helsingin Suomalainen Jatko-opisto

avataan syyskuun 1 p:nä klo 1 päivällä. Uusien oppilaitten tulee ilmoittautua elokuun 31 p. klo 2—3 i.-p.

Kaikkien oppilaiden on suoritettava oppijakso suomenkielessä ja kirjallisuudessa ja opettajaksi pyrkivien paitsi sitä sielutieteessä ja kasvatusopissa. Muista aineista tulee valita vähintäin kaksi. Oppilaille, jotka haluavat valmistautua yhteiskunnallisiin tehtäviin, on oppikurssi kansantaloudessa, yhteiskuntaopissa ja kirjanpidossa. Erityisesti käsitellään naisen sosialista toimintaa. Opettajaksi ja yhteiskunnallisiin toimiin aikovien oppijakso on kolmivuotinen; viimeinen vuosi on pääasiallisesti määrätty vastaisille opettajille opetus- ja yhteiskunnallisiin tehtäviin aikoville käytännöllisiin harjoituksiin tällä alalla. Muuten oppimäärät ovat kaksivuotiset.

Oppilaaksi pääsemisen ehtona on korkeammassa tyttökoulussa tai sitä vastaavassa oppilaitoksessa suoritettu oppimäärä. Joka ei ole saanut päästötodistusta valtion tyttökoulusta, vaan yksityisestä, jonka oppimäärä vastaa valtion tyttökoulujen oppijaksoja, käyköön tutkinnon niissä koulukursseiin kuuluvissa aineissa, joita harjoittaa. Niiden, joilla on päästötodistus kunnallis- tai yksityiskoulusta, joiden oppimäärä ei ole sama kuin valtion tyttökoulujen, tulee sen lisäksi suorittaa tutkinto niissä aineissa, joissa kurssit ovat erilaiset. Uudet oppilaat tuokoot mukanaan papinkirjan ja todistukset ennen saamastaan opetuksesta.

Oppilaaksi pyrkijän tulee olla vähintään 17 vuotta täyttänyt.

Niiden oppilaiden, jotka aikovat lukea kasvioppia, tulee tuntea vähintäin 150 kasvilajia.

Vuosimaksu on 100 mk., jonka lisäksi 10 mk. sisäänkirjoitusmaksuna.

OTTILIA STENBÄCK.

Osoite: Helsinki, Yrjönkatu 5. 15500

Suomalainen alkeiskoulu

aikaa toimintaansa ensi lukuvuotena valmistaen oppilaita lyseoihin sekä tyttö- ja yhteiskouluihin. Uusia oppilaita sopii ilmoittaa koulun huoneustolla Ratakatu N:o 3 elok. 30 ja 31 p:nä klo 12—3. Entiset oppilaat kokoontuvat 1 p:nä syysk. klo 11 a.p. ja uudet klo 12.

Elli Hertz.

(L 5923) 15883. Ratakatu 3. Puhelin 2340.

Haminan Suomalainen Yhteiskoulu

alkaa jälleen toimintansa **perjantaina syyskuun 1 pnä klo 4 ip.**

Pääsytutkinto pidetään **torstaina elokuun 31 pnä** klo 10 ap. — Papinkirja, todistus ennen saadusta opetuksesta sekä lyijykynä olkoon mukana.

Samaan aikaan otetaan uusia oppilaita koulun **valmistaville luokille.**

Lähempiä tietoja antavat allekirjoittaneet.

VILLE HURMALAINEN. SELMA RYTKÖNEN.

(Ham.L.)15730

Lithénin Yksityinen Kauppakoulu.

Niinhyvin vanhemmille kuin nuoremmille naisille ja herroille **alkaa 1 pnä syyskuuta 10—12 viikon kauppakoulukurssilla ja 20 viikon täydent. oppikaudella.** Opetusaineet ovat: **kaksinkert. ital.-amerikal.- ranskal.- ja maanviljelyskirjanpito, laskento, kauppalaskento, vekseli- ja kauppaoppi, kauppamaanttede, kielet** ja yleiset kauppa- ja konttoritehtäviin kuuluvat aineet. — Erityisiä kursseja annetaan joka aika kaksinkert. kirjanpidossa, konttoritöissä, lasku- ja konekirjoituksessa y. m. aineissa. — **Pyytäkää koulun ohjelma ensi tilassa.** — Kurssin suoritettuaan ovat useimmat oppilaat koulun avulla joko heti tai myöhemmin saaneet hyvän paikan. **Huom.! Koulu perustettu v. 1896** on kieltämättä maamme vanhin, suurin ja paras lyhytkurssinen kauppaoppilaitos. **Käyttää eteviä opettajia.** Ilmoittautua kouluun voi suullisesti tai kirjeellisesti Helsinki, Vladimirinkatu 19.

13642 **Carl A. E. Lithén,** Koulun johtaja.

Suomalainen Normaalilyseo

aloittaa uuden lukuvuotensa perjantaina syyskuun 1 pnä klo 1 päivällä.

Opistoon pyrkivät uudet oppilaat ilmoittautukoot holhoojiensa kautta Normaalilyseon rehtorin kansliassa torstaina elokuun 31 p:nä klo 8 aamulla, jolloin pääsytutkinto pidetään, ja tulee heidän silloin olla varustettuina papinkirjalla ynnä rokotustodistuksella, todistuksella ennen käydystä koulusta sekä lyijykynällä ja viivoitetulla kirjoituspaperilla.

Ilmoitus siitä, kutka keväällä ja syksyllä toimitetuissa pääsytutkinnoissa hyväksytyistä pyrkijöistä otetaan opiston ensimäisen luokan oppilaiksi, tapahtuu elokuun 31 pnä klo 3.

Niitä opiston oppilaita, jotka keväällä saivat ehtoja, tutkitaan keskiviikkoona elokuun 30 pnä, jolloin heidän kaikkien tulee saapua koululle klo 8 aamulla.

Opettajakandidaattien tulee saapua opistoon ensimäisen viikon kuluessa työkauden aljettua. Ilmoittautuminen tapahtuu henkilökohtaisesti rehtorinkansliassa lukupäivinä 2—3.

15584 Paavo Virkkunen.

Valmistava koulu

Uudenmaank. 24, joka valmistaa oppilaita lyseoihin, tyttökouluihin ja yhteiskouluihin, alkaa maanantaina syysk. 4 pnä I luokka klo 11, II l. klo 12 ja III l. klo 1 päivällä. Ensi luokalle pääsemiseen ei vaadita esitietoja. Ilmoituksia vastaanottaa

Alli Nissinen.

Uudenmaank. 24. Tel. 13 23.

14097

Hammaslääkäri.

Vastaanottoni alkavat keskiv. elok. 23 p:nä.

Salma Stigell.

(L.6327)15876

Lääkäri.

Allekirj. aloittaa vastaanottonsa maanantaina elok. 28 p:nä.

K. A. Rönnholm.

Perunkirjoituksia ja Perinnönjakoja

toimittaa

Agnes Lundelin, Asianajotoimisto.

Mikonk. 2. Puh. 82 69, klo 10—3. 15642

Lääkäri.

Tohtori Elis Lövegren vastaanottaa jälleen sairaita. 15831

Lääkäri.

Allekirjoittanut ottaa vastaan sairaita maanantaista t. k. 21 p. klo 11—1. 15508 Julius Frisk.

Hels. S., Työm. 21/8 1 k. 1 s., 20 mm.

Lääkäri.

Prof. Strengin vastaanotto alkaa jälleen 21/VIII. klo 2—3 ja 5—6 i.p.

Lääkäri.

Allekirjoittanut vastaanottaa jälleen sairaita elokuun 21 p:stä alkaen.

(L 6217) 15884 Robert Ehrström.

Lääkäri.

Otan jälleen sairaita hoitooni. Vastaanotto arkipäivinä klo 12—2 ip.

Reguel Löfqvist.

Virkoja haettavana

Kankaankudonnan opettajattaren sekä **piirustuksen, mallisommittelun** ja **värisointuopin opettajan tai opettajattaren paikat**

ilmoitetaan haettaviksi Tampereen käsityö- ja taideteollisuuskoulussa.

Hakemus ja palkkavaatimus lähetettävä osoitteella

Ludvig Roine.

(S.I. 16821) 15895 Tampere.

Terijoen Yhteiskoulussa

julistetaan ennen kuluvan elokuun 29 päivää haettavaksi sijaisopettajan toimi lukuvuodeksi 1916—1917 saksan- ja ranskankielessä. Opetusvelvollisuus 28 viikkotuntia ja palkka 3,500 mk. Hakemukset osoitettava: Yhteiskoulun Johtokunta, Terijoki.

Terijoella, elok. 17 pnä 1916.

15834 Johtokunta.

Keski-Savon kansanopiston

Johtajan toimi

julistetaan täten haettavaksi ensi syyskuun 15 päivään mennessä.

Toimi on väliaikainen, kestäen yhden vuoden, lokak. 1 p:stä 1916 lokak. 1 p:ään 1917.

Toimeen valitun on, paitsi tavallisia johtajan tehtäviä, pidettävä huoli uskonnon, historian, kirjallisuuden, kansantalouden ja mahdollisesti myöskin maantiedon opetuksesta.

Paikka-edut ovat tältä yhdeltä vuodelta 3,600 mk., vapaa asunto (3—4 huonetta), valo ja lämpö.

Hakemukset ovat osoitettavat johtokunnan esimiehelle, **lehtori E. G. Åkessonille Mikkeliin.**

Otavassa, 11. 8. 1916.

Johtokunta.

Kuulutuksia

Kuulutus.

Julkisella, vapaaehtoisella huutokaupalla, joka perjantaina ensiluvan syyskuun kahdeksantena (8) päivänä kello neljä i.p. toimitetaan Kuopion pitäjän Kurkiharjun kylässä sijaitsevalla Sikoniemen tiilitehtaalla, myydään toiminimen Oskar Flinkin perillisten omistama kolmas (3/4) osa perintötalosta n:o 3, mainitussa kylässä sekä siinä sijaitseva, noin kahdeksan kilometrin päässä Kuopion kaupungista laivareitin varrella oleva Sikoniemen tiilitehdas irtaimistoineen ja valmiine sekä puolivalmiine teollisuustuotteineen joka kaikki yhdessä, tai tila ja tehdas erikseen tai määrätty osa tilasta ja tehdas yhdessä ja muu osa tilasta erikseen tai lopulta kiinteimistö ja irtaimisto erikseen.

Mainittu tila, joka suuruudeltaan on $0,_{0968}$ manttaalia ja pinta-alaltaan $180,_{87}$ hehtaaria, suurimmaksi osaksi viljeltyä maata, on aivan ensiluokkaisessa viljelyskunnossa, minkä ohessa siinä löytyy hyvää hakometsää. Tilalla voi elättää yli kolmekymmentä lehmää ja viisi hevosta ja löytyy tilalla nykyään kahdeksan lehmää ja viisi hevosta, paitsi pienempi määrä muita kotieläimiä.

Tehtaassa voi valmistaa vuodessa noin yksi miljona tiiliä, kone- ja käsilyötyinä. Se on varustettu kuusitoistakamarisella kiertouunilla sekä aivan uudenaikaisilla koneilla, lukuunottamatta muuta irtaimistoa, kuten hinaajalaiva, neljä hyvässä kunnossa olevaa proomua sekä rautakiskoja, savivaunuja y.m. Savi, jota tehtaan tarpeeksi tilalla on sadoiksi vuosiksi, on lyhyen vetomatkan päässä helposti saatavissa.

Myyjä pidättää itselleen korkeintaan kuuden tunnin miettimisajan tehtyjen tarjousten hyväksymiseen tai hylkäämiseen. Maksu- ja myyntiehdoista ilmoitetaan ennen huutokaupan alkua. Lähempiä tietoja saatavissa maisteri Tauno Calonius'elta, osoite: Kuopio, Sikoniemi.

Huutokaupan toimittaja.

(Savotar) 15185

Muistakaa asettaa voileipäpöytään

Aksel Liljeforsin Makkaratehtaan hienon hienoja makkaravalmisteita.

Tehdas ja konttori, puh. 892. Myynti: Metsästäjänk. 6 B. Puh. 53 14. Iso kauppahalli, puh. 22 32. Hietalahden halli, puh. 42 11. Museok. 10, puh. 84 82. Iso-Roopertink. 10, puh. 116 35. Hakaniemen halli. 23

Huveja

Kaivohuoneen Teatteri.

Tänään sunnuntaina klo 8 i.-p.

Resetti neiti Elna Gistedtille

»Cornevilles klockor».

Opera comique 4 näytöksessä.

Planquettelta

Maanantaina elokuun 21 p. klo 8 i.-p. Pietarin Keisarillisen baletin tanssijattarien vierailunäytäntö, jossa esiintyvät Primaballerina Elsa Will ja 12 solistia.

Baletti-näytäntö

Pachita (espanjalainen baletti).

10 n. Huviteima.

Lippuja tänään sunnuntaina ark. klo 12 Kaivohuoneella, puhel. 25 07 ja 79 68, maanantaina Westeriudin musiikkikaupassa puhel. 681 sekä ark. klo 6 Kaivohuoneella. 15826

OLYMPIA

KLUUVIKATU 1. PUHELIN 56 76.

HUOM.! Huomiotaherättävä. Suuri menestys. Päivänpolttava. HUOM.!

Trafalgarin taistelu.

Kohtauksia 100 vuotta sitte käydystä maailmansodasta.

3-osainen historiallinen näytelmä, joka on tehty filmiksi **Douglas Jerroldin** kuuluisan romaanin **„Susanne aux yeux noirs"**in mukaan. Ensimäinen osa: **Amiraali Nelsonin kuolema.** — Toinen osa: **Häväistys.** — Kolmas osa: **Erään naisen uljuus.**

Loistava näyttämöllepano. Suunnattomia joukkonäytöksiä. Suuremmoisia taistelukuvia· Jännittävä juoni,

tekevät tämän filmin

Nykyaikaisen kinematografian loistoluomukseksi.

Trafalgarin taistelun, tämän Englannin suuren sankarirunoelman esittäminen elävissä kuvissa, on ollut vaikea tehtävä, mutta se on suoritettu loistavasti. Ajan väritys ja tunnelma ovat osuneet aivan paikalleen, jonka aiheuttaa tehokkaasti se, että filmi suurimmaksi osaksi on näytelty amiraali Nelsonin vanhalla kunniakkaalla lippulaivalla „Victory"lla.

Englannin sanomalehdistö on kiinnittänyt tähän filmiin suunnattoman huomionsa.

Ei kenenkään pitäisi jättää näkemättä tätä filmiä, joka kaikkialla tätä ennen on saavuttanut täydellisen menestyksen.

Karannut vaatekaappi. Hassunkurinen amerikkalainen humoreski.

Pieni sankari. Viehättävä kuva eläinmaailmasta.

Näytäntöjä arkipäivinä alk. klo 3 i.p.; sunnuntaisin alk. klo 2 i.p.
HUOM.! Uusi hallitus.
Näytäntöjen aikana soittaa ensiluokkainen valio-orkesteri kapellimestari Martti Mantsas'en johdolla.

15912

TEATTERI LYYRA

Erottajak. 15—17

Puh. Konttori 7616, Kassa 11580

Huom.! Huom.!
Maanantaina suuri ensi-ilta!

Uusi tanskalainen taidefilmi

1-2-3.

Syvyyden kansa

3-osainen huomiota herättävä murhenäytelmä.

Filmi esittää hienonmaailman elämää kylpyhotellissa, „mallin" osaa esittää kuuluisa näyttelijätär neiti Emelie Sannom.

4.

Pekka ja aurinkokissa

Ilveily.

5.

Talviurheilua

6-7-8.

Kamala uhkaus

Rakkausdraama 3 osassa.

Filmi „Kamala uhkaus" on mainiosti esitetty ja ensiluokkainen filmi kaikinpuolin. Käsittäen jännittävää ja myötätävää rakkausdraamaa teatterielämästä, kaikkine juonineen esittäen loistavia kohtia hienon maailman elämästä.

Näytäntöjä:

Sunnuntaisin . . . . . klo 2—11 j. pp.
Arkipäivinä . . . . . klo 4—11 j. pp.

Näyt. aikana soittaa Lyyran valio-orkesteri

15911

Hippodrom Sirkus.

Tänään sunnuntaina klo 4 i.p.

Lasten- ja Perhenäytäntö.

Puoli hintaa lapsilta.

Sama suuremmoinen ohjelma kuin ilallakin.

UUTTA: Vinsenttijoukkue.

UUTTA: Les 2 Lavallis.

RASTELLI, jongliöörien kuningas.

Ensi esiintyminen! Little Ilis, englantilainen soolo-ilveilijä.

SUURI VAPAUSKESYTYSESITYS

HUOM.! Japanilaiset, uusi numero.

Sironsievä tanssijapari

LUCIE ja COCO.

Jacomino ja Tanti, italialaisia ilveilijöitä.

Klo 8 ip. Loisto Näytäntö.

Huom.! Ostakaa liput ajoissa. Huom.!

Sirkuksen kassa avataan sunnuntaina klo 11 ap. Puhel. 7826. Lippujen hinnat: 5, 4, 3, 2, 1 + sotavero.

Vapaa paluumatka raitiovaunuilla iltanäytännön päätyttyä.

15852

Tanssiaiset

tänään klo 6—11 illalla

Uusm. Osakunnantalolla

Sisäänpääsy 1:20 sotaveroineen.

Huom.! V. P. K:n soittokunta.

(S.I.16782) 15864

Seurasaaren Ravintolaa

... suositellaan ...

Aamiais-, päivällis-, illallis- sekä à la Carte-tarjoulua.

Laivat lähtevät Hietalahden satamasta klo 8,45, 10,15 sekä klo 11,30 lähtien joka puolen tunnin kuluttua.

Puhel. Munkkiniemi 31.

Suomen X:nnet rata- ja kenttäurheilumestaruus-

kilpailut

sunnuntaina 20. VIII. klo 2 i.-p.

Eläintarhan urheilukentällä.

Toista sataa osanottajaa, vain valiourheilijoita!

Vuoden merkittävimmät kansalliset kilpailut!

Numeroidut istumapaikat 4: — ja 2: —, seisomapaikat 1: — ynnä sotavero.

Helsingin KISA-VEIKOT.

(S. I.-16671) 15840

Medeor-Kahvilaa

Aleksanterink. 50. Puhel. 53 61.

Suositetaan.

Hyvää kahvia.

Herkullisia voileipiä.

KAHVILA

I.-Heikink. 1. Puh. 8434.

Maxim.

Huom.! Huomiotaherättävä näytäntökausi-uutuus. Parahin Anita Stewart-filmi, mitä konsanaan on näytetty.

Poliisin vartioasemalta.

3-osainen näytelmä.

Tämä filmi on kieltämättä tämän näytäntökauden merkillisimpiä ja huomattavimpia filmejä. Kaunis Anita Stewart esiintyy tässä loisteliaana näyttelijättärenä, joka täydellisesti hallitsee kasvonsa ilmeitä ja joka sanomattoman ilmehikkäällä mimiikillään ja kauniilla ruumiinsa liikkeillä on tehnyt osastaan taidelnoman. Juoni on erittäin jännittävä, kiitos mestarillisen näyttelemisen, ja on sen vaikutus todellinen ja luonnollinen, mikä filmidraamoissa on harvinaista.

* * * *

Huom.! Verrattoman hupaisa filmifarssi.

„Etsin miestä vaimolleni".

2-osainen farssi, jossa jokainen näytös herättää iloa.

Huom.! Ohjelmaa kokonaisuudessaan voi epäilemättä pitää parhaimpina, mitä Helsingissä konsanaan on näytetty.

Näytäntöjä arkipäivinä alk. klo 5; sunnuntaisin alk. klo 2 i.-p.

Maxim näyttää yksinomaan suoraan tehtaasta tulleita kuvia.

15874

Esplanad.

Toinen sarja mielenkiintoista venäläistä filmidraamaa:

„Se, joka on syytön, heittäköön ensimäisen kiven".

Neljäs osa: **Onnen aamunkoitto.** — Viides osa: **Traagillinen ristiriita.** — Kuudes osa: **Menneisyyden kirous.**

Pääosissa: neiti *L. I. Rindina* sekä »Venäjän Psilander» herra *I. I. Moschuhin.*

Huom.! Mielenkiintoinen uutuus A/B. Svenska Biografteaterilta.

„Suurin voitto".

Yksinäytöksinen humoreski, jossa naisen pääosaa näyttelee **Rouva Edith Erastoff.**

Huvittavimpia Ruotsissa ilmestyneitä pilafilmejä.

Elämä hiljaisessa vedessä.

Erittäin mieltäkiinnittävä luonnontieteellinen kuva.

Eldorado.

2 Kluuvikatu 2.

Näytäntöjä joka päivä klo 2—11 i.p. Puhel. 65 34.

Huom.! Soittaa Eldoradon solistisoittokunta.

Huomenna maanantaina suuri kotimainen ensi-esitys.

Mia Backman! Oskar Tengström! Konrad Tallroth! Aino Manner!

Eräs elämän murhenäytelmä.

3-näytöksinen näytelmä.

Kirjoittanut ja näytämölle pannut Konrad Tallroth.

Pääosissa:

Konrad Tallroth, Mia Backman, Oskar Tengström, Aino Manner.

— Kuvaa täytyy pitää suurena edistysaskeleena kotimaisessa filmiteollisuudessa. Sisältö on rattoisa, esitys luonnollinen ja todenmukainen ja valokuvat aika hyvin onnistuneet. —

* * *

Sotauutuuksia N:o 3.

Viimeiset mielenkiintoisimmat uutuudet.

Englantilaisten joukkojen kuletus. Matapan erään yhteentörmäyksen jälkeen. Belgian kuningas Albert kenraaleittensa ja ministeriensä parissa. Englantilaisten urheilijoiden pataljoona. Kersantti Balkanon vaimo, joka miehensä ollessa sodassa hoitaa tämän virkaa kylänvartijana. Sissonin kylä joutumaisillaan kulovalkean uhriksi. Englantilaisia rekryyttejä y. m.

15873

Kaisaniemen Ravintola

Joka päivä iltakonsertti

klo 8—11 ip.

Pääsylippuja

myy varastosta

SUOMALAISEN KIRJALL. SEURAN KIRJAPAINO, ANTINK. 4.

Scala

21. Esplanadink. 21.

HUOM.! Ensiluokkaista orkesterisoittoa!

Näytäntöjä joka päivä klo 2—11 i.p.

Puhelin 22 80.

Huomenna maanantaina tämän näytäntökauden ensimäinen suuri menestysfilmi.

Huom.! Taidefilmi. **Huom.!**

Omantunnon tuomio.

Menestys! Menestys!

Tullio Carminati.

4-näytöksinen näytelmä.

Molemmat erittäin vaativaiset pääosat näyttelee maailmanmainio italialainen näyttelijä

Tullio Carminati.

Maailmanuutuuksia.

Mielenkiintoisia päivänpolttavia kuvia.

15872.

Tanssiaiset

Suomen mestaruuskilpailujen päättäjäisiksi sunnunt. 20. VIII. klo 6—12 i. p. Uudella Osakuntatalolla. Pääsy 2 mk. ilman sotaveroa.

(S.I.16696)15814 **H. K. V.**

Uimanäytös
tänään klo 3 ip.
Lippuja: numeroidut istumap. 4: —, 3:—, 2: —, 1: — ja seisomap. 75 p. (paitsi sotaveroa). Puhel. 28 70 ja ovella.
Helsingin Uimaseura.
(I.6319)15880

Uusi näyttely
käsittää **useita satoja** uusia
Vahakuvioita
Nielsenin Museossa
Pitkänsillan rannassa.
Huom.!
Alennetut hinnat
50 p. molempiin osastoihin.
Sotavero 10 p.

Päivälista.

Lääkäreitä:
Alho, Aleksk. 15, last.t. 12-1, 5-6, t. 7772.
Bengelsdorff, Antink. 9, 9-10, 5-6, naist.
Bardy, P.-Espl.-k. 15, 12-1, 5-6, kirurg. korva-, nenä-, kurkut., tel. 4553 & 8875.
Björkenheim, Erott. 9. Synnyt. ja naist. taut. 1—½3. (Ei lauant.) Telef. 4826.
af Björkestén, Yrj.k. 16, ½2—½3, ei kesk. ja lauvant.
Bonsdorff, Uudenm.k.7,12-1.P.3207.Last.
Tri Boije, Bulev. k. 22. Matkoilla.
Hj. von Bonsdorff, Bul.k.11, 3-4, ei kesk.
Väinö Bärlund, Hakasalm.-k. 2, iho- ja veneer. taut.8-10, 6-7, naist. 10-11.P.7416.
Axel Cedercreutz, matkoilla syysk. asti.
Creutz, naist. ja synn., 6-7, Bul.k.9,p.5143.
Collan, Yrjönkatu 11, 2—4. Ihotautia.
Ehrström, P.-Esplan.k. 37, matk. noin 20 p. elok.
Enroth., silm.,Yrjönk.16,½11-½12.t.4085
A. Elmgren, E.-Espl.k. 12 (korva-, nenä-, kurkkut.) matkoilla.
Elin Elmgren, Aleks.k.44,12-2,5-7,t.1698.
Rob. Elmgren, Uudenmaank. 11, 5—6, Rintataut. Puh. 27 65, ei lauvantaisin.
Eskelin, Pietarink. 24, ½3—4.
Fabritius, Yrjönk. 10, hermo-, sokeri-, sisätauteja. ½3-4, ei lauant. Puh. 9681.
Faltin, P.-Makasiinik. 6. Matkoilla.
v. Fieandt, Vilhonk. 5, korva-, nenä- ja kurkkut. 4—6 (paitsi lauv.) Puh. 37 97.
Forselles, Bulev.k. 1, ei vastaanottoa.
Frisk, Erottaja 4, matkoilla.
Geitlin, ei vast. ottoa syysk. alkuun.
Gorbatoff, Yrjönk. 8, sis.t. 1-3. P. 70 44.
Granholm,Ant.k.19 last.t.p.11098,10-11 5-6
Grenman, silm. P.-Espl.k.15,matk.syysk.
Grönroos, Kasarminkatu 44, ihotauteja, 9—11 ja 5—7, puhelin 116 68.
Grönholm, matkoilla elok. loppuun.
Gylling, Boulevardik. 22, matkoilla.
Hahl, Bulev.k. 14, 12-½2., maan. keskiv. perj.
Hagelstam, Antink. 15. Matkoilla.
Hammar, Mik.k. 3, ei vastaanottoa.
Hirvisalo, sisät. Vlad.k. 11, 12-2 p. 5595
Hollmén, Museok. 7 A, matkoilla.
Holmström, Vladimirinkatu 7, 9—½11, 6—7, naiset ½12—1. Puhelin 2615.
Hornborg, Aleks.k. 46. Matkoilla.
J. Ignatius, Hakas.k. 2, matkoilla.
A. Johnsson, Kasarmink. 38, klo 2—½4, sisät. (rintat.). Puh. 7652 ja 563.
Jokinen, P.-Esp. 37, 11-1, iho- ja vener.
Jägerroos, Kasarmk.44, naist., synn. 2-4.
Koskimies, Korkvk.45,ven.6-7,ei tiist.lau
Kuhlefelt, Bulev.k.7, 11-12, 6-7, silm.nent.
Kyrklund, Yrjönk. 4, 12—1. T. 7960.
Lavonius, Aurorank. 5, matkoilla.
Leidenius, Kask.k. 38, 9-10, 5-6 (ei lauv. l.-p.) Puh. 7652. Naistaut.
F. V. Litonius, sydän-, keuhko- ja vatsataut., klo 11—1, 4—5, ei kesk. eikä lauant. Aleksanterink. 50. Puh. 5248.
Limnell, kesäosoite: Loviisa.
J. Lojander, Erottaja 19. Ven. ihot. Maanant., kesk., lauv. 9-11, 5-7, tiist. torst. 9-11.
U. Lojander, Uudenmaank. 7, vener. ja ihot. maanant. kesk. ja lauv. 9 11 ja 5-7. Naiset 11-12.
Londen, Ritarik. 7, matkoilla.
Länsimäki, 4—6. Puh. 8516. **Siltask. 4** Prof. Engströmin assistentti.
Lydecken Ullanlinnan kylpyl. 9,30-11,30, ei keskiv. ja lauant.
Löfqvist, P.-Makas.k. 7, 12-2 naist. synn.
Lövegren, Erottaja 7, sisä- ja last. t. 10-11, 5-6, kesk. 10-11, ei lauv. P. 3364.
Murto, Kirkkok. 5, 10-11, 6-7, p. 9741.
O. Neovius, silm. P.-Espl. 37, 10-11, 6-7.
Nyberg. Last. sairaala Teht.k. 1, p. 1404. Vastaanotto Hakasalmenk. 2, p. 5378.
Nystén, lastentaut. P.-Esplanaadink. 33, klo 12—1. Puhelin 9959, vast. 4459.
Ollonqvist, matk. syysk. alkup.
Pirilä, Vlad.-k. 3, ihot., 9-10, 5-7, maanant. 5-7, lauvant. 9-11; naiset 12-1.
Qvarnström, sisät., P.-Espl. 33,3-4,p.6484
Renvall, Korkeav.k. 45, vatsa-, suoli-, reum. jasokerit. ½2—3, ½6—½7. keskiv ½2—3, ei lauvant. Puh. 4668.
ReijoWaara, Antink 15. ½11-11. P. 4892
Ruotsalainen, lastentaut. ja sisätaut., Bulev.k. 13, 11-12; 5-6; ei lauv. matk.
Ryömä, 1/VI—1/IX osote Heinola.
Rönnholm. Matkoilla elok. 28 p.
Råbergh, Rauh.k.11B,9-11,½6-7,ei torst.i
E. Sandelin. Ei vastaanottoa.
Schroderus, t. 9038, naist. ja synnyt.
Sievers, sisät., ½10—11. Yrjönkatu 5.
Silfvast, silmälääkäri, Bulevardink. 12, ei keskiv., lauv. 10—12 ja 4—½5.
Sipilä, Annank. 25, 9-10, 4-5. Puh. 2241.
Sivén, P.-Espl.k. 15, 2-3, sisät. herm. t. Puh. 8875.
Sjöström, Yrj.k.10,korv.-nen.-,kurk.t.3-4.
Sjöblom, Yrjönk.16, sis.,syd.t. 5-6, p.6484.
Stockmann, ihot. Erottaja 9, arkip. 911, ei torst. Naiset keskiv. ja lauvant. 12-1.
Streng, Yrj.k. 13, rintat. 2-3, 5-6, p. 7525.
Suolahti, Uudenmaank. 9, 2-4 (ei lauv.) P. 1701. Korva-, nenä- ja kurkkut.
Tennberg, I.-Roop.k. 3, keuk., matkoilla.
Tuberkulos. vastust. yhdist. asiamies. Taskinen, Annank 29, 12-1, 6-7, ei lauv.
Terhola, Kasarmink. 27, ½3-½4. P. 460.
Toilet, Unioninkatu 22. Matkoilla keskiviikosta alkaen.
Tukiainen, ven. ihot. 9-11; 5-7. Erott. 3.
Vallin, silm., Kirk.k. 14, 10-11, 6-7, p. 3331
Wasenius, matkoilla syysk. 18 p.
Vartiovaara, Aleks.k. 40, silmät. 10-11; 6-7, lauv. 10-12; maanant. 6-8. P. 6962.
Wogelius, Kas.k 24, naist. 12-½2, p. 3732
Veikkola, kesäosoite: Savonlinna.
L. Wetterstrand, I.-Viert.5, 9-10,4-6,8301.
Wetterstrand Erottajank. 3. Klo 2—½4. Kirurg. sair. Pietarink. 24
E. A. v. Willebrand, sisät., erik. verit., sokerit., vatsat., Aleks.k. 50, matk.

Silmäsairaala.
Silfvastin silmäpoliklinikka ja sairaala vähävar. Porthaninrinne 1, ½1—½2.

Hammaslääkäreitä:
Aspelund, A. Aleks.k. 46, 10-11, 2-3. P. 1863.
Avellan, Hj., Yrjönk. 10, matk., sij.
Bengs, virkt. Lindell, E.-Espl.k.2, 1-2,5-6.
Bergström, L.-Heikink.13,10-12,3-5 t.2180
Bonsdorff, matkoilla.
Blumenthal, Vlad.k. 3, 1-2, 6-7. P. 11121.
Enckell, Erott. 4, Apt. talo, 12-1. Puh. 24 14, ei kesk. ja lauantaina.
Hällfors, Bulev.k. 4, 12-2; 5-6, p. 3523.
Groundstroem, Aleks.k. 11, matk. 30/8.
Hammasklin. Fredrikink. 14, 2—3, 7—8.
Idman, Siltasaarenk. 6, ei vastaanottoa.
Evi Inberg, Kasarmink. 38, 11-1, ½6-½7, ei keskiv. & lauvant. l.-p. Tel. 68 37.
Helmi Kargus, Lönnrot.p. 5. Ei vast. ott.
Vieno Kalima, Vlad.k. 11, 11—12, 5—6. Puh. 4975.
Rva Karvonen, ei vastaanottoa.
Kerttula, Liisank. 17, 11-12, 5-6. P. 7563.
Kerstin Konsin, Yrjönk. 21, 12—1, 4—5.
Konsin, T., Yrjönkatu 21, 10—11, 5—6. Puhelin 16 11.
Katri Lille, Aleks.k. 40, 10-12,5-6.P.11605
Alvar Lind Yrjönkatu 8. 10—11, 4—5.
Lindell, E.-Espl.k. 2, 1-3, 5-6. P. 11 47.
Lundholm, Kasarmink. 44, 11—2, 5—6.
N. Lyytikäinen, Yrjönk. 10, 11-1, ½6-½7. Puh. 58 85.
Mellenius, Espl.k. 12, matk. syysk. asti.
Nandelstadh, Pohj.-Esplanaadikatu 33, matkoilla 29 p:ään t.k.
Mikael Perach,P.Espl.31,11-2,4-6,p.10046.
Moberg, ei auant., 2—3.
Puolanne, Vironk. 6, maan.kesk.perj.12-1.
A. Salingre, matk. syysk. alkuun.
Sandelin, Kaivok. 12, 12—2. Puh. 8002.
Seppälä, Nikolaink. 17, 12-2, p. 108 27.
Silvenius, Vlad.k. 11, 10-12, 5-7. P. 7976.
R. Stenberg, Erott. 11. P. 32 12.
Salma Stigell, matkoilla.
Sundman, V., Aleksk.15, 10-12, 6-7, p.4928
Anna Schwanck (Tavaststjerna) Lönnrot. p. 5, 1—2, 5—6. Puh. 89 46.
Tammisalo, Annank.24, 11-12; 5-6,p.11371
Thorman, Korkeav. 27, matkoilla 1. 9.
Wasenius, Bulevardink. 14, 9—10, 1—2. Puh. 1182 ja 4587; ei lauantaina.
Äyräpää, P.-Espl. 5, 10—12. P. 112.
Yks. Hammask. Unioninkatu 41, 8—9, ½2—½3, 7—8.

Sairaaloita ja kylpylaitoksia:
ENSI Sairaala ja Synnytyslaitos, Speranskintie 3. P.4029&8869
RÖNTGENLABORATORIO.
Kammion sairaala, Töölö. Tri Sivén, miest. os. 9-10. Puh. 760. Tri Geitlin, Topeliuksenk. 9. P. 4133. Matkoilla.
Mehiläinen Huvilak.20 Sairashuone puh. 7768. Synnytysosasto puh. 7226.
Taskinen, Fysikaal. Hoito & Röntgenlaitos, Annank. 29 Hermo, reum. ja sisät. sähkö, kylp. val. kuumenn. y. m. hoito.
Tallbackan sairas- ja lepokoti. Töölö. Tri S. af Björkesten.
Tri Einar Runeberg.
HOITO- ja KYLPYLAITOS **BAD GRANKULLA** Puhelin Grankullan sentraali.
Tri Einar Runeberg, vast-otto 10—12.
KUUSELAN Parantola Keuruulla. O. Heikinheimo Puh. Naislääkäri: Tri Ericson-Boije, Kasarminkatu 27, klo ½10—½11 ja 5—6.
Lepolan LEPOKOTI os. Järvenpää Puh.
MATTILAN LEPOKOTI, OITTI.
Tyynelän koti Oitissa. Puh. Augusta Lagerbohm.

Keräystoimikunta vähävaraisten keuhkotautisten hyväksi. Toimisto Bulevardinkatu 13, joka arkipäivä klo 12—4. Puh. 99 70.

Hierojia ja sairasvoimistelijoita:
Fagerholm, matkoilla.
MimmiFrey,Kasarm.k. 20,p.D.P.7632,12-2
Mauri Hartea, P.-Espl. 35. Matkoilla
Mimmi Otto Häkkinen Armfeltint.16, por.B. 8-10, 2-3, 6-7. P. 11089
Fiina Partio, Tehtaank. 20. Puh. 1397.
Liida Uusivuori, Konstantinink. 9 D.

Sairaanhoitajia:
Sair. hoit. hier. L. Siino, P. 43 46.

Eläinlääkäreitä:
H:gin Eläins. {Hackman 9-12 ja 1-3 Siltasaar.14. P. 1455
Höijer, Kasarm.-k. 26, 10—12. P. 1022
Eläinsuojelustoimisto, Fredrikink. 20. Puh. 3609. Konttoriaika klo 10—3.
Luontaisen terveyshoidon neuvoja: J. J. Uoti, I. Viert. Hörnebergk.6,10-12,6-7ark.

Pankkeja:
Kansallis-Pankki Aleks.k. 42. Avoinna klo 10—½4.
Suom. Säästöpankki, I.Teatterik. 3. Av. 10—12 a.-p. ja 6—7, lauant. 3—4 i.-p.

Asianajajia Helsingissä:
Asianajotoimistoja
joiden omistajat kuuluvat Helsingin Asianajajayhdistykseen:
Antell & Söderhjelm, E.-Espl. 16 (Hypot.-yhd. talo), 10—4. P. 7731.
Becker & Vesamaa, om. B. Sourander ja M. Kivenoja. P.-Espl. 15, ½10—4. Puh. 61 55 ja 19 44.
Harry Bergroth, Uudenmaank. 9. ½10-11, 4-6. Puh. 115 86.
Castrén & Snellman, omist. A. M. Lassenius ja Kaarlo Fröjdman.
Aleks.k. 43, 10—½4. P. 735, 7172 ja 2279.
Jonas Castrénin Asianajotoimisto, omist. Lauri Castrén, Erottaja 4. 10—4. Puh. 1285 ja 1235.
Kaarlo Castrénin Asianajotoimisto E.Espl.k. 16, 10-4, p. 4264, 3185, 3383
Helsingin Lakiasiaintoimisto, om. Arvid Sourander, Aleksanterink. 36. 9—12, 1—½4. Puhelin 39 93.
K. V. Holma, Heikki Borenius ja Arvi Jännes, Aleks.-k. 44. ½10—12; 1—4. P. 8576, 9822 ja 5061.
Hj. Långström, Fabianink. 12, 9-12 6-7. Puh. 9123 ja 4134.
Pellinen & Niemelä (ent. Koski & Suomalainen), Mikonkatu 6. 10—4 Puh. 2335 ja 7144.
Heikki Ritavuori, Fabianink. 31, 10—12, 1—4. Puhelin 34 70.
Serlachius & Rytl, P.-Esplanaadik. 33, 10—½4. Puh. 67 65 ja 71 10.
Snellman, Hannes, P.-Esplanaadik 37, 10—3. Puh. 6112.
Arthur Söderholmin Lakiasiaintoimisto, E.-Esplanadik. 16, 10—3, puh. toim. 1495 ja 3234, joht. 2143
Veikko Vartiovaaran asianajotoimisto, Aleksanterink. 15, 10—4. Puh. 47 16 ja 65 79.

Advokat A. B. Asianajo Osakeyhtiö, Sofiank. 2, 10—3. Puh. 65 74.
Aksel Alanderin Asianajotoimisto O. Y. Mikonk. 7, 9-12 ja 1-4. P. 1872 ja 4214.
Jaakko Eerikäinen Varat. Siltasak.5. P. 9094, 10—4.
Herman Bergqvist Mik.k.19,½10-1 5-7 Puh. 5693. Erikoisala rikosas., kauppa & maariitoja
Fröjdman & Broms Om. varat. H. Fröjdman ja lakit. kand. A. Broms. Mikonk. 7, 10—3. Puh. 86 08, 86 18.
G. Fredenberg vrt.I.-Rooprtk.3,10-3 t.9556
Voldemar Haikala v. tuom. Kasarmink. 23. ½10—½1. 6—7 P.3452.
Väinö Hakkilan (ent. Väinö Tannerin Asianajotoimisto, Itä-Heikink. 9 (Uusi Ylioppilastalo). 10-2, 5-7. Puh. 6852, 1048.
Ossian Hellman ja Yrjö Strang, varatuom. P.-Rautat.k. 19 A ja Arkadiak. 21 B. Klo 9-10; 5-6. P. 108 48 ja 108 01.
Suomalainen Kiinteistö- ja Lakiasiaintoimisto. Erottajankatu 15—17. Puhelin 37 66. Klo 10—½4.
Helsingin kaupungin vähävaraisten Oikeusaputoim., Katariinank. 2, 3 kerr., klo ½10—11 e. pp., tiist. ja perj. klo 7—8 j. p. p. Telef. 77 29.
Suomalaisten Lakiasiaintoimisto, Kansallis-P. t., Aleks 40, 9-11; 5-7. P. 11158.
Asianajo- ja Perimistoimisto oy. Luottotieto HELSINKI. MIKONKATU 6 PUH. 9990
Niklas Järnefeltin Maanmittaus ja lakias. toim Lakiasiain vakin. avust. **lakit. kand. C. H. OTTO,** Länsi-Heikink. 16. Puh. 3760 Järnefelt. Puh. 3756 Otto.
Otto Kaukovaaran ASIANAJOTOIMISTO. Erikois. rikos- & yhtiöas. Yksit. etsiviä. Mikonk. 11. ½10-2, 5-7. Puhelin 27 23.
EinariLaaksovirta EläintarhantieP.92871 Av. ½10—½1 ja 4—6.
B. J. Lindelöf, 9-12, 2-4. Yrj.k.11, t. 4146.
Möller, Enwald & Järnefelt, Lakiasiaintoimisto, Unioninkatu 28 A. Puh. 9505. 10—12, 1—½4.
Konsta Surakka Mikonk. 23, Aatran talo 10—2, 6—7. Puh. 11056.
Eugen Tesche Aleks. k. 40 10-4. P. 2157 Varatuom. UOTILA ja PAKKALA, Kasarminkatu 46. Puh. 70 74, 11—2.

Asianajajia Hämeenlinnassa:
Hämeenlinnan Asianajotoimisto, omist. varatuomari Niilo Aarnisalo. Kankaanpää, Hanne, Varatuomari.

Asianajajia Joensuussa:
Itä-Suom. Lakiasiaintoimisto. Joensuu. Joensuun Lakiasiaintoimisto.

Asianajajia Jyväskylässä:
SALONEN & TENNBERG. Puh. 305. Artturi Wakkolan Asianajotoimisto.

Asianajajia Kemissä:
Varatuomari ANTTI KARIKOSKI.

Asianajajia Kokkolassa:
Uno Björklund, Varatuomari, Kokkola.

Asianajajia Kotkassa:
Kotkan Asianajotoimisto. Omist. varatuomari Ake Kyander.

Asianajajia Kouvolassa:
Kouvolan Asianajotoimisto, omist. varat. Martti A. Eklund.

Asianajajia Kuopiossa:
Juhani Hietasalo. Varatuom. Kuopio. V. E. KIVINEN. Varatuomari.

Asianajajia Lahdessa:
Kerppola & Tauleri. Puhelin 94.
Oskari Lehtonen lakitieteen kand. Lahti. Puh. 270.
Varat. Mikko Louhivaara. Puh. 465.

Asianajajia Lappeenrannassa:
Lappeenrannan Asianajotoimisto.

Asianajajia Mikkelissä:
Nyberg & Attilan asianajotoimisto. L. Puupponen, lakit. kand. Raevaaran Asianajotoimisto, Mikkeli.

Asianajajia Oulussa:
S. Haapalan Asioim. Oulussa, per. 1886

Asianajajia Porissa:
ASTALA & JÄRNSTRÖM P.186.
K. J. Inberg, varatuomari, Pori.

Asianajajia Pietarissa:
A. Erjapea, Katariina kanal 69. T. 40869
A. Hackzell, Baseinaja 2. Puh. 181—49. Erikoisala: Oikeusasiat Venäjällä.

Asianajajia Pieksämällä:
»Pieksämäen Asianajo- ja Väliit.-toim.» Pieksämäen Lakiasiaintoimisto. Omist. Hov. ausk. Martti Muttilainen.

Asianajajia Porvoossa:
A. TULIKOURA, Varatuomari. P. 49.
K. M. af URSIN, varatuomari puh. 395.

Asianajajia Raumalla:
E. J. Eskola, varatuom. Rauma. P. 170.

Asianajajia Sortavalassa:
ANTON KOTOSEN LAKIASIAINTOIMISTO, Sortavala. Tel. 38.

Asianajajia Savonlinnassa:
Salonen & Rainio Lakiasiaintoimisto Savonlinnassa.
Savonlinnan Lakiasiaintoimisto. Rajasalo & Nevalainen.

Asianajajia Salossa:
Tuomaala, H., Varatuomari.

Asianajajia Tampereella:
Varatuomarit **Ahlman & Pulkkinen** Lakiasiaintoimisto Tampereella.
Eriksson & Grönblad Tampere. Puh. 659. Varatuomarit Koskinen & Leinlö.
K. O. Laitinen ja Hannu Peltonen. KAAPO MURROS, puh. 7 58. Planting & Puha, Asianajotoim. P. 1165.
Procopé & Soivio

Asianajajia Turussa:
Jaakkola & Piintilä Turku. P.882. Av. klo 9—3.
KIVIMÄKI & TULENHEIMO. Puh. 484 ja 945. Av. klo 9—4.
J. A. NIKKILÄ Lakit. kand. varatuomari Turku. Puh. 270
Nestor Simola, varatuomari. P. 1752.
A. G. Timgren, varatuomari. Turku. Puh. 869.

Asianajajia Vaasassa:
Toivo Anjalan Asianajotoimisto Vaasa. Puh. 6 94.
Hasselblatt & Boxström Vaasa
VÄINÖ HEINIÖ, varatuomari. Vaasa.
J. Sahlström, hoviolk. not. Vaasa.
ONNI VALLINMAA, Asianajotoimisto.

Asianajajia Viipurissa:
JOH. BROFELDT, varatuomari.
Einar Hänninen, varatuom., Viipuri.
V. Joutsenlahti, Vaasank. 21, P. 793.
Metsämies & Lumme. P. 760
Neovius & Lyytikäinen, Viipuri. P. 391.
Martti Pitkänen, varatuom. Tel. 1560.
Vilho Sarkanen Lakit. kand. Viipuri, puh. 1556
Otto Tanner Lakiasiaintoimisto Viipurissa
Voipion Asianajotoimisto Viipuri, Pietarink. 12. Puh. 1554.

Liiketoimistoja:
JUUSELA & LEVÄNEN
Helsinki, Mikonk. 23. P. 5972, 7280. Suorittaa kaikkia kirjanpito- ja liiketehtäviä. Välittää kauppoja. Järjestää arpajaisia, laatii arpajaisanomuksia ja neuvoo kaikissa arpajaisia koskevissa asioissa.

Tilitoimistoja:
Ilm. Kovero, fil. toht., Kauppakorkeak. ja Yliopist. kirjanp. opett., valant. tilintark. Siltasaarenk. 8, C, IV, ovi 23, p. 43 53. 10—11.

Juho Someri P. Rautatienk. 15. **Suomentilitoimiston** omist. P. 7832. Matkoilla.

Matkailutoimistoja:
Matkailutoimisto P.-Espl. 21. Puh. 5908. Arkip. 10—4.

Matkustajakoteja:
Anglais, L. Heikink. 18. Puh. 83 98.
Matkustajak. »Lempi», Vuorik. 4, p. 4851.
Matk.-koti Rauhala, Annank. 32. P. 9933
Turistihospitsi, Vladim.k. 17. P. 1311.

Pappeja:
Katso perjantai-numeroa

Suomalaisen puolueen kanslia,
Antinkatu 4, 5 kerros. Puhelin 56 19.

Vakuutuskonttoreja:
Ensimäinen Venäläinen Vakuutus-Yhtiö. E. Esplanadink. 16. (Hypoteekkiyhdistyksen talo). Puhelin 231. **1827**
PALO vakuutus-Osakeyht. **Fennia** Unioninkatu 25. Av. 10-4. lauvant. 10-3. Puh. 206 & 6193.
IMATRA Palovakuutus O.-Y. Fabianink. 14. T. 66 15. Av. 10—4.
Kaleva Henkivak.-yhtiö. I.-Heikinkatu 11, kontt. klo 10—3. Lauvantaina sekä juhla-aattoina klo 10—2. Puhelin 1084.
Kaupunkien Paloapuyhd. irtaimistoa varten. Asiam. Karl Rindell. Fabianink. 14. P. 6022.
KULLERVO Tapaturmavak. O.-Y. P. 4070. Av. 10-4 Aleksanterink. 44.
Suomen Lasivakuutus O.Y. Fabianink. 31. Puh. 3 45
Suomen Merivakuutus-Osakeyhtiö. Unioninkatu 20. Puh. 12 24 & 60 94.
PATRIA Tapaturmavakuutus O.-Y. Unionink. 25. Puh. 14 81. Av. 10—4. Lauvant. 10—3.
POHJOLA Palovak. Osak.-Yht. Tel. 627. Aleksk. 44. Avoinna klo 10—4.
Suom. Sahanomistajain Paloapuyhdistys Unionink. 28. Helsinki. av. 10-4. Tel. 1385.
Providentia Pääkonttori Kaivok. 8. P. 39.
Salama Henkiv., Aleks. 15, 10—2 sekä paitsi ei pyhänaattoina, ½6—½7. Puh. 4107.
SAMPO Keskinäinen Vakuutuslaitos Turussa, pääasiamies **H. Åkerman,** Bulevardink. 14. Puh. 4830.
Skandia Palo- ja Henkivakuutusyhtiö. Schildt & Hallberg. P. Espl. k. 15. Puh. 220
SUOMI Keskin. Henkivak.-yhtiö, Antink. 5. Konttori avoinna klo 10—3. P. 4 14.
SVEA Palo- ja Henkivakuutus O.Y. Puh. 2 26. P.Esplanaadink. 33. Av. klo 9—6.
Vakuutuskonttori Fabianink 14. P. 6022 ja 1163. Välittää kaikenlaisia vakuutuksia.
Triton merivak. O. Y. Asiam. Helsing. Vakuutuskontt. Fabianink. 14 p. 6022 ja 1163. Axel Holmström Ankkurink. 5. P. 2924 ja 1267.
Vellamo Palovak. Oy. Vaasa. Pääasiam. Niklas Järnefelt. L.-Heikinkatu 16. P. 3760 & 7611. Kontt. aika 10—5.

Helsingistä.

Sodan tähänastiset vaiheet.

1916.

XXXIII.

(Sodan 107:s viikko.)

(S.H.) Viime sunnuntaina luodessamme yleissilmäyksen edelliseen viikon sotatapahtumiin Venäjän rintamalla huomasimme, että venäläiset olivat Galitsiassa suorittaneet menestyksellisesti pari sotaliikettä, joilla ilmeisesti oli oleva tärkeitä seurauksia. He olivat Serethjoen latvoilla, noin Tarnopolin ja Brodyn keskivälillä suorittaneet hyökkäyksen, joka työnsi itävaltalaiset joukot pois varustetuista asemistaan ja pakotti ne peräytymään länteenpäin. Heti tämän jälkeen olivat he tunkeutuneet etelästä päin Lembergiin vievää rautatietä myöten Stanislavoviin saakka. Nämä venäläisten etenemiset uhkasivat saattaa Butshatshin ja Tarnopolin välillä olevat itävaltalaiset joukot kahdenpuolisen saarron alaisiksi. Näin muodostuneen tilanteen vaikutukset tulivat näkyviin lauantaina t.k. 12 päivänä, jolloin koko Butshatshin—Tarnopolin edustalla oleva itävaltalaisten rintamanosa nousi asemistaan ja siirtyi länteenpäin. Tämä liike jatkui kuluneen viikon alkupäivinä, jolloin venäläisten haltuun joutuivat m.m. Jesernan (Tarnopolista luoteeseen, Tarnopolin—Lembergin rautatien varrella), Bodgaitsyn (Koropetsjoen varrella) ja Mariampolin (Dnjesterin varrella, Stanislavovin—Halitshin rautatien itäpuolella olevat) kaupungit. Myöskin onnistui venäläisten siirtää rintamaansa länteen ja lounaaseen päin edellisestä etelään päin olevalla osalla, niin että se nyttemmin kulkee Solotvina (Slota-) Bystritsa-jokea myöten kaartuen sitten pitkin Karpaatteja kaakkoista suuntaa Romanian rajaa. Sen jälkeen kun rintama viikon keskivaiheille mennessä oli muodostunut tällaiseksi, ovat sanomat sieltä olleet niukat ja asema nähtävästi pysynyt muuttumattomana. Venäläisten nopea eteneminen on pakottanut heidät levähtämään ja varustautumaan uusilla asemillaan. Toiselta puolen ovat itävaltalaiset ja saksalaiset ehtineet koota voimiaan ja pysähtyä puolustamaan niitä tärkeitä asemapaikkoja, joiden kautta venäläisten on vielä kuljettava Lembergin-matkallaan. Sen sijaan on Unkarin rajan puoleinen rintama osottanut levottomuuden oireita. Venäläisillä on silloin tällöin ollut menestystä, mutta itävaltalais-unkarilaiset joukot ovat vuorostaan tehneet tuimia vastahyökkäyksiä, joiden vaikutuksesta venäläisten on täytynyt vetäytyä taaksepäin. Vaikka nämä liikkeet eivät ole saavuttaneet huomattavampaa ja sodan menoon tuntuvaa laajuutta, on niillä, varsinkin jos pääsevät kehittymään, oma merkityksensä. Ensiksikin tämän sivustarintaman tehtävänä on suojella niiden joukkojen selkäpuolta, jotka toimivat pohjoisempana Lembergiin etelästä päin vievillä teillä. Toiseksi on tämä osa rintamaa Romanian rajalla ja tuskin tarvitsee sanoa, mitä se merkitsee. Romanian horjuva kanta sotiviin valtoihin nähden on niin läheisesti sotatapausten yhteydessä, ettei ole ihme, jos keskusvallat tällä taholla ottaisivat sodankäynnissään huomioon eritoten sen poliittiset vaikutukset ja vahvistaisivat tätä siipeään — sitäkin suuremmalla syyllä siinä tapauksessa, että Romania todella liittyisi sotaan keskusvaltoja vastaan, tällä rintamanosalla tulisi olemaan muitakin strategisia tarkoituksia kuin pelkkä sivustatoiminta. Nämä seikat tekevät ymmärrettäväksi sen, että rintaman muilla osilla aseman ollessa yleensä muuttumattomana, sotaonni tällä taholla on vaihdellut ja viikon tapaukset päättyvät tiedonantoon unkarilaisten hyökkäyksistä Kirlibaban suunnalla. (Kts. toisessa paikassa olevaa virall. tiedonantoa.)

Venäjän rintaman muissa osissa on rintama, kuten sanottu, pysynyt koko viikon ajan muuttumattomana. Onpa siellä näyttänyt olevan niin hiljaista, ettei tiedonannoissa useinkaan ole näitä ensinkään mainittu. Tulevaisuuden asiaksi jää osottaa miten tapaukset tänä hiljaisuuden aikana ovat kehittyneet ja mitä ne vaikuttavat sodan vastaiseen kulkuun.

Kuitenkin on Venäjän rintamalta mainittavana eräs tapaus, joka koskee rintaman pohjoisosaa. Kuten viime viikkokatsauksessamme mainitsimme, siirrettiin pohjoisen rintaman armeijain päällikkö, kenraali Kuropatkin Turkestanin kenraalikuvernööriksi. Tämän kuun 16 päivänä julaistulla käskykirjeellä on hänen sijalleen pohjoisen, Riian, rintaman armeijain komentajaksi nimitetty yleisesikuntaan kuuluva, valtakunnan- ja sotaneuvoston jäsen, kenraaliadjutantti ja ratsuväen kenraali Russki, joka jo aikaisemmin on ollut samalla paikalla, mistä siirtyi, kuten aikanaan ilmoitettiin, terveydellisistä syistä, muihin toimiin.

Kaukaasian rintamalta saapuneet sanomat ovat koko viikon ajan olleet niin niukkoja, ettei niiden perusteella voi mennä varmasti päättelemään sotatapahtumista siellä sinne eikä tänne. Taisteluita kaikesta päättäen käydään varsinkin Bitlisin suunnalla (Armeniassa) ja Hamadanin suunnalla (Persiassa). Näillä taholla ovat turkkilaiset aikaisemmin olleet hyökkääjinä, mutta viimeisinten tietojen mukaan näyttää heidän hyökkäyksensä tulleen ainakin osittain pysäytetyksi.

*

Ranskan armeijain toiminta Sommen rintamalla on viime viikolla ollut menestyksellisempi kuin useampina edellisinä. Kuluvan kuun 12 päivän illalla lähetetty virallinen tiedonanto ilmoitti, että ranskalaiset olivat mainittuna päivänä ryhtyneet hyökkäämään saksalaisten kolmatta linjaa vastaan Hardecourtin itäpuolelta aina Sommeen ja Buscourtin kukkulaan ulottuvalla rintamalla sekä vallanneet tällä n. 6½ km pitkällä alueella saksalaisten juoksuhaudat ja varustukset n. 600—1,000 metriä leveällä rintamankaistaleella. Tällöin tunkeutuivat he Maurepasin kylään, jonka eteläosan he valtasivat. Sittemmin saapui tieto, että ranskalaiset olivat t.k. 16 päivänä onnistuneet tekemään uusia valtauksia sekä Maurepasin pohjois- että eteläpuolella, ja ranskalaisten hyökkäysalueen eteläisimmässä osassa Belloy en Santerren eteläpuolella. Nämä osottavat, että se pitkähkö väliaika, jona taistelut ovat pysyneet tasapainotilassa, on ranskalaisten taholla käytetty uusien voimien kokoamiseen, jonka seuraukset täten näkyvät. Se seikka, että ranskalaiset suuntaavat hyökkäyksensä rintamanosansa pohjois- ja eteläosiin, antaa aiheen päätellä, että he ovat nähneet mahdottomaksi saavuttaa Peronne suoraan lännestä päin ja koettavat ahdistaa sitä kahdenkertaisella kiertoliikkeellä. Kun taistelusuunnitelma on muodostunut tällaiseksi ja alkanut toteutua näin hyvällä menestyksellä, on syytä jäädä odottamaan sen vastaisia vaikutuksia tähän jo sangen kiinteäksi kiteytyneeseen rintamaan.

Näiden ranskalaisten tekemien hyökkäyksien ohella on myöskin englantilaisilla ollut tilaisuus saada haltuunsa eräitä saksalaisten juoksuhautain osia sen rintamansa osan edessä, joka välittömästi liittyy ranskalaisten rintamaan. Muualla heidän rintamanosallaan on asema pysynyt muuttumattomana, onpa heillä ollut täysi työ torjuessaan saksalaisten vastahyökkäyksiä, jotka ovat olleet tuimia varsinkin Pozièresin luona.

Verdunin edustalla ovat taistelut edelleen käyneet tuimina varsinkin viikon alkupuolella. Ne ovat olleet keskitettyinä nykyään etupäässä Fleuryn kylään, josta osia on ollut saksalaisten, osia ranskalaisten hallussa. Myöhään eilistä vasten yöllä saapui tieto, jonka mukaan ranskalaiset ovat nyttemmin saaneet haltuunsa tämän kylän kokonaisuudessaan. Tästä on taistelualalla siirtynyt Thiaumontin varustuksiin päin olevalle rintamalle, jossa yleensä ranskalaiset näyttävät olleen voiton puolella.

(S.H.)

Arvoisalle yleisölle

pyydämme ilmoittaa, että toimitamme voimiemme mukaan voita edelleenkin seuraaville vähittäisliikkeille Helsingissä, kuitenkin huomauttaen, että jos joku niistä ei näytä meille antamaansa sitoumusta voinmyynnistä voin toimittaminen sille liikkeelle lopetetaan:

Edla Alava, Berga 17.
Hilma Anttila, Porvoonkatu 41.
O. Berghem, Hietalahdenhalli.
E. L. Brandt, Harjunhalli.
V. V. Dahlgrén, Vladimirinkatu 34.
I. Degerth, Hietalahdenkatu 12.
H. Dahlström, 4:s linja 1.
Osuusliike Elanto r. l.
Edv. Eklund, 2:nen linja 13.
E. Eklund, Mariankatu 14.
A. Finnerbäck, Uusi kauppahalli.
M. Forsberg, Hakaniemenhalli.
N. Galotschkin, Viapori.
F. Heino, It. Viertotie 2.
Oy. Hansa, Unioninkatu 26.
Oy. Helsingin Meijeriliike.
E. Halla, It. Viertotie 33.
E. Hätinen, Uusi kauppahalli.
O. Hyytiäinen, Iso-Robertinkatu 14.
A. Heino, Liisankatu 12.
G. Hägg, Toukola.
M. Häyrynen, Helsinginkatu 21.
M. Jokinen, Hakaniemenhalli.
P. Jokinen, Fleminginkatu 30.
A. J. Kantola, Raatimiehenkatu 2.
M. Koponen, 5:s linja 10.
Olga Korpinen, Vallilantie 22.
A. Kullberg, Hakaniemenhalli.
A. Kuronen, Korkeavuorenkatu 2.
A. Lahtinen, Uusi kauppahalli.
C. Larsson, Meilahti.
H. Lindqvist, Hakaniemen halli.
F. Lönn, Hakaniemen halli.
V. D. Lugas, Uusi kauppahalli.
A. Lehtonen, I. Viertotie 1.
K. V. Lehtonen, II linja 4.
Hj. Laaksonen, Orioninkatu 29.
O. Mäkelä, Alppikatu 19.
E. Michelsson, Hakaniemen halli.
Maanviljelijäin Maitokeskus Oy.
A. A. Mänd, Frekrikinkatu 50.
N. G. Nissinen, Tehtaankatu 24.
K. Niemi, Alppikatu 17.
A. A. Nylund, Munkkisaarenkatu 10.
L. S. Nyman, Vanhakaupunki.
Otto Parkkinen, Toukola 5.
J. Peltonen, Castreninkatu 5.
Iida Purola, Uusi kauppahalli.
A. Piekkola, III linja 17.
Iida Partti, Hakaniemen halli.
Iida Rask, Uusi kauppahalli.
M. Rissanen, Uusi kauppahalli.
A. V. Railio, II linja 31.
N. Railio, Munkkisaarenkatu 2.
J. Rantanen, II linja 15.
V. A. Riipinen, Käenkuja 4.
F. Rim, Vilhovuorenkatu 4.
B. Riihimäki, Lapinlahdenkatu 19.
A. Rönkkö, Kapteeninkatu 11.
Alma Rinne, Hakaniemen halli.
K. A. Soinio, Luotsikatu 2.
Alina Salminen, Hakaniemen halli.
G. Suomensaari, Hakaniemen halli.
A. Smirnoff, Uusi kauppahalli.
Iida Tähtinen, Uusi kauppahalli.
Töölön Työläisten Kauppa-Oy.
O. Tikkinen, Neitsytpolku.
T. Tuominen, Korkeavuorenkatu 27.
M. Tuovinen, Pietarinkatu 22.
M. Vihervaara, Uusi kauppahalli.
M. Vilén, Uusi kauppahalli.
J. Virtanen, Vaasankatu 32.
J. Virtanen, Malminkatu 22.
K. V. Vähätalo, Humalisto 7.
P. Vanne, Pietarinkatu 14.
J. Uggelberg, Cygnaeuskatu 6.
J. E. Ylöstalo, It. Viertotie 29.

Voinvientiosuusliike Valio r.l. Tuom. Laurell.
Emil Linderborg ja Kumpp. (SI 16856)

joskaan mitään huomattavampia saavutuksia ei ole saavutettu. Kuten näkyy, ovat taistelut täällä säilyttäneet entisen luonteensa mahdollisesti sillä muutosvivahduksella että ranskalaisten voima näyttää saksalaisten voimaan verraten jonkun verran lisääntyneen. Johtuuko tämä edellisen karttumisesta vaiko jälkimäisen ehtymisestä, sitä on mahdoton nykyhetkellä tietää. Uskottavampia selityksiä voisi luultavasti löytää, jos lähtisi niitä etsimään, jälkimäisen mahdollisuuden tueksi.

*

Italian rintaman sotatapahtumat eivät ole tarjonneet suurta vaihtelua eikä mielenkiintoa kuluneen viikon varrella. Italialaisten ponnistukset ovat toistaiseksi rajoittuneet pääasiassa jo aikaisemmin mainitsemaamme Goritzan valloitukseen. Kulunut viikko on osoittanut, että niin kova kolaus kuin mainitun linnoituksen menetys itävaltalaisille olikin, on heidän rintamansa säilynyt ehcänä ja armeijansa vastustusvoima lujana. Näin ollen saamme varmaankin nähdä monta tuimaa taistelua ennenkuin italialaiset ovat päässeet nyt pyrkimäänsä päämäärään, Triestiin.

*

Vihdoin on Balkaniltakin kuluneen viikon aikana kuulunut sotasanomia. Torstaina saapui Parisissa t.k. 16 pnä päivätty virallinen tiedonanto »sotatoimista itäisellä rintamalla». Se toi tiedon, että Salonikissa majailleet ympärysvaltain joukot ovat jo koko tämän kuun ajan olleet kosketuksissa bulgarialaisten joukkojen kanssa. Myöskin mainittiin tiedonannossa sotatoimista, joita olivat suorittaneet serbialaiset. T.k. 10 päivänä olivat ranskalaiset valloittaneet Doiranin aseman ja sittemmin 13—15 p:nä useita kyliä sekä saapuneet Beleshin vuoriharjanteen juurelle. Niillä sotatoimilla ei sinänsä tietenkään ole vielä suurta sotilaallista merkitystä, mutta ne ovat merkkeinä siitä, että täälläkin on alkanut toiminnan kausi. Niiden vastainen kehitys osottaa, millaisia sotavoimia ympärysvallat ovat voineet koota tälle taholle, ja siis voivatko he yhtäaikaisesti Italian hyökkäyksen kanssa muodostaa Balkanilla sellaista sotaliikettä, jonka vaikutukset ulottuisivat omia tantereita kauemmaksi. Tämän rintaman tultua aktiivisen toiminnan asteelle on joka tapauksessa täydennetty yhdellä renkaalla sitä ketjua, joka puristaa keskusvaltoja — miltä puolelta lujemmin, miltä heikommin.

— **Aikakauslehtiä on ilmestynyt:**
[illegible]ainen n:o 32—33.
[illegible]lehti n:o 8.
Rautatieläislehti n:o 13.
Kodin Kuvasto n:o 34.
Eläinsuojelus n:o 7—8.
Terveydenhoitolehti n:o 7—8.

Uutisia Helsingistä.

— **Armonosotukset.** (S.H.) Hohtokivisormuksen on saanut Hänen Majesteettinsa Suomen kanslian vanhemman virkamiehen apulainen, valtioneuvos V. Beljajev. — F. Gas.

— **Koululaitos.** Virkavapautta on myönnetty Sortavalan seminaarin musiikin lehtorille Mikael Nybergille ensi syysk. 1 pstä lukukauden loppuun ja on sijaiseksi määrätty fil. maist. M. M. Hela ja rva Anna Hela sekä Kajaanin seminaarin kristinopin, historian ja ruotsinkielen lehtorille Kaarle Soikkelille t.k. 18 pstä tulevan jouluk. 20 p:ään ja on hänelle sijaiseksi määrätty saeri min. kand Jalmari Penttilä.

— **Postilaitos.** Avointa ekspeditöörinvirkaa postivaunupiirissä ovat hakeneet eksped.tööri U. T. Juselius sekä ekspeditöörin apulaiset J. F. Soldan, R. Grenman, T. Sinkko, F. O. Koivumaa, J. V. Lipponen ja K. E. Laaksovirta.

Elintarpeitten kuljetus Suomeen.

Elokuun rautatiekuljetussuunnitelma vahvistettu.

(S.T.T.) Elintarvekeskuskomitea ilmoittaa, että se rautatiekuljetussuunnitelma, jonka asianomaiset viranomaiset keisarikunnassa äskettäin ovat vahvistaneet elokuuta varten, Suomen osalta käsittää yhteensä 3,348 vaunua, joista 2,200 maanviljelysministeriön hankkimia tavaroita, etupäässä jauhamatonta viljaa ja ruisjauhoja varten, 248 vaunua teollisuudessa tarvittavia raaka-aineita varten, 250 vaunua sokeria ja 650 vaunua niitä muita tavaroita varten, joita edelleen saadaan ostaa »vapaasti» (etupäässä vehnäjauhoja, ryynejä ja suoloja).

Niitten vaunujen lukumäärä, jotka eri kuukausien osalta tänä vuonna tällä tavoin on myönnetty vapaasti ostettuja elintarpeita (A), maanviljelysministeriön hankkimia elintarpeita (B) sekä teollisuudessa tarvittavia raaka-aineita varten (C), käy selville seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	A	B	C	Yht.
tammik.	3,367	—	—	3,367
helmik.	3,142	—	—	3,142
maalisk.	4,495	—	168	4,663
huhtik.	3,000	—	70	3,070
toukok.	3,551	—	189	3,740
kesäk.	2,241	1,113	246	3,600
heinäk.	2,022	1,450	248	3,720
elok.	900	2,200	248	3,348

»Vapaita tavaroita» varten elokuun osalta myönnettyjen vaunujen lukumäärän jo laskettua 900:n, on keskuskomitealla vielä vaunuhakemuksia, jotka käsittävät yhteensä noin 13,000 vaunua.

Sisä-Venäjän asemilla vaunuja odottavien tavarain kuljetuksen jouduttaminen.

(S.T.T.) Suomen keskuskomitea elintarpeiden tuonnin järjestämiseksi keisarikunnasta on t.k. 18 p. päivää mässään kiertokirjeessä kehoittanut niitä toiminimiä, joilla vielä on rahtikirjan kaksoiskappaleita vastaan jätettyjä tavaroita Sisä-Venäjän asemilla odottamassa vaunusaanti-vuoroa („на очереди") ja jotka vaunujen lähettämiseksi haluavat saada uuden narjaadin, siitä heti kirjallisesti keskuskomitealle ilmoittamaan, tarkoin mainiten tavaralaadun, paljouden, lastaus- ja vastaanottoaseman, aikaisemman narjaadin numeron, jonka nojalla tavara on vastaanotettu asemalle, sekä ilmoittamaan sen henkilön, jolle narjaadi on lähetettävä. Uudesta narjaadista veloittaa keskuskomitea marrask. 15 p. 1915 päivätyn kiertokirjeen mukaisesti Smk. 10:— vaunulta.

— **Valtionrautatiet.** (S.T.T.) Laskuapulainen Helmi Eurén on rautatiehallituksen päätirehtöörille valittanut rautatiehallituksen toimistotirehtöörin päätöksestä ottaa laskuapulainen Ester Gustafsson valtionrautateiden tilastolliseen konttoriin konttoriapulaiseksi.

Linjasähköttäjä L. L. Laxén on määrätty toistaiseksi hoitamaan Koskenkorvan aseman avoinna olevaa asemapäällikönvirkaa.

Ylivieskan pitäjän kunnanlääkäri E. E. Niemi on määrätty toistaiseksi hoitamaan avoinna olevaa 42:nnen piirin rautatielääkärinvirkaa.

— **Senaatin ratkaisemia anomus- ja valitusasioita.** Kamaritoimituskunnan esittelyssä: Riikka Paason y. m. itsellisten anomus.

Kallis aika.

(S.H.)

Kangaskauppa.

Villakankaat.

Villakangasvarastot Tampereella ovat näihin aikoihin vähentyneet niukoiksi. Se on aiheutunut siitä, että kaupungin kangaskauppiaat ovat riippuvaiset yksinomaan sikäläisen Verkatehtaan ja Klingendahlin sekä Hyvinkään tehtaiden tuotannosta. Ennen sotaa alkuperältään ulkolaiset kankaat ovat nimittäin aikoja sitten myydyt ja uusia saadaan tänne ainoastaan sattuman kaupalla. Monet kotimaiset tehtaat sitäpaitsi seisovat ja Tampereen Verkatehdas Oy. sekä Klingendahl & K:ni Oy. lähettävät venäläisestä viilasta tehtyjä valmisteitansa Venäjälle.

Mitä raaka-aineisiin tulee, on Venäjältä tuotu paljonkin villoja. Ne ovat kuitenkin karkeita, joten niistä ei voi saada hyviä kankaita.

Aivan äsken on Tampereelle kuitenkin saapunut suurehko lähetys hienoja villoja, joten on toiveita saada taas hyviä kankaita.

Kun väriainevarastot ovat pienet, seuraa lisäksi, että värejä täytyy käyttää säästeliäästi. Siitä johtui ensiksi kankaiden vaalistuminen. Värien lähetessä loppuaan nämä »vaaleatkin» kankaat vaalenivat ja lopuksi tätä nykyä ei mustia ja tummia kankaita, olivatpa ne villa- tai pumpulikankaita, enää ollenkaan tehdä.

Tuotannon monilukuisista vaikeuksista on osaksi johtunut kankaiden hintojen suuri nousu. Miesten kankaat, missä niitä vielä on, kulkevat nykyisin kolmin- jopa nelinkertaisissa hinnoissa. Ulkomaiset, niin hyvin miesten kuin naisten kankaat maksavat 40—50 markkaa metri. Kotimaiset parhaat kankaat ovat saman hintaiset, ja niille uusille kankaille, joista edellä mainittiin, tullee hinnaksi 55 mk. Paras suomalainen sheviotti maksaa 45—50 mk. Paksut kotimaiset doffelikankaat ovat viisinkertaisessa hinnassa. Hyvinkään tehtaan naisten kankaista vaaditaan 25—30 mk. metri. Kotimaiset halvimmat naisten villakankaat maksavat 12—16 mk.

Suomalaisten kangaslajien hinnat ovat siis nousseet aivan suunnattomasti.

Puuvillakankaat.

Raaka-aineita ovat tehtaat viime aikoina saaneet riittävästi. Aikaisemmin oli sen hankkimisessa suuriakin vaikeuksia, jotka kestivät viime helmi—maaliskuuhun asti. Edelleenkin on vaikeuksia väriaineiden saannissa, puute on erikoisesti ollut mustasta ja sinisestä väristä, mutta on niitäkin sentään jonkun verran saatu, vaikka hinnat ovat olleet sellaisia, ettei niistä juuri kannata valmistaa. Väriaineiden hinnat ovat nykyään jopa monikymmenkertaisesti korkeammat kuin ennen sotaa. Raa'an puuvillan hinta on sodan aikana noussut 2½—3-kertaiseksi entisestään. Sodan aikana ovat puuvillatehtaat korottaneet puuvillakankaiden hintoja kaikkiaan 7 kertaa ja tekevät korotukset täten 80—90 pros. Kuluvan vuoden aikana ovat puuvillatehtaat korottaneet puuvillan hintoja 14—25 prosentilla.

Paitakankaiden hintojen korotus tekee joulukuusta lähtien 35 pros. Valkaisematon paksu liina maksaa 32—36 mk. pakka, valkaistu 40—42 mk.; valkaisemattomasta ohuesta liinasta pyydetään 25—30 mk. pakalta, valkaistusta 29—32 mk. Akkunaverhoja on myytävänä sekä suomalaisia että ruotsalaisia. »Kalliimmat kellanvalkeat akkunaverhot ovat 4—5 mkn hinnassa metriltä, halvimmat 80 p:in hinnassa. Korotus tekee normaalioloihin nähden 50 pros. — Puhdistettua vanua ei enää saa.

Pellavakankaat.

Tampereen Pellavatehtaan kangashyllyt ammottavat tyhjinä, sillä suuren kysynnän vuoksi kankaat eivät jouda hyllyillä makaamaan. Pitäen silmällä mitä väreistä on ennen puhuttu, lisättäköön, että hinnat ovat nousseet aina 50:llä prosentilla.

Bojkankaat ovat nousseet 60 pros. ja maksavat nykyisin vähittäin ostaen 16 mk. metri. Korunompeluilankoja on kaikkia lajeja ja kaikkia värejä. Niiden hinta on kohonnut 100 pros.

Silkkikankaat.

Silkkitavarain hinnat ovat uekin nousseet 50—100 pros., siten, että sveitsiläisen ja ranskalaisen silkin hinnannousu on suurempi kuin venäläisen. Parhaat naisten vaatesilkit ovat 25 mkn hintaiset metriltä, vuorisilkit 20 mkn seuduilla, koriste- ja peilisilkit 13 mk. Silkin kysyntä on aivan huomattavasti noussut. Se taas on aiheutunut siitä, että muiden kangastavarain suuri hinnannousu on tehnyt ne hinnoissa silkin veroisiksi, jopa kalliimmiksi.

Sametit.

Sametin kysyntä on entisestään paljon suurentunut, sillä verrattuna ohuisiin villakankaisiin sametin hinta on halpa. Musta sametti maksaa 8—16 mk. metri, sininen 8—10 mk.

Yleisinä havaintoina

mainittakoon, että suuret juutalaisfirmat ovat koettaneet pitkin Suomea ostaa haltuunsa mahdollisimman suuria kangasvarastoja ja siinä onnistuneetkin ja siten keinotekoisesti korottaneet kankaiden hintoja. Lähiseudun kauppiaat saapuvat silloin tällöin Tampereelle ja ostavat kaiken kangastavaran, mitä suinkin saavat. Hinnannousu johtuu myös suureksi osaksi tehtaiden määräyksistä, sillä ne korottavat hintoja »harva se viikko». Ulkomailta tilatut tavarat, jotka ovat etukäteen maksettavat, tulevat postitse lähetettyinä halvemmiksi kuin rahtitavarana. Tämä johtuu siitä, että laivarahdit ovat tavattoman korkeat ja että postin kautta tilaten lähetys vapautuu välittäjistä, jotka kyllä kuuluvat osansa lisätä tavarain hintoja. Toiselta puolen taas postissa voidaan lähettää ainoastaan kevyitä kankaita, jollaisia ovat naisten kankaat ja ompelutarpeet. Suurena syynä hintojen nousuihin on myös pidettävä ulkomaisen tavaran kilpailun puutetta.

Kuopion kirjastopäivät

alkoivat eilen kauppakoululla klo 11 ap. Osanottajiksi oli saapunut kirjastojen hoitajia, kirjastojen johtokuntain jäseniä ja muita asianharrastajia yhteensä neljättäkymmentä henkeä. Avauspuheen piti Suomen kirjastoseuran sihteeri, maisteri J. A. Kemiläinen, joka valittiin kokouksen puheenjohtajaksi. Sihteeriksi valittiin Kuopion kaupungin kirjastonhoitaja H. Kotilainen. — Esitelmän Pohjois-Savon maalaiskuntain kirjasto-oloista ja niiden järjestämisestä piti maisteri Kemiläinen ja esitelmän suomalaisen kirjallisuuden alkuajoilta lyseonlehtori Salu Laivala. Seurasi sitten keskustelukysymys Kuopion maalaiskunnan kirjasto-olojen järjestämisestä. Päivällisloman jälkeen kävivät kokouksen osanottajat Kuopion kaupungin kansankirjastossa, jossa kirjastonhoitaja selosteli kirjaston toimintaa. Kun oli jälleen kokoonnuttu kauppakoululle, piti maisteri Kemiläinen esitelmän kirjastonhoidon tärkeimmistä teknillisistä toimista sekä näytteli kirjastovälineitä ja opasti yleensä kirjastonhoidossa, kirjain hankinnassa, luetteloimisessa, lainausliikkeen järjestämisessä j.n.e. — Kokousta jatkuu tänään.

Maisteri J A Kemiläinen Kuopion maalaiskunnan kirjasto-olojen järjestämistä koskevan keskustelukysymyksen yhteydessä esitti, että kokous lausuisi toivomuksensa Kuopion maalaiskunnan viranomaisille ja maalaiskunnan kirjasto-olojen järjestäjille, että he asettuisivat kunnan kirjasto-oloja järjestäessään yhteistoimintaan Kuopion kansalaisopiston johtokunnan kanssa ja tekisivät päätöksensä sen mukaan, mitä apua kansalaisopiston kirjaston taholta mahdollisesti olisi saatavissa. Tämän ehdotuksen kokous hyväksyi.

— **Et. Suomal. seurakunnan lukkarinvirkaa** varten suorittaa tänään vaalikokeensa lukkari-urkuri J. V. Tenkanen.

Kaalikärpäsen elintavat ja tuho sekä keinoja sen vastustamiseksi.

Maanviljelijäin huomioon!

(S. H.)

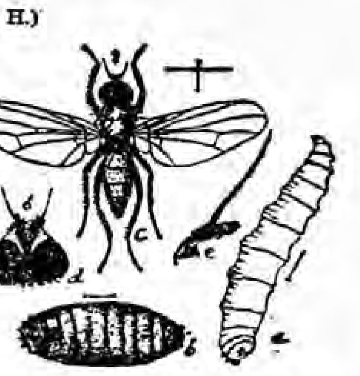

Kaalikärpänen toukkineen ja koteloineen. a) toukka, b) kotelo, c—e naaraskärpänen, sen pää ja tuntosarvi (vahv. suurenn.).

(S.H.)

Kaalikärpäsen toukkien nakertama turnipsi.

Kesän kuluessa on Maanviljelys-Taloudelliselle koelaitokselle saapunut edellisiin kesiin verraten huomattavan suuri joukko tiedonantoja **kaalikärpästoukan (Phorbia brassicae)** (Bouché) eli n. s. kaalin juurimadon tuhotöistä. Tämä tuholaji, joka on kaalikasvien pahimpia vihollisia, näyttää tuhoisimpana esiintyneen Pohjanmaalla, nimenomaan Pohjois-Pohjanmaalla, mistä on tullut useampia tiedonantoja jopa aina Rovaniemeltä asti. Myöskin muualta Suomesta, esim. Heinolasta, Leppävirroilta, Jaakkimasta, Säkkijärveltä on saapunut tiedonantoja huomattavista tuhoista. Satotappion voi tänä kesänä varmaan laskea nousevan kymmeniin tuhansiin markkoihin.

Lienee senvuoksi maamiehille tervetullut lyhyt esitys tämän kaalikasvien suurtuhoojan tunnusmerkeistä, elintavoista sekä tärkeimmistä torjumiskeinoista.

Kaalikärpänen ei ole mikään uusi tulokas meillä, vaan vanha kotimainen laji, joka varmaan on ahdistellut kaalikasvejamme niin kauvan kuin niitä on viljeltykin, eikä se suinkaan ole meidän maallemme ominainen, vaan päinvastoin yleisenä yli koko maanosamme, jopa Amerikassakin, ammoin sinne Europasta kulkeutuneena.

Itse kärpänen, joka sellaisena (aikuisena nimittäin) tietysti on vaaraton, on jonkun verran huonekärpästä pienempi, tuhkanharmaa, koiraalla etuselässä kolme leveätä mustaa pituusjuovaa, takaruumissa yksi keskusjuova. Toukka on, kuten kärpästoukat useimmiten, sekä kellanvalkea, kiiltävä, kalju, jalaton ja päätön, täysikasvuisena 9 mm. pituinen. Kotelo sitävastoin on tumma, punaisen tai kellan ruskea, sitkeän kuoren suojaama, vähän toukkaa lyhyempi.

Lentoaikaa kestää kaalikärpäsellä alkukesästä, jopa elokuulle asti, josta päättäen luulisi sillä olevan kaksi sukupolvea vuodessa, mutta niin ei kuitenkaan näytä olevan asianlaita, mikä riippunee joko siitä, että osa viettää aikuisina (kärpäsinä) talvensa parveillen aikaisemmin kuin koteloina talvehtineet tai ilmestyvät koteloista eri aikoihin kesällä talvehtineista. Kaikessa tapauksessa voi kärpäsiä, samoinkuin eri-ikäisiä toukkia ja koteloita, tavata melkein läpi koko kesän.

Laskiessaan muniaan, joita kunkin naaraan sanotaan laskevan n. 50 pienen pieniä, valkoisia, uurteisia useita samaan paikkaan, pistää kärpänen ne asetinputkellaan tavallisesti juuri maanpinnan alla olevaan juurenniskaan tai muilan pinnalle aivan lähelle vartta. Noin puolentoista viikon perästä kehittyneet toukat käyvät heti juurta vioittamaan.

Taimien ollessa vielä nuoria, purevat toukat aluksi kaikki juuririhmat, sitten pää juurenkin poikki, jolloin koko taimi ennen pitkää kellastuu ja kuivuu pois. Mutta jos kasvi on pitemmälle ehtinyt, ei siinä päällä päin huomaa aluksi juuri mitään merkkejä. Jonkun ajan kuluttua näkyy vaikutus kuitenkin siinä, että alimmat lehdet muuttuvat sinipunertaviksi ja lakastuvat. Syötyään ensi aluksi lisäjuuria ja pääjuuren pintakudosta, tunkeutuvat toukat näet isommiksi kasvettuaan juuren sisäosiin, kaivavat käytäviä siinä ristiin rastiin, jopa syöpyvät varteenkin (välistä lehtiruoteihinkin). Jos toukkia on runsaasti — niitä voi olla kymmeniä, jopa satoja yhdessä juuressa — on kasvin ennenaikainen kuolema varma. Mutta jos niitä on vain joitakin, selviää kasvi usein toukkien kynsistä sillä tavoin että vioituskohdan yläpuolelta tunkee uusia lisäjuuria. Nimenomaan jos tuohon kohtalokkaaseen aikaan sattuu pitkällisempiä sateita, pelastuu moni kasvi, joka poutailmoilla varmaan joutuisi tuhon omaksi.

Vaikeata on sanoa, mitä kaalikasvia kaalikärpänen enimmin suosii. Sitä voi tavata yhtä runsaasti kaalilla, lantulla kuin nauriillakin tai turnipsilla. Tänä kesänä esiintyi Oulun tienoilla parissa puutarhassa ylen runsaasti piparijuurellakin erästä kärpästoukkaa, joka hyvin luultavasti on tämä samainen laji. Kasvatus koelaitoksella ratkaisee sen kysymyksen ennen pitkää.

On selvää, että mehevájuuriset kaalikasvit, kuten esim. lanttu ja turnipsi paremmin kestävät tuhoa kuin kaalit, vaikkakin sato voi hyvinkin tuntuvasti vähetä ja huonontua.

Täysikasvuisiksi tultuaan — toukkakautta kestää koimisen viikkoa, välistä kauvemminkin, riippuen säästä — kaivautuvat toukat maahan kasvin juurelle, jopa parin desimetrin syvyyteen koteloitumaan ja talvehtivat ainakin meillä todennäköisesti useimmiten siinä tilassa. Kärpäset ilmestyvät sitte seuraavana keväänä, jotenka siis meillä — kuten sanottu — säännönmukaisesti kehittynee vain 1 sukupolvi vuodessa.

Kaalikärpäsellä on tosin useita vihollisia, joista ennen muita ovat mainittavat muuan loispistiäinen, eräät lyhytsiipiset kovakuoriaiset ja eräät punkit, onpa toukkien vähentäjiä lintumaailmassakin, esim. varis, mutta millään näistä ei ole ratkaisevaa merkitystä joukkoesiintymisen sattuessa. Sitävastoin saattaa toukkien kehitykselle sopimaton sateinen alkukesä pysäyttää tuhon aivan alkuunsa.

Tätä tuhohyönteistä vastaan on koetettu lukuisia keinoja. Tunnettu amerikalainen entomologi Slingerland luettelee 70 eri keinoa, joita suositellaan sillä puolen Atlantin. Vain kuutta niistä pitää hän suositeltavana — kokeiltuaan kaikkia.

Seuraavassa esitän ne keinot, joita nykyisin enimmin käytettänee taistelussa tätä tuhohyönteistä vastaan.

Vioitetut taimet, joiden elpymisestä ei ole toiveita, ovat heti-miten maasta nostettavat ja niiden juuriosat poltettavat. Täten syntyneisiin reikiin maassa on kaadettava väkevää lipeävettä.

Syksyllä on maa syvään ja huolellisesti kynnettävä, jotta kotelot tulevat pintaan ja joutuvat talven saaliiksi.

Tuoretta lantaa, makkilantaa ja lantavettä on mikäli mahdollista koetettava välttää ja käytettävä palanutta lantaa, sekalantaa tai vielä mieluummin tekolannoitusaineita sekä kasteltava runsaasti pelkällä vedellä (pitemmän poudan sattuessa).

On vältettävä kaalikasvien viljelemistä siinä maassa tai sen välittömässä läheisyydessä, missä kaalikärpänen edellisenä vuonna on tehnyt tuntuvaa tuhoa.

Ulkomailla käytetään nykyisin monin paikoin kärpästen munanlaskun ehkäisemiseksi seuraavaa suojeluskeinoa, joka tulisi meilläkin ottaa käytäntöön.

Kukin taimi ympäröidään avomaahan istutettua läpimitassa noin 1 dm. suuruisella 6- tai 8-sivuisella päältäpäin tervatulla pahvi- eli kartonkilevyllä seuraavalla tavalla. Levyyn, joka joko käsin leikataan tai lyödään varta vasten tehdyillä rautalampilla, tehdään leikkaus reunasta keskustaan ja siihen taas muutamia lyhyitä (noin ½ cm:n) leikkauksia. Kun levy on tervattu, asetetaan se taimen ympärille niin, että leikkauksen reunat taivutetaan vähän erilleen toisistaan ja keskusleikkauksista syntyneet pahviliuskat taivutetaan ylöspäin. Lopuksi painetaan levy kiinteästi maata vasten. Näin liittyy se tiiviisti varren ympärille estämättä kuitenkaan sen kasvua.

Muitakin torjumiskeinoja käytetään, esim. paloöljyseostumaruiskutuksia, tupakkapölyä sirotettuna taimille vesiruiskeen jälkeen, paloöljyllä, karbolihapolla t.m.s. karkoitusaineilla kasteltua hiekkaa, sahajauhoa tai turvemultajauhetta kasattuna valliksi kunkin taimen ympärille j.n.e.

Ensi keväänä on aikomukseni järjestää koeruutuja kaalikärpäsen torjumiskeinojen tehokkaisuuden tutkimiseksi erinäisillä laajemmilla kaaliviljelyksillä Oulussa ja Raahessa, missä auliisti on luvattu avustusta näiden kokeiden toimeenpanossa.

Lopuksi tahdon vielä lisätä, että kaikki tiedonannot kaalikärpäsen esiintymisestä ja tuhon suuruudesta olisivat hyvin tervetulleet os.: Tikkurila, Maanviljelys-Taloudellisen Koelaitoksen Entomologinen Osasto.

Valter M. Linnaniemi.

SALAMANDRA Sota-, palo- ja merivakuutuksia. Erottaja 13. Puh. 27 89.

— **Kuolleita.** T.k. 9 pnä kuoli sydänhalvauksen johdosta Tuutarin pappilassa Inkerinmaalla ent. kansakoulunopettaja Vilhelm Finne. Hän oli syntynyt Kolppanan seurakunnassa v. 1844, meni Kolppanan seminaariin v. 1866 ja päätti v. 1870 kurssin. Vainaja toimi sitten opettajana useissa Inkerin kouluissa vuoteen 1908, jolloin hän jätti opettajauransa siirtyen elämään pienehköllä eläkkeellä. Vainajaa jäivät suremaan puoliso Kiara, o.s. Schildt, ja yksi poika. — I:ri.

Perjantaina aamulla klo 8 kuoli sydänhalvaukseen huvilassaan Riemulassa Katumajärven rannalla leskirva Annie Vilhelmsson, o.s. Novoschiloff, 53:lla ikävuodellaan. Vainajaa suree lähinnä poika, 3 sisarta, 2 veljeä, 2 lankoa, sisaren ja veljen lapset sekä ystävät ja tuttavat. — H:lär.

Torstaina kuoli Tampereella koneenkäyttäjä Johan Victor Renfors 62 vuoden ikäisenä.

T.k. 16 pnä kuoli Helsingissä maanviljelijä Nikolai Sariola Toijalasta. Poismennyttä, joka oli ijältään 48-vuotias, surevat lähinnä puoliso, kolme lasta ja kaksi veljeä.

Tiistaina kuoli Ruoveden Kekkosella talon vanhaisäntä Manu Kauppila 65 vuoden ikäisenä.

T.k. 16 pnä kuoli Toitijärvellä torppari Herman Nyystää lähes 80 vuoden ikäisenä. Suremaan jäi puoliso ja lapset. — Aamul.

Jarrumies Johan Vilhelm Nokka kuoli Mikkelissä t.k. 17 pnä 46:lla ikävuodellaan. Lähinnä surevat puoliso ja 5 lasta. — M. S.

T. k. 17 pnä kuoli Viipurissa kunnallissairaalassa pitkällistä tautia sairastettuaan rouva Karolina Lindberg, o. s. Orava, 64 vuoden ikäisenä.

— **Helsingin laivaliikenne.** (S.H.) Eilispäivän kuluessa saapui kaupungin satamaan 12 kaljaasia ja 2 kuunaria vehnä-, ruisjauho-, rehujauho- ja pellavasiemenkakkulastissa, 1 höyrylaiva sekatavara- ja 17 saaristolaisalusta halkolastissa. Edelleen 10 kuuttia hiekka- ja 2 savi- sekä 1 turvelastissa.

— **Helsingin kaupungin lääkärit.** Eilen päättyneen määräajan kuluessa on toisen alilääkärin tointa Helsingin kaupungin mielisairaalassa Nikkilässä hakenut tri C. G. A. Schwanck sekä Hesperian ylimääräisen tuberkuloosiparantolan lääkärintointa trit A. Hollmén ja J. Ch. Sjöblom.

— **Lahjoituksia.** 50-vuotispäivänään ilmoitti tehtailija Karl Fazer lahjoittavansa 50,000 mk. eläkerahaston pohjaksi suklaatehtaansa ja leipomonsa -mies- ja naistyöntekijöitä varten. Samalla ilmoitti hra Fazer, että hän aikoo johonkin luonnonkauniiseen seutuun perustaa työläisilleen virkistyskodin.

— **(S.T.T.) Helsingin lihantarkastusasemalla** tarkastettiin eilen 79 nautaa, 40 sikaa, 3 porsasta, 187 vasikkaa, 141 lammasta ja 2 vähemmän kuin 10 kilon painoista lihankappaletta.

Viime viikon kuluessa hylättiin 215 kiloa naudanlihaa, 80 kiloa vasikanlihaa, 2 kiloa sianlihaa ja 25½ kiloa lampaanlihaa.

— **Vuokraoikeuden pidennykset.** Edesmenneen kauppias Kristoffer Bogdanoffin perilliset ovat anoneet suurinta mahdollista vuokraoikeuden pidennystä tontille n:o 18 huvila Toivon alueella. — Edesmenneen kauppias N. Kolisen alaikäisten lasten holhooja on anonut 2 vuoden vuokraoikeuden pidennystä tontille n:o 6 Humalistossa. Työlautakunta on anomuksista pyytänyt lausuntoa kaupungin geodetilta ja asemakaava-arkkitehdiltä.

— **Kuolleisuus Helsingissä.** (S.H.) Viikon 6/8—12/8 kuluessa kuoli 35 henkeä (luterilaisia), joista 7 oli alle 1 vuoden, 3 1—10 vuoden ja 25 yli 10 vuoden ikäisiä.

Allamainittuihin kuolemansyihin kuolleiden henkilöiden lukumäärä oli: keuhkotauti ja muut tuberkuloottiset taudit 8, maha- ja suolitulehdus 7, verenvuoto aivoissa ja aivopehmennys 2, pitkälliset sydän- ja verisuonitaudit 5, syöpä 4, murha ja tappo 1, tapaturma 2, muut kuolemansyyt 6.

Viikon kuolleisuutta vastaava vuotuinen keskikuolleisuus oli 10,3 1,000 henkeä kohti. (Keskikuolleisuus vuonna 1915 oli 12,5 1,000 henkeä kohti.)

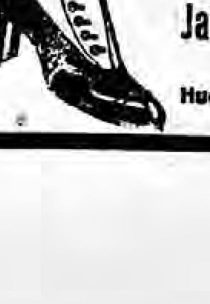
D. MALMBERG.
Puhelin 15 54. Helsinki, Aleksanterinkatu 15.
SUOSITTELEE
lujia ja mukavia
Jalkineita kotimaista ja ulkomaista tekoa
naisille, herroille, koulunuorisolle ja lapsille.
Huom.! Uusi, runsas varasto pienten lasten kenkiä.
104

— **Pilaantuneita kaloja.** (S.H.) Eräässä täkäläisessä sanomalehdessä oli viime sunnuntaina uutinen, jossa kerrottiin, että muutamat Helsingin keinottelevat kalakauppiaat ostivat viime syksyisillä kalamarkkinoilla suurehkoja eriä silakoita ja muuta suolakalaa, joita he sitten keinottelutarkoituksessa pitivät varastoissaan viime heinäkuuhun saakka, jolloin ne pilaantuivat ja täytyi ne kuljettaa maahan kaivettavaksi.

Kaupungin terveydenhoitoviranomaiset ovat nyttemmin tarkastaneet eräitä P.-Roopertinkadun 4—6:ssa olevia kellareita, joissa kalaa säilytetään ja joita uutinen nähtävästi tarkoitti. Tarkastuksessa on selvinnyt, ettei asianlaita ole ollut aivan niin kuin uutisessa kerrottiin.

Kalakauppias Abel Eriksson, joka pilaantuneet kalat omisti, oli joku aika sitten tuottanut rautateitse tänne Turun puolesta vaunulastin suolattuja kuluvan vuoden aikana pyydystettyjä silakoita, jotka hän aikoi lähettää Venäjälle, missä niistä maksettiin korkeita hintoja. Hän ei kuitenkaan ehtinyt tätä tehdä, kun annettiin viime kuussa kielto viedä kalaa läänistä toiseen. Tämä teki kalan Helsingistä viennin mahdottomaksi.

Hän pani nyt kalat varastoon P.-Roopertinkadun 4—6:ssa oleviin kellareihin. Mutta kun silakat eivät olleet riittävästi suolattuja ja kun suolakaan ei ollut tarpeeksi hyvää, pilaantui silakoista 40 nelikkoa, eli 10 tynnyriä, jotka kauppias Eriksson omasta alotteestaan kuljetti pois. Varastoon jääneet kalat, jotka terveydenhoitoviranomaiset ovat tarkastaneet, ovat pysyneet pilaantumattomina.

— **Palokunta hälyytettiin** eilen aamulla klo ½5 ajoissa Eerikinkadun 33:een. Erään perheen asunnossa oli priimuskeittiö aiheuttanut valkeanvaaran. Asukkaat saivat tulen kuitenkin tukahtumaan ennen palokunnan tuloa.

— **Varkaus.** Torstain ja perjantain välillä hävisi erään rouvan asunnosta Mosabackassa kultasormus ja 62 mk. rahaa. Asia on ilmoitettu etsivälle poliisille, joka jo arvelee olevansa varkaan jäljillä.

— **Puukotus.** Viime yönä klo puoli 12 aikaan tapahtui työmies Laihon asunnossa Kankurinkadun 8:ssa puukotus. Neljä miestä oli hankkinut wiskyä, jota juotiin mainitussa paikassa. Riitaannuttaessa löi Laiho työmies Makkosta puukolla vasemman silmän alapuolelle niin pahoin, että lääkärin lausunnon mukaan Makkonen menettää silmänsä. Poliisi korjasi koko seurueen talteensa.

Kokouksia.

S. V. R. konduktööriyhdistyksen kesäkokous

pidettiin Sotkamossa Vuokatin vaaran juurella olevassa Hiltulan talossa t.k. 13 pnä. Mainittuun paikkaan oli päätetty kokoontua samassa paikassa samana päivänä 10 vuotta sitten pidetyssä kokouksessa. Uudistamaan 10-vuotismuistoja olikin saapunut nykyisiin oloihin katsoen runsaasti osanottajia ympäri rautatieverkon, usealla perhe mukanaan. Osanottajat olivat saapuneet Kajaaniin jo edellisenä iltana ja, yövyttyään siellä, jatkaneet matkaa ½7 aamulla »Vuokatti»-laivalla Sotkamoon.

Kokouksen tärkein kysymys oli ehdotus n. k. pistejärjestelmän käytäntöön ottamisesta konduktööri-, vaaka- ja pakkamestarien virkoja täytettäessä. Ehdotuksen tarkoitus on se, että tähän asti vallinnut n. k. suosikkijärjestelmä mainittujen virkojen täyttämisessä saataisiin sen kautta vihdoinkin poistetuksi. Yksityiskohtaisen käsittelyn jälkeen hyväksyttiin valiokunnan ehdotus sellaisenaan ja tulee asiassa anomus ensi tilassa rautatiehallitukselle jätettäväksi.

Kokouksen virallisen puolen päätyttyä noustiin Vuokatin vaaralle ihailemaan sieltä laajalti näkyviä maisemia selkineen, salmineen, vaaroineen ja metsineen, joiden keskellä siellä täällä vaarojen laella ja kupeilla sekä laaksoissa näkyy taloja viljelyksineen. Kun oli tarpeeksi ihailtu näitä kauniita näköaloja, laskeuduttiin vuorelta takaisin kokouspaikkaan nauttimaan Hiltulan talon oivalliseksi tunnettuja antimia. Lopun päivästä sitten vietettyä hauskassa seurustelussa levättiin vielä yö Sotkamossa, jonka jälkeen »Vuokatti»-laiva aamulla puoli 6 vei kokousvieraat takaisin Kajaaniin. — (S. H.) — K:u.

Kotimaista tavaraa!
O.Y. Oxygenol A.B.
OXYGENOLIA
suosittelevat lääkärit ja hammaslääkärit suun ja hampaiden hoitoon ja puhdistamiseen.
OXYGENOL vaikuttaa antiseptisesti, koneellisesti puhdistavasti.
OXYGENOL valkaisee huonoväriset hampaat.
OXYGENOL poistaa pahan hajun suusta.
OXYGENOL parantaa haavat ja ehkäisee verenvuodon.
OXYGENOL on ajanmukaisinta ja viattominta puhdistusainetta.
OXYGENOL'ia ei tule pitää tavallisena vetysuperoxidina, joka on haihtuvaa ja epäpuhdasta.
OXYGENOL on kemiallisesti puhdas tuote ja hyvänä pysyvä aineyhdistelmä.
Sitä on saatavana apteekeista ja rohdoskaupoista ja valmistaa sitä Farm. kemiallinen tehdas »Medica» Helsingissä.

Urheilun alalta.

Suomen uintimestaruuskilpailut

alkoivat eilen Turun Uimaseuran järjestäminä yleisen käytävän uimalaitoksella.

Kilpailu Suomen mestaruudesta 200 metrin rintauinnissa (juniorit): V. Lehtinen, Turun US, 3 m. 17,1 s., V. Varelius, Helsingin Uimarit, 3 m. 19,6 s., Y. Valtonen, Porin US, 3 m. 26,3 s.

Kilpailu Suomen mestaruudesta uinnissa 100 m. matkalla vapaalla uintitavalla (juniorit): V. Lehtinen, Turun Uimaseura, 1,16,9, L. Saine Porin Uimaseura 1,16,9, L. Saastamoinen Helsingin Uimarit 1,18,5, A. Koskinen Helsingin Uimarit 1,18,9. — Kaikki nämä pääsevät tänään suoritettaviin loppukilpailuihin.

500 m. uinti vapaalla uintitavalla: J. Tiiainen Helsingin Uimarit 8,33,6, H. Hidström Salon Uimaseura 8,36,5, A. Tynell Abo Simklubb 8,37,5.

Kilpailun joukkueuinnissa 4×50 m. matkalla voitti Turun joukkue ajalla 2,13,5, toisena oli Helsingin Uimarien joukkue ajalla 2,16,5.

Kilpailuja jatketaan tänään.

Urheilumerkkikokeet

16. 8. 1916.

Urheilumerkkikokeita jatkettiin taas viime keskiviikkona Eläintarhan urheilukentällä seuraavissa aineissa:

200 m. juoksu: Osanottajia 39. 1. H. Stenström, HKV, 25,5 sek. 2. H. Hietala, Kiista, 25,6 sek. 3. S. Laaksonen, Veikot, Porvoo, 25,6 sek. 4. V. Osola, HKV, 25,7 sek. 5. A. Linnala, HKV., 25,8 sek. 6. J. Hyypiä, HKV, 26,1 sek. 7. T. Mickelsson, Kisa, 26,2 sek. 8. E. Hellsten, Kisa, 26,2 sek. 9. V. Varmanen, HKV, 26,3 sek. 10. J. Bergström, IFK, 26,3 sek. 11. K. Nyström, IFK, 26,4 sek. 12. P. Eränen, HKV, 26,7 sek. 13. E. Elo, Jyry, 26,7 sek. 14. V. Jokinen, Toverit, 26,8 sek. 15. V. Osola, Kaleva, 27,0 sek. 16. K. Blommendahl, HKV, 27,0 sek. 17. Y. Pirhonen, Veikot, 27,0 sek. 18. T. Åberg, HKV, 27,0 sek.

Kaikki edellämainitut saivat kaksi ääntä, 13 sai yhden äänen, 8 reputettiin.

5,000 m. juoksu: Osanottajia 14. 1. A. Velve, HKV, 17 min. 52,7 sek. 2. J. Paasi, Palo, Järvenpää, 17 min. 55,8 sek. 3. Y. Syväoja, Toverit, 18 min. 04 sek. 4. E. Meriluoto, Visa, 18 min. 07,9 sek. 5. E. Hellsten, Visa, 18 min. 8 sek. 6. M. Kokko, HKV, 18 min. 22 sek. 7. S. Laaksonen, Veikot, Porvoo, 18 min. 42 sek. 8. O. Lund, HKV, 18 min. 50 sek. 9. O. Kohtanen, Ponnistus, 18 min. 56 sek. 10. J. Sunila, Jyry, 19 min. 06 sek. 11. E. Elo, Jyry, 19 min. 34 sek. ja 12. A. Nordström, Heitto, 19 min. 47 sek.

9 suoritti kolmen äänen vaatimuksen, 3 kahden äänen vaatimuksen, 2 lopetti kesken.

Pituushyppy: Osanottajia 26. 1 O. Roschier, Jymy, Orimattila, 5,72 m. 2. Y. Pirhonen, Veikot, 5,4 m. 3. R. Nyström, IFK, 5,40 m. 4. A. Kauhanen, HKV, 5,39 m. 5. O. Kohtanen, Ponnistus, 5,37 m. 6. G. Nevala, Kaleva, 5,27 m. 7. H. Vesterlund, Kiista, 5,20 m. 8. E. Korhonen, Kiista, 5,19 m. 9. J. Paasi, Tuusulan Voima-Veikot, 5,15 m. 10. E. Hellsten, Visa, 5,10 m.

6 sai kaksi ääntä, 22 sai yhden äänen, 8 reputettiin.

Kokeita jatketaan ensi keskiviikkoiltana klo 7, aineet: 400 ja 1,500 m. juoksu, vauhditon pituushyppy sekä kuulan työntö, jos aikaa riittää.

Kaikkien, jotka ottavat osaa urheilumerkkikoekilpailuihin, on kilpailupaikalla näytettävä eduskorttinsa, muuten eivät saa ottaa osaa kilpailuihin.

— **Kalevan jäsentenväliset kilpailut** 10-ottelussa alkavat keskiviikkona t. k. 23 p. klo 6 i.-p. Eläintarhan urheilukentällä. Kilpaillaan myöskin sarjoittain.

— **Helsingin Uimaseura antaa** tänään uimanäytöksen klo 2 Uimakoululla. Ohjelma on rikas ja monipuolinen. Lippuja saa etukäteen tilata puhelimella 2870.

— **Norjan 10-ottelumestaruus** ratkaistiin äskettäin Kristianiassa; mestariksi tuli J. Hellum 7078,9:llä pisteellä. Parhaat tulokset olivat: juoksussa: 100 m. Hellum 11,7 sek, 400 m. Hellum 54,2, 1,500 m. Hellum 4 min. 39,1 sek., aitajuoksu Grevskott 17,1 sek; hypyissä: korkeus Carlsen 181 sm., seiväs Carlsen 300 sm., pituus Grevskott 649 sm; heittosarjassa: kiekko Hellum 35,25 m., kuula Hellum 11,77 m., keihäs Hellum ,43 m.

Pikku-uutisia.

Elok. 20 pnä 1916.

Tänään: Samuli.
Huomenna: Sulho.
Aurinko nousi klo 4,26 ja laskee klo 7,38.

*

Henkilötietoja.

70 vuotta

täyttää ensi tiistaina Laukaan kirkkoherra, rovasti Arvid Lundén. Rovasti Lundén on nimittäin syntynyt elokuun 22 p. 1846 Perttelissä. Tultuaan papiksi vihityksi v. 1870 on hän lähemmäs puoli vuosisataa toiminut pappina eri seurakunnissa Etelä-Suomessa, Hämeessä, Etelä-Pohjanmaalla ja Keski-Suomessa. Vuosina 1894—07 oli hän Jalasjärven kirkkoherrana ja viimemainitusta vuodesta nykyiseen merkkipäiväänsä asti on rovasti Lundén palvellut Laukaan seurakunnan kirkkoherrana, hoitaen nykyään myös lääninrovastin tehtäviä Jyväskylän rovastikunnassa. Lämminsydämisenä, tunnollisena ja aikansa sivistysrientoja lämpimästi harrastavana pappismiehenä on rovasti Lundén saavuttanut kaikkialla seurakuntalaistensa suosion. Lukuisain kansalaisten onnittelut seuraavat sentähden häntä tänä merkkipäivänä, jota hän omaistensa ja ystävien piirissä viettää Pellosniemen luonnonihanassa pappilassa Laukaassa.

60 vuotta

täyttää tänään Iitin kirkkoherra, rovasti ja teologian tohtori J. S. Pajula. Suoritettuaan fil. kand. tutkinnon v. 1881 valmistui Pajula v. 1887 jumaluusopin kandidaatiksi ja väitteli v. 1893 lisensiaattiarvoa varten samassa tiedekunnassa. Väitöskirjaa on seurannut sarja tieteellisiä kirjoituksia, joista useimmat ovat käsitelleet kirkkohistoriallisia kysymyksiä. Mainittakoon vain »Pietismi ja uskonnolliset liikkeet Suomessa vv. 1686—1772», »Bidrag till hernhutiska brödraförsamlingens historia i Finland» j. n. e. Opettajan ala muodostui kuitenkin ennen pitkää toht. Pajulan pääasiallisemmaksi elämäntehtäväksi. Jo opintoja harjoittaessaan nuorena maisterina työskenteli toht. Pajula useissa Helsingin kouluissa ja nimitettiin v. 1888 uskonnon ja logiigan lehtoriksi Hämeenlinnan lyseoon. Opettajana toht. Pajula on ennenkaikkea työskennellyt kasvattavia näkökohtia silmälläpitäen ja hänen oppilaittensa mieluisassa muistossa on hänen suora, personallinen, vakaumuksen leimaama opetustapansa. V. 1905 siirtyi toht. Pajula Iitin kirkkoherraksi. Seurakunnan palvelukseen joutuessaan kiinnitettiin toht. Pajulan voimat myös kirkkohallinnon palvelukseen. Porvoon hiippakunnan papisto uskoi näet hänelle tuomiokapitulin asessorin tehtävät. Viime vuosina on toht. Pajula kiinnittänyt kaikki voimansa suuren seurakuntansa hoitoon. Siellä häntä onkin kaivattu syvähenkisenä ja järjestystä ylläpitävänä sielunhoitajana.

*

80 vuotta täyttää t. k. 22 p. maanviljelysneuvos C. G. von Christierson. Hän oleskelee tätä nykyä huvilassaan Kirkniemen tilalla Lohjalla.

Rauman seminaarin suomenkielen lehtori Juho Aijälä täytti eilen 50 vuotta.

— **Perheuutisia.** Hopeahäitään viettivät t. k. 15 p. Finlandia-hotellissa Punkaharjulla vaasalaisen Kauppa Oy. Sammon johtaja Osk. Sundgren ja hänen puolisonsa Ebba, o. s. Björklund.

Avioliittoon ovat vihityt näyttelijä Arvid Nyberg ja näyttelijätär Arna Högdahl.

Avioliittoon vihittiin Kotkassa viime sunnuntaina neiti Anna Paulsson Karhulasta ja luutnantti Kasimir Mertz.

Kihlauksensa ovat julaisseet neiti Fanni Kantala Sääksmäeltä ja tilanomistaja Peeter Matz Virosta.

Kihlauksensa ovat julkaisseet teologian ylioppilas Kaarlo Leikola ja nti Iina Vääriskoski, molemmat Keuruulta.

*

— **Ulkomuseo Seurasaarella** on avoinna sunnuntaisin klo 10 e. pp.—klo 7 j. pp. ja arkipäivinä klo 11—7. Tänään soitetaan urkuja klo 12—3 ja, jos ilma on suotuisa, vedetään nuottaa klo 2 j. pp.

*

— **Suomalaiset tulitikut Pietarissa.** (S. H.) Vetsh. Vremja kertoo, että Pietarissa on ilmestynyt kauppaan banderollilla varustettuja suomalaisia tulitikkuja, 5 kop. laatikko. Useat asukkaat ovat hyvin ilostuneet tästä, sillä suomalaiset tulitikut ovat aina olleet laadultaan parempia kuin venäläiset. Kaikkien hämmästykseksi on näistä tikuista kuitenkin puolet kelpaamattomia. Lehti arvelee, että tällaisia huonoja tulitikkuja valmistetaan Suomessa vain maasta vientiä varten, sillä ne suomalaiset tulitikut, jotka ilman banderollia saapuvat Pietariin, ovat edelleen laadultaan erinomaisia.

Siroimmat
Kihlasormukset
ilman juotossaumaa
ostetaan varmasti
huokeammalla
Suomen Kultaseppä O-y:ltä
Aleksanterink. 15
(Mikonkadun kulmassa).
Turku Aurak. 12. Tampere Kauppak. 8
— Suurin varasto Suomessa. —

— **Panttitavarain huutokauppa.** Tiistaina t. k. 29 p. toimitetaan talossa n:o 3 Helenankadulla panttitavarain huutokauppa, jolloin myydään pääkonttoriin ja haarakonttoriin »C» Ratakadulla helmikuussa pantatut ja lunastamatta jätetyt tavarat. Viimeinen päivä, jolloin tavarat voi lunastaa, on perjantai t. k:n 25 p. Silloin myöskin voi pantin vielä uudistaa.

*

— **Poliisikamarin osoteilmoitukset.** Poliisikamarin osotetoimistosta on tähän asti saatu henkilöjen osoiteilmoituksia maksutta. Nyttemmin on poliisilaitoksen taholta painatettu erityisiä kaavakkeita, joissa on mainittu nimet, ammatti- ja syntymä-aika y. m. Mainittu kaavake tulee asianomaisen osotetta haluavan itse täyttää ja peritään siitä maksuksi 10 penniä. Valtion- ja kunnanviranomaisille annetaan tietoja edelleen maksutta. Tiedusteluihin puhelimella ei yksityisille henkilöille enää vastata.

*

— **Uusi eläväinkuvain teatteri.** Maistraatti hyväksyi eilen tarkoitukseensa Veljekset P. ja V. Falinin omistaman eläväinkuvain teatterin II linjan n:o 5:ssä. Teatteri on 150 neliömetrin laajuinen ja mahtuu siihen 260 henkilöä.

*

— **Kylpykausi Kaivopuiston kylpylaitoksessa** jatkuu tulevan syyskuun 15 p:ään saakka.

*

— **Terväskantojen kauppa.** Maanviljelijä Fredrik Valkeisenmäki Multialta on myynyt metsässä olevat tervaskannot toiminimi E. Math. Bonnille Kolhosta 13,200 markalla. Kun ottaa huomioon, että metsästä noin 40 v. takaperin on myyty ne tukkipuut, joiden kannoista nyt tuollainen summa saadaan, niin tuskinpa silloisen hinnan mukaan itse tukkipuistakaan on moista hintaa saatu. — Suomal.

*

— **Kaivohuoneen teatteri.** Nti Elna Gistedtin, tetterin viehättävän primadonnan, resettinäytäntönä esitetään viimeisen kerran »Cornevillen kellot». — Huomenna on Pietarin keisarillisen baletin ensi-ilta, josta jo ajemmin olemme yksityiskohtaisemmin maininneet.

*

— **Sirkuksessa** on tänään kaksi näytäntöä, klo 4 ja klo 8.

Virka ja viisaus.

(S.H.) Fil. maisteri ilman juhlallista vihkimistä Matti Gideon Nikodemus Pora on hänkin kaukaiselta kotikulmaltaan palannut takaisin pääkaupunkiin.

Matti Gideon Nikodemus ei meille ole aivan uppo-outo henkilö.

Sillä kuten suosiollisimmat lukijoistani ehken muistavat, oli minulla noin puolisen vuotta sitten ilo ja kunnia kertoa hänen likemmä yhdeksäntoista lukukautta kestäneen harrastelun jälkeen suoritetusta kandidaattitutkinnostaan sekä antautumisestaan n. k. elämäntaisteluun.

Ja samaista taistelua pyrkii kuvailemaan tämäkin jutelma s. o. taistelun myöhäisempiä vaiheita.

... Matti Gideon Nikodemus ei ole mikään tyhmä mies, ja hänen epätavallisen varhaisella kaupunkiintulollaan on oma diplomatinen merkityksensä silläkin.

Monivuotinen kokemus ja havainto on nimittäin Matillemme opettanut, että tavisotaa on paras ryhtyä varustamaan jo elokuulla, rauhan vielä vallitessa maailmassa ja syvän hiljaisuuden ainuessa niin yliopiston kuin osakuntakassainkin yllä. Sillä sisäänkirjoituspäivään jos asiansa jättää, niin »Benderin kalabaliikki on kanss' edessä!»

Näin ollen ei kukaan kummeksine, ettei Matti Gideon Nikodemus allekirjoittaneen eilen tavatessaan tuhlannut aikaa turhanpäiväisiin tervehdyksiin, vaan että hän jo metrin päästä huusi vastaan:

— Hei, mies! Onko kaupungissa meidän puolen jubilantteja ja meneekö nimet pankeissa yhtä luistavalla puhdilla kuin keväälläkin?... Sano se ensin ja kysele sitten vasta kuulumisia, joissa muuten ei ole mitään kyselemistä, sillä loikoilemisen, huviretket, kurtiisin, heinänteon ja sorsajahdit tietänet yhtä hyvin itsekin!... Että kuinka olikaan? Jaa, vai läpäsee nimet yhä vieläkin kuin pikajunat! No, se on toki siunattu asia se!

Matti Gideon huitoi käsillään ja puhui yht'aikaa kymmenestäkin aiheesta.

— Veli aikoo siis jatkaa opiskeluaan ja kirjoitella entiseen tapaan sekä pitkittäin että poikittain, ehdin nimetä pienen paussin kohdalla.

— Ei oppi ojahan kaada! Ja siksipä tämä poika lukeekin suoraan tohtoriksi, dosentiksi, professoriksi... lukee vaikka suurmoguliksi, jos nimittäin entiseen tapaan riittää hyviä ystäviä ja vieläkin parempia nimiä. Ja toiseksen, mitä tehdä! Lukeminen on ainoa elinkeino, sillä virkaa ja paikkaa ei hienosti sivistynyt fil. maisteri ilman juhlallista vihkimistä enää saa tästä Suomenmaasta.

— Onkos edes koettanut?

— Koettanut! No ainakin kolmet uudistusrahat on minulta kesäkuukausina mennyt yksistään hakupaperien postimerkkeihin ... Kaikkiin mahdollisiin virkoihin olen pyrkinyt, tuppautumalla tuppautunut, piti sanomani. Viimeksi anoin nöyrimmästi tulla huomioonotetuksi kotikaupunkini vaakamestarinvirkaa täytettäessä!

— Panet kai omiasi?

— Totisesti en! Siihen virkaan päästäkseni puuhasin hiki hatussa päiväkausia. Meninpä niinkin pitkälle, että kävin täydessä gala-uniformussa »pokkaamassa» rahatoimikamarin puheenjohtajan rouvaa, jonka puoltolauseesta viransaannin kuulin pääasiallisesti riippuvan.

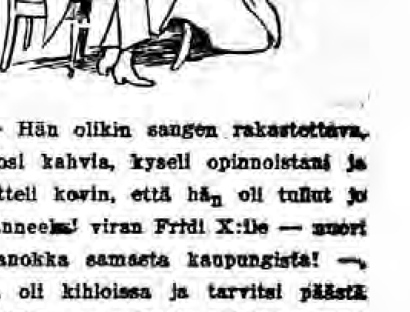

— Hän olikin sangen rakastettava, tarjosi kahvia, kyseli opinnoistani ja valitteli kovin, että hän oli tullut jo luvanneeksi viran Fridi X:lle — suori keltanokka samasta kaupungista! —, joka oli kihloissa ja tarvitsi päästä naimisiin. . . . Mutta silloinkos minä vasta yllyin! Sopivasti punastellen uskoin vaikutusvaltaiselle rouvalle elämäni ruumiillistuneen unelman olemassaolon ja huomautin samalla minäkin, että kirjeenvaihto ja kuutamossakävely alkaa vuosien mittaan maistua kahdesta nuoresta ihmisestä laihaakin laihemmalta nautittavalta . . . Tämän kuullessaan rouva muuttui suorastaan äidilliseksi ja suri vilpittömästi meidän uskollisena kestäneen rakkautemme kovaa kohtaloa ja pitkistyvän mutkistuvaa tulevaisuutta. Mutta kun hän nyt kerran oli tullut jo luvanneeksi paikan Fridi X:lle, jonka morsian sitäpaitsi oli hänen kummityttönsä, niin ei hän mahtanut asialle mitään. Mutta jahka konttoristin virka säästöpankissa tulisi avoimeksi, ei »maisterin tarvitsisi tyhjin toimin lähteä tästä talosta» . . . Kiitin ja kumarsin, menin kotiin ja pakkasin tavarani sekä läksin Helsinkiin. Ja nyt alon jatkaa

Todellinen nautinto
on polttaa
Suomalaisen Tupakkatehtaan
TÄHTI VALIO VAAKUNA
savukkeita

Kellot, Kihlat
(ilman juotossaumaa)
y. m. kulta- ja hopeatavarat saadaan voittamattoman halvalla
K. Kallion
Kello- ja Kultatavarainliikkeestä
Mikonkatu 11.

Kirje Helsingistä.

1748.

Väljemmille vesille. — Mitä maaltatulleilla on täällä odotettavana. — Asuntopula ja sen poistaminen. — Koulupula. — Kirjoituksia leimasimissa ja pileteissä. — Helsingin »Pika»-tavaratoimisto. — Mitä on maanviljelys?

Elok. 19 p.

(S.H.) Nykyinen aika näkyy saaneen nousemaan harrastuksen maamme meriliikkeen kohottamiseen. Parhaillaan perustetaan kahta suurta laivaosakeyhtiötä, joista toinen ryhtyy harjoittamaan liikettä maamme ja Pohjois-Amerikan ja toinen Suomen ja Etelä-Amerikan välillä. Sen lisäksi on tekeillä kolmaskin yhtiö, joka tosin ei liene vielä linjaansa määrännyt, mutta pyrkii sekin väljemmille vesille.

Kaikissa näissä yhtiöissä, joihin tarvitaan miljoonia pääomia, ovat turkulaiset päähommaajia. Turkulaiset näkyvät saaneen erikoisalakseen laivayhtiöiden perustamisen aivan kuin viipurilaiset ovat tulleet tunnetuiksi pankkien perustajina. Helsinkiläiset sen sijaan nukkuvat. Täällä vallitsee vielä nappisaksakulttuuri ja pikkuporvarillinen katsantokanta. Ei pystytä katsetta luomaan avarammalle.

On kuitenkin hyvä, että myös helsinkiläisiä otetaan osakkaiksi noihin turkulaisten suunnittelemiin laivayhtiöihin. Pitäisi meidän toki edes sitä käyttää hyväksemme. Täällä on jo pääomia aika paljon koossa. Täällä voitaisiin tehokkaasti vaikuttaa noiden yhtiöiden syntymiseen, ehkäpä päästä niissä vaikuttavaankin asemaan. Erittäin tekee mieleni kiinnittää huomiota Transoceanic-osakeyhtiön (Etelä-Amerikan linjan) hankkeeseen, koska sen osakemerkintä on parhaillaan käynnissä. Näihin saakka on meille varsinkin juuri Etelä-Amerikan tavara kulkenut monien satamien ja välikäsien kautta. Liikemies, joka vähääkään ajattelee, miten moninaisia ja arvokkaita tavaroita on sieltä saatavana, käsittää helposti, mikä merkitys on sillä, että nuo tavarat tuodaan sieltä suoraan omilla laivoillamme. Herätkää toki vihdoinkin myös helsinkiläiset liikemiehet, jotka kaikesta pikkuporvarillisuudestanne huolimatta olette tässä maassa suurimmat ulkomaalaisen tavaran tuottajat!

Kuinka tuottavaksi nykyään laivaliike arvioidaan, siihen on pieni viittaus uusimman, juuri äsken vireille pannun turkulaisen valtamerilaivayhtiön hankkeessa. Tuo yhtiö aikoo ostaa aluksi yhden 6,000 tonnin kantavan höyrylaivan, joka kyllä nykyisten kalliitten hintojen vuoksi on laskettu maksavan 4,375,000 markkaa. Niiden rahtimaksuperusteitten mukaan, joita nykyään käytetään, on se yksi laiva laskettu ansaitsevan vuodessa kokoon 2,536,500 markkaa. Tosin on nykyään laivoilla paljonkin vaaroja uhkaamassa, mutta onhan keinoja (vakuutus y. m.) näittenkin varalta.

On vielä otettava huomioon, että maamme kaikesta päättäen tulee lähivuosina juuri meriliikkeen alalla entistä paljon merkittävämmäksi. Odotettavissa on juuri Suomen satamille aivan erityinen kukoistuskausi.

• • •

Pian alkaa olla lopussa aika, minkä meillä kouluväki ja lukuisat kaupunkilaisperheet viettävät maalla luonnon helmassa. Pian Helsinkikin taas täyttyy varsinaisilla asukkaillaan. Kesänviettopaikoilla tehdään nyt kiireessä varustuksia talven varalle, kootaan ja pannaan säilöön marjoja, sieniä j. n. e.

Tällä kerralla ovatkin nuo varustukset entistä tärkeämmät, sillä pääkaupunginkaan kauppatori ei ole nykyään niin aulis tarjoamaan moninaisia elintarpeitaan kuin ennen. Varmaan moni maalta tullut, joka on tottunut Helsingin torilta saamaan mitä tahansa, hämmästyy, kun joutuu nyt katselemaan, mitä täältä ostaisi. Samoin hän hämmästyy siitäkin, mitä puutteita on ennen niin hyvästi varustetuiksi tuntemissaan kauppapuodeissa.

Sen vuoksi on hyvä tuoda maalta ruuan apua mikäli vain voi.

Eikä ole unhotettava vaihtorahaakaan, ettei käy kuten viime syksynä, jolloin moni juuri maalta tullut perheenäiti sai torilta tyhjänä palata takaisin, vaikka siellä olisi ollut ostettavaa ja vaikka 5-markkanen oli kourassa. Nytkin on täällä vaihtoraha vähissä. Tosin on luvattu sitä lähipäivinä kartuttaa, mutta joka tapauksessa on paras itsekin asiasta huolehtia.

• • •

Niitä on Helsinkiin tulevia sellaisiakin perheitä, joilla ei ole vielä asuntoa, mutta aikovat täällä sellaisen vuokrata. Heille tekee mieleni neuvoa, että pysyvät täältä poissa, jos se suinkin on mahdollista. Sillä nykyään ei ole helppoa saada kattoa päänsä päälle. Muuan työläisperhe yritti täällä jo asua lautatarhassa lautapinojen välissä, kun ei muualla asuntoa saanut, mutta häädettiin sieltäkin pois. Hotelleissakin ja matkustajakodeissa ovat jo enemmän tai vähemmän vakinaiset asukkaansa, joten niihinkään eivät ainakaan suuremmat joukot voi turvautua.

Kysymys on uusien tilapäisten asuntojen, parakkien, rakentamisesta, ja rakennusjärjestyksen höllentämisestä siten, että sallittaisiin varustaa asuinhuoneita ullakoille ja kellareihin, jolla tavoin täällä saataisiin koko joukko uusia asuntoja, täysin kelvollisia kylläkin, sillä näihin saakka on rakennusjärjestys kieltänyt monia »kellareita» ja »ullakoita» käyttämästä, vaikka niissä terveydellisesti, mukavasti ja siististi olisi voinut asua millainen herrasväki tahansa.

Nähkääs, meillä on ollut sellainen rakennusjärjestys ja — tekee mieleni sanoa — myös sellainen rakennustarkastus, joka ei ole pitänyt silmämääränä yksinomaan sitä, että asunnot tulevat ihmisasunnoiksi soveliaita, terveellisiä ja mukavia, ei, lisäksi on ollut kaikenlaisia määräyksiä, joiden tarkoituksenmukaisuutta tuskin kukaan on osannut selittää. Rakennusjärjestyksessä on, kuten luonnollistakin, sanottu, kuinka korkea saa rakennus olla, kuinka korkeat huoneet vähintäin, kuinka korkealla vähintään akkuna maasta, kuinka huoneet ja portaat täytyy olla suojatut palovaaran takia j. n. e. Jos joku kaiken tämän tarpeellisuuden on ottanut huomioon ja yleensä pitänyt sitä silmällä, että asunnot tulevat terveellisiä ja mukavia, ei se ole ollut kylliksi. Hän on voinut saada rakennukseensa yhden kerroksen tai osan kerrosta enemmän kuin rakennusjärjestys sallii ja sen vuoksi on tuollainen huoneusto suljettu tai on se määrätty käytettäväksi halkovajana, pesutupana j. n. e., vaikka olisikin mitä kelvollisin ihmisasunto. Niinpä olen minä nähnyt kellariksi tuomitun asunnon, jonka isot akkunat ovat useampia kyynäriä maanpinnan yläpuolella, ja ullakkoina sulettavaksi määrättyjä asuntoja, jonne johtaa upeat ajanmukaiset portaat ja jotka ovat tulenpitävästi toisistaan erotetut. Kaikki tämä vain sentähden, että rakennusjärjestys on pyrkinyt säännöstelemään muutakin kuin rakennusten ja asuntojen tarkoituksenmukaisuutta.

Kun joku huoneusto tehdään ihmisasunnoksi, luulisi, että yhteiskunnan asiana on vain tutkia onko se tosiaan siihen kelvollinen. Meillä siihen ei ole tyydytty, vaan on pyritty noita kelvollisia ihmisasuntoja vielä arvioimaan, missä niistä saavat ihmiset asua ja missä eivät.

Nyt olisivat nuo muihin tarkoituksiin käytettäväksi tuomitut ihmisasunnot saatava käytäntöön, mikäli ne terveellisen ja kelvollisen ihmisasunnon tarkoituksia vastaavat. Ja tällä tavalla saadaan kaupunkiimme koko joukko huoneustoja lisää. Tosin nekään eivät ole tuossa tuokiossa uudelleen kuntoon saatetut, mutta ovatpahan edes ensi varsinaisena muuttokautena käytettävissä, sillä tuskinpa siksikään vielä tässä kaupungissa asuntopula poistuu.

Se asuntopula, mikä meillä Helsingissä nykyään on, ei kyllä vielä ole mikään pysyväinen, vaikka lähiaikoina ei uusia taloja tänne rakennettaisikaan. Täällä asuu nyt — voitanee sanoa — kymmeniä tuhansia henkilöitä, jotka ovat kaupungissamme vain satunnaisesti. Kun he milloin muuttavat täältä pois, kyllä tänne vielä varsinainen väestö ja maaseutulaisia lisäksi väljästikin sopii.

Toistaiseksi onkin siis vain kysymys satunnaisen väenpaljouden sijoittamisesta. Mutta kyllä vain siinäkin on vaikeutensa.

• • •

Yksi pula, joka epäilemättä taas tänä syksynä tulee kaupungissamme kipeästi tuntumaan, on koulupula. Vanhemmat, joilla on kouluun pantavia lapsia, saavat lukukauden alkaessa sydän kurkussa laukata pienokaistensa kanssa koululta kouluun, kun kaikki oppilaitokset ovat niin täynnä, ettei niihin saada sopimaan läheskään kaikkia pyrkijöitä.

Tämä syyskauden pula on hyvässä pääkaupungissamme käynyt aivan säännölliseksi: vuosi vuodeltaan se uudistuu, mutta pulaa ei ole saatu autetuksi.

On vaikea käsittää mikä tähän on syynä. Eikö meillä todellakaan ole riittävästi yritteliäitä koulumiehiä ja naisia, jotka uskaltaisivat kaupungin eri osissa alottaa uutta koulua? On nähty, että missä on koulu perustettu, se pian on täpösentäynnä oppilaita, jotta voisi vaikka rinnakkaisluokkia perustaa.

Tässäkin lehdessä on pitkän aikaa ja hyvissä ajoin joka vuosi asiasta huomautettu, mutta aina syksyisin on sama pula olemassa ja paljon oppikouluun pyrkijöitä saa jättäytyä opinalalta pois. Saattaahan tosin ajatella niinkin, että on eduksi, ettei kovin paljon oppikoulualalle lapsia pyri, kun heistä voi kehittyä tuollaista »oppinutta köyhälistöä». Siinä voi olla perää, mutta esteitä ei toki pitäisi panna vielä niin nuorille ihmistaimille, kuin ensi luokille pyrkijät ovat. Eiväthän he voi kuitenkaan silloin vielä antautua, kuten sanotaan, »käytännöllisille aloille». Vasta tuonnempana, keskikoulun käytyä on aika ryhtyä seulomaan. Jos liian aikaisin seulominen alotetaan, saattaa käydä niin, että akanoiden joukkoon joutuu moni kultajyvänenkin, josta opillisen kehityksen saatua olisi isänmaalleen tullut suurta hyötyä ja mainetta.

Toistaiseksi näyttää siltä, että tänäkään syksynä ei Helsingissämme sen eri puolilla mitään uusia oppikouluja ala. Pyrkijämäärä kouluihin on vuosi vuodelta kasvanut, mutta entisten koulusuojien seinät eivät laajene eikä uusia kouluja perusteta.

Kun aika on jo näin pitkälle kulunut ja kun huoneustojen saaminenkin nykyään lienee vaikea, tuskin asiassa enää mitään voidaan saada aikaan. Olen kuitenkin katsonut tarpeelliseksi nytkin kohottaa lasten vanhempien ja pienokaisten puolesta äänen uusien koulujen puolesta. Eh-

Puunausvahaa

Helsingin Maalarien Tapetti- ja Mattoliike O. Y.

Kluuvik. 4. Puh. 5126.

(S.I.16765)15867

tohtoriksi, dosentiksi sekä kirjoitella entiseen tapaan nimeänі sekä pitkittäin että poikittain. . . . Kävälsen tässä vaan ottamassa itselleni jostakin asunnon ja aitten alkaa valmistelevaa laatua olevat strategiset toimenpiteet. Joten terve näkemiin!

Hän käytti tosiaankin sanaa kävälsen, sillä hän ei nähtävästi tiennyt, mitä asuntojen etsiminen nykyisessä Helsingissä tuntuu.

Elämänkokemuksestaan huolimatta oli Matti Gideon Nikodemus Pora tässä suhteessa vielä esihistoriallisen viattomuuden kannalla.

Hassan.

Mistä on kysymys!

(S.H.) Ne ajatukset, joita allekirjoittaneen sallittiin esittää syistä porvarillisten puolueiden ja nimenomaan suomalaisen puolueen vaalitappioon U. S:n 209 n:ossa, ovat herättäneet vastarintaa useallakin taholla.

Toisaalla luullaan löydettävän puheena olleesta kirjoituksesta, jossa suomalaisen puolueen vaalitappion huomattavimmaksi perussyyksi väitettiin puolueen laimeaa suhtautumista kansallisuusasiaan, vain teoretisoimista ja vaaditaan suomalaista puoluetta »aatteesta elämään», s. o. kansallisuusaatteen aatteena esittämisestä luopumaan ja kohdistamaan kaikkensa sosialipoliittisten kysymysten pohdintaan. Toisaalla taas pelätään kansallistunnon voimistumisesta surmaniskua ruotsalaisuuden ylivallalle tässä maassa.

Näyttää olevan välttämätöntä muutamalla sanalla palata asiaan ja muutamin esimerkein selventää käsitteitä.

Sikäli kuin tämän kirjoittaja itse on asian käsittänyt ja haluaisi sen käsitettävän, eivät suomalaisen puolueen ohjelmaan otetut sosialipoliittiset kysymykset ole siinä puolueeseen kuuluvan kansanryhmän erikoiskysymyksinä, vaan kansan, Suomen kansan elinkysymyksinä.

Kieltolaki ei ole puolueen ohjelmassa sen vuoksi, että se juuri ja nimenomaan suomalaisen puolueen jäsenille olisi erikoiskysymys, vaan on se ohjelmassa sen vuoksi, että väkijuomien aiheuttama turmio alentaa kansamme ruumiillista ja siveellistä kuntoa, heikontaa sen vastustuskykyä ja uhkaa sen tulevaisuutta.

Torpparikysymys ei ole puolueen ohjelmassa sen vuoksi, että suomalaisen puolueen jäsenet olisivat kukin omalta kohdaltaan taloudellisesti riippuvaisia tämän kysymyksen ratkaisusta, vaan sen vuoksi, että tuo ratkaisu on tärkeä koko kansamme olemassaololle. Niin kauan kuin lukuisa joukko omaa maata omistamattomia on epävarmassa ja alituisen uhan alaisessa taloudellisessa asemassa, ei se voi tuntea kiintymystä tähän maahan ja kansaan, vaan päinvastoin katkeruutta, ja on valmis uskomaan kaikkiin haaveisiin ja liittymään mukaan mihin hyvänsä yritykseen, kansan kokonaisuuden kannalta turmiolliseenkin, mistä se toivoo oman yksityisen onnensa löytävänsä.

Sosialipoliittisten kysymysten ratkaisu on välttämätön kansalliselta kannalta siis sen vuoksi, että se synnyttää onnellisempia yksilöitä, ja ainoastaan osaansa tyytyvät yksilöt voivat muodostaa maahansa, laitoksiinsa ja lakeihinsa kiintyneen kansan, joka elävästi kansallistuntoisena on valmis kotiansa, maatansa ja sen lakeja puoltamaan jokaista vaaraa vastaan.

Tämä kaikki on nyt niin alkeellista ajatuksenjuoksua, ettei luulisi sitä tarvittavan esittääkään. Mutta juuri se on unohdettu. Nuo sosialipoliittiset kysymykset ovat esitetyt erillisinä, irtonaisina vaalivaltteina, ja kun kieltolaki on ajautunut ainakin toistaiseksi karille, kun torpparikysymyksen ratkaisu on viipynyt ja johtanut kompromisseihin, joiden takaa ei näy mitään eroavaisuutta eri puolueiden välillä, kun useat muut sosialipolitiikan alaan kuuluvat vaalikysymykset ovat menettäneet värinsä, eivät kansanjoukot ole nähneet enää puolueessa mitään, minkä ympärille kokoontua.

Virkamieskysymystä tuskin enää on ja kysymys suomenkielen oikeuksista on jätetty lepäämään ja syrjään tässä kilpajuoksussa sosialistien kanssa.

Kansallisen puolueen tehtäväna on käsittääkseni ennen muuta ylläpitää kaikessa, myöskin sosialipoliittisessa toiminnassaan, kansallistuntoa, kasvattaa ihmisiä näkemään oma onnensa yhtyneenä koko kansakunnan onneen, oma ja lastensa tulevaisuus yhtyneenä vain kansansa onnelliseen tulevaisuuteen.

Siihen yleiseen pohjaan nojautuu myöskin suomalaisuuden kysymys ahtaammassa merkityksessä, s.o. silloin kuin sitä ei käsitetä kaikessa laajuudessaan suomalaisen henkisen ja taloudellisen sivistyksen kysymyksenä, vaan pelkästään kielikysymyksenä. Ainoastaan silloin, kun kansan kieli on siinä asemassa, missä sen tulee olla, voidaan puhua kansallisesta yhtenäisyydestä, kansallisesta sivistyskokonaisuudesta.

Suomalaisuuden asia, kansallisuusasia vaatii tietysti eri ajankohtina erilaista toimintaa ja erilaista suhtautumista tarjoutuviin erikoiskysymyksiin. Mutta itse pääasiaa ei saa koskaan unohtaa tahi jättää terottamatta. Kansakunnan yksilöt vaihtuvat alati. Jokainen vuosikerta, jokainen polvi vaatii saman, alati uusiintuvan kasvatuksen elävään kansallistuntoon, itsetietoiseen suomalaisuuden tajuntaan, ja nekin, jotka kerran kyllä jo ovat tähän tajuntaan heränneet, vaativat alati sen vireilläpitämistä.

Jos niin tehdään, niin vaikeimmatkaan ulkonaiset olosuhteet eivät muutu varallisiksi kansakunnan olemassaololle.

Oli aika, jolloin tärkeimpänä kysymyksenä suomalaisen kansallisen sivistyksen luomiseksi oli ruotsalaisuuden ylivallan murtaminen. Se ei ole vieläkään täysin tapahtunut. Suomalaisuuden kysymys tälläkään yksityiskohdaltaan ei ole vielä tyydyttävästi ratkaistu.

Mutta tämä suuri kysymys ei rajoitu tähän eikä koske ainoastaan sitä. Jokainen ajatteleva kansalainen huomaa, että se tänä aikana uudessa muodossaan vaatii vähintäin yhtä elävää kansallistuntoa, yhtä paisuvaa rakkautta äidinkieleen ja isänmaahan ja yksilöltä yhtä suurta itsetietoisuutta velvollisuuksistaan kansansa jäsenenä kuin konsanaan ennen.

Onko sitä oleva meidän kansassamme, onko se viime aikojen nukutuslaulujen ja uneliaisuuden jälkeen herääνä, ennen kuin korvaamattomia arvoja on menetetty, siitä nyt on kysymys.

Ymmärtävätkö »Uusi Aura» ja »Hufvudstadsbladet», jotka ovat tahtoneet nähdä suomalaisuuden vaatimuksessa nykyhetkellä liian paljon teoriaa, nytkään, mitä tällä vaatimuksella on tarkoitettu ja mitä sillä aina tulee tarkoittaa?

O. W. L.

Maaseutu-uutisia.

Hausjärven kansakoulujen puolivuosisataispäivä.

Muistojuhla tänään.

(S.H.) Hausjärvellä vietetään tänään valistusjuhlaa sen johdosta, että pitäjän kirkonkylän kansakoulu on ollut toiminnassa 50 vuotta. Sitä ennen oli pitäjässä jo kymmenkunta vuotta vaikuttanut yliopiston varakanslerin, kenr., vphra J. R. Munckin Erkkylän kartanoon perustama ja ylläpitämä n.s. Eskon kansakoulu, jonka 60-vuotisjuhlaa samalla vietetään. Viimemainittu koulu, ensimäisiä nykyisen kansakoululaitoksemme periaatteiden mukaan järjestettyjä maaseamme, alotti toimintansa syksyllä 1856 ja seuraavana syksynä valmistui sille toisessa paikassa lehteä kuvassa esitetty koulutalo Eskon torpan maalle, kilometrin päähän Erkkylän kartanosta.

Kun Hausjärven seurakuntaan perustettiin oma kansakoulu, osoitti vapaahra Munck tällekin erinomaista suosiota ja auliutta lahjoittamalla sille 6,000 mk. Hänen kuoltuaan (1865) lakkasi Eskon kansakoulu lyhyeksi aikaa toimestaan, mutta sittemmin alkoi se taas jälleen vaikutuksensa. Viimemainittuna vuonna syksyllä valmistui talo kirkonkylän koululle, mutta kun rakennuskomitea ehdotti vuoden 1866 alussa pitäjänkokoukselle, että koulutyö siinä väliaikaisella opettajalla jo vuoden alusta aletlaisiin, vastasi silloinen pitäjänkokous esitykseen: »ei oteta». Saatuaan tiedon tästä päätöksestä ilmoitti Erkkylän kartanon omistaja, vapaaherratar Vilhelmiina Munck, että hänen, seuratakseen miesvainajansa, kenraali Munckin määräyksiä, on otettava tälle koululle lahjoitetut varat (6,000 mk.) pois. Sen johdosta 4 pnä maaliskuuta 1866 pidetty pitäjänkokous päätti, että koulu on mitä pikimmin avattava. Saman vuoden elokuun 5 pnä valittiin sääntöjen määräämä johtokunta, ja 30 p. samaa kuuta valitsi johtokunta 12 hakijasta vakinaiseksi opettajaksi Erkkylän koulun opettajan, maisteri F. J. Micklinin. Tammikuun 8 pnä 1868 astui opettajatoimeen Jyväskylän seminaarin käynyt kansak. opettaja Gustaf Adolf Lindgren, joka sitten opettajana toimi koulussa 30½ vuotta, kunnes täysinpalvelleena siitä erosi

Syysukukauden alusta 1870 otettiin kouluun myöskin naisopettaja, nimittäin Jyväskylän seminaarin käynyt neiti Hanna Lucander.

Tämän kuluneen 50 vuoden ajalla on koulussa ollut vain 4 vakinaista miesopettajaa. Naisopettajat ovat ollaet enemmän muuttohaluisia. Heitä on koulussa lähemmä parikymentä.

*

Tämän päivän juhlallisuudet alkavat klo 12 juhlatilaisuudella kirkossa ja jatkuvat kunnantalolla ja Erkkylän kartanossa. Ohjelmassa on puheita, laulua, soittoa y.m.

Mäntsälän kunta 300 vuotta.

(S.H.)

Mäntsälän uusi kirkko.

(S.H.) Tänään viettää Mäntsälän kunta 300-vuotisen olemassaolonsa juhlaa. Julkaisemme päivän johdosta seuraavat tiedot seurakunnan ja kunnan oloista, erittäinkin vanhempina aikoina.

Seurakunta.

Mäntsälä tehtiin alkujaan kappeliseurakunnaksi Porvoon yhteyteen v. 1585 ja samana vuonna sai se itselleen kirkon, joka kaikesta päättäen oli vaan n.s. kirkkotupa. V. 1587, siis kahta vuotta myöhemmin mainitaan ensimäinen pappi. V. 1616, jolloin Kustaa II Adolf piti Helsingissä valtiopäiviä, on uuden kappeliseurakunnan asema niin tukala, että seurakuntalaiset pyytävät avustusta kuninkaalta, joka pyyntö ei jäänytkään tuloksettomaksi. Tällöin kuului seurakuntaan ainakin 7 kylää, jotka kaikki oli eroitettu Porvoon emäseurakunnasta, mutta on todennäköistä, että jo tähän aikaan yhdistettiin kuntaan nekin pohjoiset kylät, joista toiset olivat kuuluneet Hollolaan, toiset Janakkalaan. Myöhemmin, v. 1698 yhdistettiin seurakuntaan vielä yksi kylä Sipoosta. Jo 31 vuotta ensimäisen kirkon rakentamisesta, eli siis v. 1616, olivat korjaukset tarpeen. Ei ole tietoa rakennettiinko silloin uusi kirkko vai korjattiinko vanha, mutta seuraavan uuden kirkon saivat seurakuntalaiset 1750 vaiheilla. (1748 sen mainitaan olleen rakenteella ja 1750 salvoksella.) Tämä tuli kuitenkin niin huonoksi, että jo 25 v. myöhemmin (1775) oli pitäjässä taas uusi kirkko. Se tyydyttikin seurakuntalaisten tarpeita pitkän aikaa. Ajanmittaan sekin kävi ahtaaksi, joten se revittiin ja tilalle rakennettiin taas uusi kirkko. Se tehtiin nyt tiilistä ja avara, niin että harvat maaseurakuntien kirkoista vetävät vertoja Mäntsälän nykyiselle kirkolle. Se vihittiin jouluk. 2 p. 1866 siis 50 v. sitten ja tuli kirkko maksamaan 165,000 markkaa. Kirkon sisustuksesta mainittakoon B. A. Thulén tekemät 13½ äänikertaiset urut, jotka hankittiin 1872, jolloin ne myös vihittiin. Ne tulivat maksamaan 10,500 markkaa. Nykyinen alttaritaulu, joka esittää naimenia palvomassa vastasyntynyttä Jesus-lasta sekä enkeleitä korkeudessa, on B. Reinholdin maalaama ja edesmenneen tilanomistajan Hugo v. Qvantenin lahjoittama. Se on maksanut 3,000 markkaa. Kullattu kehys on tehty Parisissa ja sen hinta on noin 1,000 markkaa, jonka summan seurakunnan säätyhenkilöt vapaaehtoisesti keskuudessaan kokosivat. Taulu vihittiin elok. 18 p. 1872. Kirkonkelloja on kolme, yksi iso ja kaksi pientä. Iso kello valettiin Tukholmassa 1873. Vaikkakin vanhan kellon metallia osaksi käytettiin uutta valmistettaessa, nousivat kustannukset 3,000 markkaan.

Kunta.

Kuten tavallisesti, on Mäntsälässäkin aina viime vuosisadalle saakka hallinnolliset rajat olleet toiset kuin kirkolliset ja seurakunnalliset. Pohjoiset kylät ovat kuuluneet etelä-Hämeen pitäjiin, kun taas nuo seitsemän kylää, jotka oli eroitettu Porvoon kirkkopitäjästä, maksoivat veronsa Porvoon lääniin, missä n.s. Mäntsän eli Mentson neljänneskunta muodosti suuren veropiirin neljästä nykyisestä eri pitäjästä. Oikeudenkäyttö niinikään noudatti eri rajoja kuin kirkollinen toimi. Pohjoisista kylistä kuuluivat toiset n.s. yli-Hollolan kihlakuntaan, toiset Hauhon kihlakuntaan. Eteläiset kylät kaikki olivat taas Porvoon kihlakunnan aluetta ja muodostivat yhdessä Porvoon kanssa oman käräjäkunnan.

Asutus.

Jo siitä, että oikeudenkäyttö ja hallinto sekä veroseikat olivat käytän tönpanoonsa nähden kokonaan toiset kuin kirkolliset suhteet, voi tehdä sen johtopäätöksen, että nykyisen pitäjän asutus on eri suunnilta peräisin ja erikoisesti huomattava on se, että pitäjän eteläinen ja läntinen osa on ollut asuttua ja viljelykselle raivattua jo silloin kun pohjoiset kylät vähitellen saivat pohjoisesta käsin, Salpausselän rinteiltä uutisasukkaansa. Asutus oli alkuaikoina aivan harva; v. 1750 oli asukkaita 1,514; v. 1800 3,950; v. 1850 6,207; v. 1900 8,169; 1905 8,229; v. 1910 8,571; v. 1913 8,716.

— **Kansakoulut.** Kirvun Inkilän kansakoulun opettajaksi lukuvuodeksi 1916—1917 on valittu kansakoulunopettajatar Elin Lydia Juvonen Inkilästä.

Karttulan Saitan kansakoulun opettajaksi lukuvuodeksi 1916—1917 on valittu kansakoulunopettajatar Ida Kokko.

Rengon Tuomenojan kansakoulun opettajaksi lukuvuodeksi 1916—1917 on valittu kansakoulunopettajatar Sylvi Emiilia Paimela.

Karjan suomalaisen kansakoulun väliaikaiseksi opettajaksi lukuvuodeksi 1916—1917 on valittu kansakoulunopettajatar Hilda Sirén.

Korpilahden Särkijoen kansakoulun opettajaksi lukuvuodeksi 1916—1917 on valittu kansakoulunopettajatar Justiina Vilhelmiina Ahlroth.

— **Kansakoulunopettajain palkat ja kallis aika.** (S.T.T.) Eilen oli Suonenjoen kunnan kuntakokouksessa käsiteltävänä m.m. maamme kansakoulunopettajain tekemä anomus, että heidän palkkojaan nykyisen kallin ajan vuoksi ja niinkauan kuin sotatilan kestää korotettaisiin 50 markalla perheettömille ja 100 markalla perheellisille vuodessa. Kuntakokous kuitenkin anomuksen hylkäsi, perustellen kielteistä päätöstään sillä, etteivät kunnan varat anottua korotusta salli.

— **Raa'at hedelmät.** (S.T.T.) Koska hedelmiä tämän vuoden sadosta on ilmaantunut kauppaan, on Kuopion läänin kuvernööri antanut kaikille alaisilleen poliisiviranomaisille toimeksi viipymättä kieltää raakojen ja pilaantuneiden hedelmien myynnin kauppaliikkeissä, myymälöissä ja muissa paikoissa, jotta vatsatautien mahdollinen ilmaantuminen jo ennakolta estettäisiin. Kiellon rikkomiseen syypäät saatetaan rangaistukseen hallinnollisessa järjestyksessä ja tulee viranomaisten tarkoin valvoa määräyksen noudattamista.

— **Kaupunkien viljanostot.** (S.H.) Lahden rahatoimikonttori tarjoo käteismaksulla myytäväksi kaupungin hankkimia ruisjauhoja 65 ja 72 kilon säkeissä kaikkiaan 60,000 kg. Hinnasta y.m. antaa tietoja Lahden rahatoimikonttori. — L:ti.

— **Kirkollismaksuja koottu kaksinkertainen määrä.** Rauman kirkkovaltuuston valmistusvaliokunnan viime kokouksessa kiinnitettiin huomiota tänä vuonna koottuihin kirkollismaksuihin kirkollisvuodelta 1915—1916. Kävi selville, että taksoituksella oli koottu kaupunkiseurakunnasta papiston ja kirkonpalvelijain palkkaamiseksi 15,992 mk. 50 p., jonka lisäksi edellisen vuoden säästö oli 4,651 mk. 75 p., vaikka mainitut palkat tekevät ainoastaan alle 8,000 mk. vuodessa. Koko koontisumma nousi Smk. 22,238:20. Näin on tullut koottuksi noin kaksinkertaisesti tarvittava määrä.

Kuuleman mukaan olettaneo asia käsiteltäväksi ensi kirkkovaltuuston kokouksessa. — L. S.

— **Lastenkoulunopettajat.** Koimeen vastaperustettuun lastenkoulunopettajattaren toimeen Hyvinkään väliaikaisessa seurakunnassa valitsi sikäläinen

Hbl. (ruots.) 1 k. ts. 20 mm.

Otto Salon Uuniliike

suorittaa huolellisesti ammattialaan kuuluvia uuni- y. m. korjaustöitä omista ja teettäjän aineista. Puh. 76 55.

Kasvikset ja sienet.

Kasviskotiruoka, keittokirja kotia varten. Toimittaneet Helsingin kasvatusopillisen ruuanlaittokoulun opettajattaret E. Reinilä, S. Calonius ja V. Krank. 751 ruokareseptiä. Kuvia ja neljä monivääristä liitetaulua, m.m. sienikartta. Sid. ainoastaan 3:50.

Pieni sieniopas. Monivärinen sienikartta, laatineet V. Blomstedt ja John Linden. Hinta ainoastaan 30 penniä.

Suomen tärkeimmät syötävät ja myrkylliset sienet. Suurikokoinen sienikartta, laatineet V. Blomstedt ja Th. Saelan. Varustettuna perinpohjaisella selityskirjalla 7 mk. Vuorattuna ja reunapuilla 12 mk. Karttaan liittyvä sienikirja erikseen 1:50. Hankittava kaikkiin kouluihin!

Säilykekirja. Ohjeita puutarhatuotteiden ja metsämarjojen tarkoituksenmukaiseen säilyttämiseen. Tärkeä opaskirja! 2 mk.

Kustannusosakeyhtiö OTAVA.

15843

käpä jolloinkin, kun asiasta säännöllisesti ja lakkaamatta huomautetaan, saadaan pula poistumaan, ehkäpä jolloinkin edes pääkaupungissa asuvien lasten vanhemmat pääsevät siitä kiusallisesta olotilasta, missä he syksyisin ovat, kun eivät saa lapsiaan kouluun, vaikka sitä niin hartaasti haluaisivat.

* * *

Muutama päivä sitte oli tässä lehdessä kirjoitus, jossa osoitettiin miten Yleisten rakennusten ylihallituksen se virkamies, joka laatii vuosikertomuksen, oli kiepsahuttanut suomenkielen tykkänään tekeleestä pois ja julkaisi kertomuksen vain ruotsiksi. Samanlaista ruotsinkielen tyrkyttämistä on alkanut näkyä muillakin aloilla, myöskin postilaitoksessa, vaikka tämän laitoksen hallitus ensimäisenä hallinnollisena keskusvirastona otti suomenkielen virkakieleksseen.

Postileimat ovat, kuten tiedetään, nykyisin sellaiset, että yläosassa on postipaikan nimi asianomaisen kunnan virkakielellä (kaupunkien nimet ovat suomeksi ja ruotsiksi) ja alaosassa on paikan nimi venäjäksi. Mutta postivaunujen leimoissa on osoitus ollut, paitsi venäjäksi, ainoastaan suomeksi, koska postihallituksen virkakielenä on suomi. Näin oli myös Helsingin ja Pietarin väliä kulkevain postivaunujen leimoissa. Mutta kun julkaistiin Keisarillinen käskykirje, että saksalainen St. Petersburg-nimi on muutettava Petrogradiksi ja meillä Suomessa muutamissa virastoissa luettiin mainittu käskykirje niin, että suomalainen nimi »Pietari» on tästä lähtien muutettava »Petrograd»iksi, katsoivat ne herrat, jotka postihallituksessa teettävät leimasimia, että samalla on suomalainen »Helsinki» leimasimessa muutettava »Hälsingfors»iksi. Ja niin teetettiin postivaunuissa käytettäviksi uudet leimasimet, joissa nyt luetaan »H:fors —P:grad» ja alla venäjäksi: Suomen postivaunu. Ei siis enää piirtoakaan suomeksi.

Tämän johdosta tekee mieli toivoa, että koska postihallituksen virallista kieltä ei ole vielä muutettu, tuollainen leima korjataan asianmukaiseksi. Eihän tässä ole kysymys suurista kustannuksista.

Samalla muutama toinen pieni huomautus toiselle taholle.

Äskettäin esitti Novoje Vremja yhtenä todistuksena suomalaisesta röyhkeydestä sen, että jossakin Suomen rautatien lipussa oli vielä näkyvissä »Petersburg» »Petrogradin» sijalla. Arvatenkin siihen on rautatielaitoksellamme ollut vaikuttamassa joku säästäväisyyskysymys: ennen painetut tuollaiset liput on tahdottu kuluttua loppuun. Meidän rautatielaitoksemmehan, jos mikään, on ollut harras käyttämään Petrograd-nimeä suomalaisen Pietari-sanankin sijalla, joten se ei suinkaan ole halunnut esiintyä röyhkeänä.

Mutta jo tuollaista on syystä tai toisesta tapahtunut, ei siitä olisi N. Vremjan tarvinnut erityisesti meidän rautatielaitoksemme kimppuun käydä. Minulla on edessäni äsken Pietarissa Baltian, siis venäläiseltä rautatieasemalta, ostettu lippu, jossa on vielä säilytetty »S. P:burg».

En ole kuullut, että lehti tästä olisi mitään ääntä pitänyt. Eikä se kai sitä olisi ansainnutkaan, sillä syy tässäkin lienee vallan viaton.

Kuitenkin, näin ollen, olisi lehden sopinut jättää Suomen rautatielaitoskin rauhaan.

* * *

Minä en silti tahtoisi puolestani aivan kokonaan jättää tälläkään kerralla koskettelematta eräisiin epäkohtiin rautatielaitoksessamme. En tee tätä halusta todistaa rautatielaitoksemme kelvottomuutta tai muuten alentaa sen arvoa, sillä tiedän, että tällä laitoksella kyllä nykyään on kannettavana harvinaisen raskas taakka. On kuitenkin tarpeellista kiinnittää laitoksen huomiota niihin valituksiin, joita yleisön taholta on pitkän aikaa ja täydellä syyllä tehty.

Asiat esiintyvät seuraavassa minulle lähetetyssä kirjeessä:

»Veli Matti!

Kyllähän Sinä velisein jo parisen viikkoa sitten puhuit paljonkin rautateillämme vallitsevista epäkohdista, mutta suonet vielä kirjeessäsi tilan näille minunkin esittämilleni muistutuksille.

Tietänet kai, että Helsinginkin asemalla on pikatavaratoimisto-niminen laitos, jonka tehtävänä on pikatavaralähetysten vastaanotto ja jako. Vanhana sanomalehtimiehenä tietänet myöskin, että tämä laitos on yksi niistä, joita sanomalehdet ovat vuosien kuluessa useimmin muistaneet ja jota yleisön keskuudessa harvoin on kiitollisuudella muisteltu. En tiedä kuka rautateittemme hallinnossa huolehtii tämän toimiston henkilökunnan valinnan, mutta erinomainen taito sillä tahi niillä henkilöillä täytyy olla löytää toimistoon säännöllisesti henkilöitä, joihin toimistoa käyttävä yleisö ei voi olla tyytyväinen. Valitukset Helsingin pikatavaratoimiston toimintaa kohtaan ovat näet tulleet aivan säännöllisiksi eikä parannusta vain ole näkynyt.

Kerron erään esimerkin.

Joku aika sitten tänä kesänä saavuin toimistoon klo puoli 9 aamulla siinä vakaassa luulossa, että pieni lähetettävä laatikkoni ehtii vielä samana aamuna klo 10,20 lähtevään junaan. Saavuttuani toimistoon oli siellä runsaasti yleisöä ja virastopuolella eräitä nuorukaisia, jotka joko keskustelivat keskenään tahi näkyivät neuvottelevan parista kauas menevästä tavaralähetyksestä. Kun olin puolisen tuntia siinä seisonut, kysäsin viimein toisilta ympärilläni seisojilta eikö toimiston toiminta tänään vielä ole alkanutkaan.

— Ettekö näe, toimistohan parillaan työskentelee. Se on tällä lailla työskennellyt jo koko aamun. Mikäs vieras te olette, kun ette tiedä, ettei pikatavaratoimiston sovi hätäillä. Ja mikä kiire teillä on saada tavaranne juuri tämän päivän juniin, lähteehän niitä huomennakin.

Kellon lähetessä kymmentä kääntyi eräs nuorukaisista vihdoin vastaanottopöydän ääreen ja alkoi tavarain vastaanoton parisen tuntia kestäneen työn keskeytyksen jälkeen. Huone oli tällöin täynnä väkeä ja tavaraa. Kun kukaan ei järjestyksestä mitään huolehtinut, alkoi yleisö siitä huolehtia siten, että ne, jotka olivat viimeksi osuneet tulemaan taaimmaisen vaa'an luo, johon tavarain vastaanottaja oli asettunut, työntäytyivät ensiksi esille. Seurauksena oli yleinen tyrkkiminen, tungeskeleminen ja melu, kun aikaisemmin tulijat eivät moiseen järjestykseen olleet tyytyväisiä. Tätä taistelua jatkui koko sen ajan, minkä olin saapuvilla. Saatuani klo 10 tienoissa vihdoin lähetykseni jätetyksi alkoi toinen odotus. Siellä on olemassa eräs luukku, minkä yläpuolella ilmoitetaan siinä vastaanotettavan pikatavaralähetysrahtikirjoja. Luukku oli kuitenkin sulettuna ja rahtikirjat vastaanotettiin pakettitavarain vastaanottoluukulla. Pakettien lähettäjät saivat tämän takia pitkät ajat odotella vuoroaan ja samoin pitkästyi pikatavaran lähettäjäin odotus.

Herrat rautatiepäälliköt! Koetelkaapas yrittää tehdä mahdottomana pidetty asia mahdolliseksi, nim. saattaa pikatavaratoimisto nimeänsä vastaavaan kuntoon, eikä ainoastaan lähetettävien vaan myöskin saapuneiden tavarain osasto, sillä sitä vastaan esitetyt valitukset ja moitteet ovat yhtä lukuisat!

Ääni yleisöstä.»

* * *

Lopuksi pieni kysymys kansakoulille ja turpeenpuskijoille.

Mitä on maanviljelys?

Te tietysti vastaatte, että se on kovaa raadantaa, se on raskainta työtä, mitä yleensä voi olla. Moni maanviljelijä pitää itseään työmiehenä sanan kaikkein varsinaisimmassa merkityksessä.

Suuri erehdys!

Perjantaisessa Työmiehessä antaa herr . . . (suokaa anteeksi) »toveri» Aatto Sirén selvän ja suoran vastauksen siihen, mitä on maanviljelys. Se on suurteollisuuden erään tuotannon pääelin. Se on sitä vastaisuudessakin, kuten tähän asti.

Siis te turpeenpuskijat olette kapitalisteja, oikein suurteollisuuden harjoittajia.

Matti.

Erkkylän (Eskon) kansakoulun alkuajoista.

(Hausjärven kansakoulujuhlan johdosta U. S:lle kirj. **N. Lka.**)

(S. H.)

Eskon kansakoulu.

(S.H.) Niistä paristakymmenestä kansakoulusta, jotka olivat toimessa kansakouluasetuksen ilmestyessä 11 p. toukok. 1866, on monessa suhteessa mielenkiintoisimpia Hausjärven Erkkylän kartanon omistajan, yliopiston varakanslerin, kenraali Juhana Reinhold Munckin († 1865) perustama alustalaistensa lapsia varten. Tämä valistunut ylimys oli hyvin innostunut kansanopetuksen parantamiseen. Hän on siitä kirjoittanut huomiota ansaitsevan suunnitelman Hels. Tidningar-lehteen v. 1854 ja seur. v:n alussa hän on eräässä kirjeessä lähemmin selitellyt koulunsa tehtävää ja siinä noudatettavaa menettelytapaa. Kirje on osotet-

●Vellin-Velli●

herkkujauhoa suosittelevat lääkärit lapsille ja aikuisille terveellisenä ja helposti sulavana ravintoaineena. Saatavana kaikista siirtomaantavara- ja rohdoskaupoista.

15850

kirkkoneuvosto t.k. 16 p. 37 hakijasta Kytäjän koulualueeseen nti Iida S. Avellanin Hyvinkäältä, Hyvinkään kylään nti Lyydia E. Liukkosen U. l. Pyhäjärveltä ja Hyvinkään asemalle nti Maria Hyvösen Puumalasta sekä heidän kieltäytymisensä varalle ndit Lempi H. Hautasen, Tilda E. Vilhosen ja Ida Tohkasen.

— **Rovaniemen metsänvartijakouluun** oppilaiksi on 74 pyrkijästä hyväksytty seuraavat 15: Aleksi Kaakkurivaara Kemijärveltä, Uuno Jalmari Korhonen Sotkamosta, Yrjö Valfrid Liikavainio Muoniosta, Huugo Mattila Hollolasta, Ville Mikkonen Pielisjärveltä, Matti Murtola Rovaniemeltä, Eelis Daniel Ollila Sodankylästä, Antti Pasanen Pyhäjärveltä O. l., Pekka Ryynänen Paltamosta, Juho Evert Sievilä Rovaniemeltä, Juho Tuhkanen Leppävirroilta, Väinö Tuomi Pyhäjärveltä O. l., Jaakko Veijola Iistä, Aleksanteri Virkkunen Säräisniemeltä ja Janne Ylikerälä Pudasjärveltä.

— **Harjun maamies- ja maanviljelyskoulu**ihin on oppilaiksi t. k. 17 p. 170 pyrkijästä valittu seuraavat 37, nim. maamiesosastolle: V. H. Ahra, L. S. Grönlund, P. Huttunen, J. Y. A. Jatila, O. E. Joro, N. A. E. Kankaanhuhta, K. T. Koskinen, E. Liikkanen, V. V. Lius, A. S. Lindgren, O. H. Mattila, K. L. Mäkinen, T. J. Napari, O. Pennanen, T. T. Timgren ja V. Ventola sekä työnjohtajaosastolle: K. J. Hietanen, P. A. Kari, E. K. Kortelahti, Fr. V. Koskinen, V. E. Kujanpää, U. H. Laurila, L. P. Leino, A. Luoto, E. V. Moisio, N. V. Mäkelä, K. Mäkinen, B. I. Nyholm, T. N. Närvä, A. A. Peltonen, J. Fr. Rodas, V. H. Ruisvaara, M. I. Salonen, V. Sarasto, E. Luumäki, Y. V. Valpas, V. A. Viippula ja K. V. Vännilä.

— **Jokelan emäntä-, käsityö- ja kasvitarhakouluun Paimiossa**, joka alkoi toimensa 14 p:nä tätä elokuuta, on otettu oppilaiksi Martta Jaakkola Nousiaisista, Ester Hällström Karunasta, Lahja Neffling Padasjoelta, Bertta Salmi Ylänneeltä, Eva Lukkala Ylänneeltä, Mimmi Mäkinen Keuruulta, Elli Snellman Iisalmesta, Lempi Virtanen Uudeltakirkolta T. l., Evi Manninen Kuhmoisista, Hilda Kujansuu Paimiosta, Sofia Helenius Lohjalta, Rauha Oikari Karstulasta, Evi Angervo ja Elsa Lehti Muurlasta, Armida Kukkola Mouhusta, Edith Kakselin Nurmijärveltä, Helmi Hakola Nousiaisista, Eva Korkeamäki Koskelta H. l., Elin Nurmi Salosta, Aili Malm Liedosta, Eva Kyllönen Piippolasta, Fanny Vuorijärvi Haukivuorelta ja Toini Ockenström Liedosta.

Kun liiallisen oppilastungoksen välttämiseksi oppilasilmoitus ei ole moneen vuoteen ollut useammassa kuin neljässä sanomalehdessä julaistuna, on nyt sattunut jäämään muutamia oppilastiloja täyttämättä, joihin vielä otetaan uusia oppilaita. Sitäpaitsi otetaan pitkin lukuvuotta oppilaita lyhemmille, ylimääräisille kursseille.

— **Maatilankauppoja.** Fransbacka ja Nyängsbacka nimiset tilat Tikkurilan kylässä Helsingin pitäjässä ovat kaupan kautta siirtyneet maanviljelijä Gösta Brondinille ja insinööri N. Uschanoffille 30,000 mk. kauppahinnasta. Kaupan välitti Artur Allin Maanmittaustoimisto Helsingissä.

— **Vanhus jäänyt 3 vuorokaudeksi kaatuneen puun alle.** Kun t. k. 12 pnä itsellinen Martti Haili Säkkijärven pit. Laihian kylästä oli noin 6 km. päässä kotoaan olevassa halkometsässä työssä, kaatui puu hänen päällensä sillä seurauksella, että hän jäi niin pahasti puun alle, ettei voinut itseään liikuttaa niin paljon että olisi saanut palttoon peitteekseen. Siinä täytyi vanhuksen maata ohuissa vaatteissa ja yökylmissäkin kolme vuorokautta, kunnes 15 p:nä vasta häntä etsimään lähtenyt mieshenkilö löysi hänet. — L:ranta.

— **Kamala saalis nuotassa: Miehen ruumiin jäännökset.** Viime keskiviikkona, kun erään talon väki Ristiinan Liiansaarella oli nuotanvedossa, tuli nuotan perässä esillä miehen ruumiin jäännökset. Säikähtynyt nuottaväki ilmoitti heti asian poliisiviranomaisille.

Ristiinan piirin nimismies on ilmoittanut M. S:lle, että ruumiista oli s.a.puoli kokonaan poissa ja jäljellä vain muodoton luukasa keskiruumiista.

Noin 9 vuotta sitte putosi niillä paikoin lotjasta järveen muuan mies. Mahdollisesti on ruumis hänen tai jonkun muun kauvan aikaa sitte hukkuneen miehen.

Kirjallisuutta ja taidetta.

Maikki Järnefelt-Palmgren.

Asettunee Helsinkiin ensi talveksi.

Saadun ilmoituksen mukaan aikoo Maikki Järnefelt-Palmgren ensi talveksi asettua Helsinkiin. Paitsi konsertteja pääkaupungissa ja maaseudulla, tulee hän antamaan myöskin laulunopetusta ja koska hänen takaisinpaluunsa Suomeen riippunee osaksi siitä, kuinka suuri määrä hänelle ilmoittautuu oppilaita, kehoitetaan kaikkia laulua harjoittavia, jotka tahtovat opiskella kuuluisan laulajattaren johdolla, lähettämään hakemuksensa osoitteella: Konserttitoimisto Edvard Fazer, Itä-Heikink. 9. Henkilökohtainen ilmoittautuminen voi tapahtua toimistossa, jossa saadaan myöskin tarkempia tietoja hinnasta, tunneista y.m., päivittäin klo 12—3.

Maaseututeatteri

on viime perjantaina alottanut harjoituksensa Viipurissa. Ensimäinen näytäntö annetaan syyskuun 1 pnä T u r u s s a, jossa teatteri viipyy koko syyskuun ja siirtyy sieltä lokakuun alussa Viipuriin, jonka korjauksien alaisena ollut teatterihuone siksi saadaan valmiiksi. Henkilökunnasta siirtyy hra Jaakko Korhonen Kansallisteatteriin ja uusia tulee nti Hertta Ikonen ja pari harjoittelijaa. Muuten pysyy henkilökunta entisellään. Ohjelmistosta mainittakoon Sardoun »Erotaan pois», Nathasenin »Muurien sisäpuolella», Söderbergin »Gertrud», Ibsenin »Kansanvihaaja», Kistemaeckersin »Tulikoe», Hervieun »Théroique de Maricourt», operetti »Puolalaista verta» y.m. Kotimaisia uutuuksia on teatterille tarjottu useampiakin ja tullee niistä kolme hyväksyttäväksi.

— **Helsingin musiikkiopisto** alottaa syyslukukauden ensi kuun 9 p. Uudet oppilaat voivat ilmoittautua kirjeellisesti ensi kuun 1—6 p:ään opiston johtajalle Erkki Melartinille, ja saman kuun 6 ja 7 pnä klo 1—3 ip. opiston kansliassa Unioninik. 20.

— **Adolf Niska filmitaiteilijana.** Maanmiehemme, Ruotsissa erittäin suosittu laulaja Adolf N i s k a on kuluneen kesän aikana vaihteeksi näytellyt eläviin kuviin ja osoittanut omaavansa »kerrassaan ihmeellisiä koomillisia lahjoja».

Pietarin suomalainen kirjakauppa.

Ollut toimessa 40 vuotta.

(S.H.) Näinä päivinä täyttää Pietarin suomalainen kirjakauppa neljäkymmentä vuotta. Katsoen siihen merkitykseen, joka tällä laitoksella on ollut ja yhä edelleen on sekä Pietarin suomalaisen väestön että koko Inkerin suomalaisheimon henkisten tarpeiden tyydyttäjänä, on syytä muutamalla sanalla kertoa sen vaiheista.

Useimmat maamme vanhimmista kirjakaupoista juontavat syntynsä jonkun valistuslaitoksen yhteydestä tai valistuneiden kansalaisten harrastuksista. Samoin on Pietarinkin suomalainen kirjakauppa syntynyt. Sen perusaja on kansallisista harrastuksistaan tunnettu mies, maisteri, sittemmin kanslianeuvoksen arvonimen saanut K a a r l o A l e k s a n t e r i S l ö ö r, joka tuli Pietarin suomalaisen kirkkokoulun johtoon heti Uuno Cygnaeuksen jälkeen ja jolle Pietarin suomalainen nuoriso sen johdosta antoi nimen: »Uusi Cygnaeus». Toverina ja rahamiehenä oli Slöörillä suomalaisen seurakunnan kirkkoneuvoston jäsen, kelloseppä S. Antonen. Kirjakauppa avattiin elokuussa v. 1876, mutta huonosti se veteli. Perustajain innesta huolimatta toi se vuodesta vuoteen yhä suuremman vajauksen, niin että perustajain täytyi se sulkea. Kauppa sijaitsi Pikku-Tallikadun 5:ssä, tosin aivan lähellä suomalaisten pesäpaikkaa, suomalaista kirkkokartanoa, mutta huonolla liikepaikalla. Kauppa ei kuitenkaan ollut kauan suljettuna; helsinkiläinen Johan Wallenius osti sen halvalla hinnalla ja alkoi yrittää vanhassa paikassa. V. 1881 kuoli W. ja kirjakauppa joutui vararikkoon.

Nyt näytti suomalaisen kirjakaupan päivät päättyneen, mutta tulipa tamperelainen nuorukainen, Frans Anton Lindeberg, joka osti kaupan konkurssipesältä ja alkoi yrittää entistä paremmalla menestyksellä. Todellisen liikemiehen älyllä hän huomasi, että Pietarin suomalaisen kirjakaupan oikea paikka on suomalaisen seurakunnan omassa kirkkotalossa Ison Tallikadun varrella n:o 8, ja siihen hän sen ensi tilaisuudessa muuttikin. Siinä talossa se nyt on yhä ollut 30 vuoden ajan ja on käynyt varsinkin tilapäisesti vierailevien suomalaisten varsinaiseksi »konsulaatiksi», jonka jokainen tietää ja jonne jokainen osaa. Lindebergille oli kirjakauppahomma kuitenkin liian pienipiirteistä ja kun se haittasi hänen muuta liiketointaan, myi hän sen 1896 liikeapulaiselleen Johannes Palmgrenille, joka oli syntynyt Turussa. Lindeberg, joka myöhemmin on saanut kauppaneuvoksen arvonimen, elää yhä edelleen Pietarissa, käyden laajaa kauppaa Suomen paperilla y.m. Lindebergin nimi oli kuitenkin jo niin likeisesti liittynyt kirjakauppaan, että uusi ostaja piti viisaimpana jatkaa liikettä vanhalla toiminimellä; vasta 6 vuoden kuluttua, jolloin nuorempi veli, Rafael Palmgren, liittyi osakkaaksi, otettiin toiminimeksi »Veljekset Palmgrenin kirjakauppa». Liikkeen osakkaina oli Palmgrenien aikana myöskin pari muuta turkulaista, ensin Karolus Nyberg ja nyttemmin alikapteeni N. G. Procopé.

Kirjakauppa tosin Palmgrenien aikana ulkonaisesti jonkun verran vaurastui, mutta sen taloudellinen kannattavaisuus alkoi käydä jotenkin heikoksi. Silloin, v. 1907, otti kirjakaupan haltuunsa sen nykyinen omistaja, kirjakauppias Robert Edgrén, järjestyksessä viides turkulaissyntyinen yrittäjä Pietarin suom. kirjakaupassa. Hra Edgrén, kirjakauppiaan poika, oli nuorukaisena palvellut vanhemman veljensä omistamassa kirjakaupassa ja oli hänellä kokemusta Edlundin, Hagelstamin ja Akateemisesta kirjakaupasta Helsingissä, joissa kaikissa hän on palvellut libristinä. Taipumus tälle alalle sai hänet etsimään yhä lisää kokemusta ja niin hän opiskeli ja harjoitteli kirjakauppa-alaa pari vuotta myöskin Leipzigin ja Berlinin huomattavimmissa kirjakaupoissa. Ja käynti Pietarin suomalaisessa kirjakaupassa kävijälle kyllä heti ensi silmäyksellä osottaa, että kirjakaupan nykyinen isäntä hallitsee alaansa. Mahdollisimman epämukavasta huoneustosta huolimatta on hän osannut kahteen pienempään ja yhteen isoon saliin järjestää silmää hivelevästi aistikkaan, täydellisesti nykyaikaisen kirjakaupan, joka sekä lajitteluun että järjestelyyn nähden on asetettava parhaitten kotimaisten kirjakauppojemme rinnalle.

Useimmat Inkerin ja Pietarin oloja tuntemattomat puoliksi hämillään kysyvät, käyvätkö sitten suomenkieliset kirjat todella siinä määrässä kaupaksi, että tuollainen laaja kirjakauppa nykyisin kannattaa, kirjakauppa, joka tänä syksynä vielä avaa sivukaupan aivan Suomen rautatieaseman läheisyyteen. Kirjakaupan kannattavaisuuspuolta on vaikea arvostella, mutta kirjallisuuden menekki on vuodesta vuoteen noussut. Monet hyvissä varoissa Pietarissa elävät kansalaisemme ja useasti Inkerin osasta huomattavan hyvää kannatusta nauttivat pitäjän kirjastot ostavat kaikenlaista kirjallisuutta, mutta uskonnollinen kirjallisuus on kuitenkin valtaavasti etualalla, niin että vuosittain myydään noin 5,000 virsikirjaa ja saman verran katekismuksia ja raamatunhistorioita. Suuri joukko muita hengellisiä kirjoja myös myydään. Tässä käyttää kirjakauppa apunaan parikymmentä kiertävää kolportööriä. Myöskin ne semstvohallitukset, joiden alueilla on suomenkielisiä kansakouluja, ottavat tarvittavat suomenkieliset koulukirjat tästä kaupasta; Venäjällä näet on kansakoulussa kaikki koulutarpeet ja kirjat kunnan puolesta. Tämän ohella kannattaa mainita, että kirjakauppa yhä julkaisee perustajainsa alkamaa »suomalaista Kansan Kalenteria», jonka 39:s vuosikerta nyt on tilattavana. Tämä kalenteri on vuosien kuluessa käynyt uskomattoman tärkeäksi inkeriläisten kotien yhdyssiteeksi, paisuen pienestä vihkosesta parisatasivuiseksi kirjaksi, jossa usein tapaa Suomen huomatuimpien kynänkäyttäjien tuotteita, ollen kuitenkin aito-inkeriläinen sävy ylivoittoisena. Ja mikä vielä sietää tästä kalenterista mainita, on se, että huolimatta kustantajien, s. o. Pietarin suomal. kirjakaupan omistajien monista vaihteluista kalenterin tämän vuoden painoksen toimittaa edelleen sama mies, joka 40 vuotta sitten toimitti ensimäisen ja kaikki seuraavatkin, nimittäin Toksovan lukkarivanhus, Paavo Räikkönen. Harvinainen saavutus kirjallisen työn alalla!

Harrastaen kaikkea henkistä edistystä Inkerin suomalaisheimon keskuudessa ja varsinkin kotoisten opettajain valmistusta on kirjakaupan nykyinen omistaja jo monen vuoden ajan lahjoittanut — ja tekee sen edelleen — kolmelle Kolppanan seminaarin oppilaalle kunakin vuonna kaikki tarpeelliset oppikirjat. Hän se myöskin järjesti ja lahjoitti v. 1912 Suomen ja ruotsinkieliset kirjastot Kreslin ja S. Pälernajan vankiloihin. Suuri työ ja vaikeus taisi lahjoittajalla olla puuhatessaan lupaa näiden kirjastojen »laillistuttamiseksi» mainituissa laitoksissa.

Aivan viimeisinä aikoina on Pietarin suomal. kirjakauppa laajentanut toimintaansa alalla, joka saattaa rauhallisten olojen palattua kehittyä vallan huomattavaksi haaraksi, hyödyttäen suomalaista teollisuutta. Se on nimittäin suomalaisen koulukalustotehtaan »Sampsan» (ent. Ingmanin Turusta) pääasiamies koko Venäjää varten ja jo nyt on se välittänyt etenkin ajanmukaisia koulupulpetteja Kaukaasiaa, Odessaa ja Kasaania myöten. Jahka kirjakaupan suunnittelun alaisena oleva suuri ja omintakeinen koulutarpeiden näyttely tulee toteutetuksi ja kauppaa hoidetaan edelleen samalla tarmolla ja samaan suuntaan kuin tähän asti, voidaan tälle liikkeenhaaralle ennustaa suurenmoista kehitystä.

W:m S.

Venäjältä.

Ministerien matkat päämajaan.

(S.H.) »Russk. Slovon» tietämän mukaan palasi viime perjantaina päämajasta sisäministeri Hvostov, joka oli matkustanut keskiviikkona. Ministerin matka on ollut läheisessä yhteydessä kysymyksen kanssa, joka koskee yhteiskunnallisten järjestöjen kongressien sallimista.

*

»Retsh» kertoo, että maanviljelysministeri Bobrinskin palaamisen jälkeen päämajasta on saatu tietää, että Stürmerin tekemä ehdotus toimenpiteistä elintarvekysymyksen, varsinkin sokerikysymyksen järjestämisen alalla, jotka tulisivat olemaan riippumattomia muista hallintolaitoksista, ei ole saavuttanut kannatusta, koska, kuten arvellaan, nämä toimenpiteet voisivat vain häiritä muitten hallintolaitosten töitten kulkua.

Gutshkov kenr. Russkin puheilla.

(S.H.) Keskussotateollisuuskomitean puheenjohtaja on, mikäli »Russk. Slovo» kertoo, käynyt kenr. Russkin luona ja on heidän kesken tapahtunut pitkä keskustelu.

Yhteiskunnallisten järjestöjen tilien tarkastaminen.

(S.H.) Komitea, joka on määrätty tarkastamaan yhteiskunnallisten järjestöjen tilit, alkaa työnsä elokuun loppupäivinä. Komitean puheenjohtaja, ylikontrollööri Godsjatskij on kääntynyt kaikkien hallintolaitosten

sekä semstvo- ja kaupunkiliiton puheenjohtajien, ruht. Ljvovin ja Tshelnokovin puoleen pyynnöllä, että ne valitsisivat edustajansa komiteaan. — »Russk. Slovo».

(S.H.) »Russkija Vedomosti» julkaisee Kalugan kuvernöörin sekä Minskin sotilaspiirin päällikön pakollisen määräyksen, joka velvoittaa maalaistyöläiset, sotapakolaiset y.m. 15—50-vuotiaat, molempaa sukupuolta olevat henkilöt, jotka määräyksen julistamisen aikana ovat työttömiä tai, jos heillä on omia peltoja, heinän- ja viljankorjuun sekä muiden töiden päätyttyä menemään kuvernementissa olevien tilanomistajain tai näitten vuokramiesten töihin, koska näillä on työväen puute heinänteossa ja viljankorjuussa. Palkan suuruuden määrää kihlakunnan semstvohallitus paikallisten olojen mukaan. Niille, jotka eivät tottele tätä pakollista määräystä, määrätään 3,000 rpl. sakkoa tai 3 kuukautta arestia.

*

Väärinkäytöksiä lounaisilla rautateillä.

(S.H.) »Russk. Slovo» kertoo, että Lounaisilla rautateillä on pääasiallisesti tapahtunut huijauksia silloin, kun mainitut rautatiet ostivat metsää duuman jäsenen Balashovin puolison maatilalta.

Lounaisten rautateitten hallitus osti rouva Balashovilta 600,000 puut., maksaen 4 ruplaa 50 kopeekkaa kannolta. Mikäli kerrotaan pitää ministeriö kauppaa erittäin epäedullisena, sillä rouva Balashov on maksanut koko maatilasta, metsä siihen luettuna, josta rautatiehallituksen piti maksaa 2½ miljoonaa ruplaa, kaksi vuotta sitten ainoastaan 1,700,000 ruplaa.

Erityinen metsää tarkastava komitea löysi sieltä myytyjen 600,000 kannon asemasta ainoastaan 389,000 puuta, jotka täyttivät määrätyn paksuuden. Metsää kuljettaakseen on rautatiehallitus pakoitettu ostamaan rouva Uvarovilta 55 virstaa yksityistä rautatietä.

Rautatien rakentaminen maksoi rouva Uvarovile 500,000 ruplaa, mutta rautatiehallitus saa siitä maksaa 1,100,000 ruplaa. Tämän lisäksi ei rautatietä voida käyttää korjaamatta ja tulevat nämä korjaustyöt maksamaan noin 375,000 ruplaa.

Rautatiehallitus on päättänyt maksaa rouva Uvarovile mainitusta rautatiestä ainoastaan 825,000 ruplaa.

Rouva Balashov on puolestaan ilmoittanut, että jollei rautatiehallitus maksa 600,000 kannosta, niin hän purkaa kaupan.

*

(S.H.) Herra Girtshitshille, joka johtaa väärinkäytösten tutkimista kaakkoisilla radoilla, on saapunut seuraava mieltäkiinnittävä ilmianto Vosnesenskin aseman tavaravaraston virkamiehiltä.

Virkamiehet kertovat, että varastosta oli hävinnyt suuri määrä hiiliä. Kun asiaa tutkittiin, kävi ilmi, että varastonhoitaja oli myynyt hiilet yksityisille henkilöille.

Lyhyen ajan kuluessa oli varastonhoitaja kaikkiaan myynyt 8,000 puntaa. Virkamiehet olivat tästä ilmoittaneet santarmiviranomaisille. Tuloksena tästä oli tutkinto, ja asiasta ilmoitettiin lounaisten rautateitten hallitukselle, joka lähetti Vosnesenskiin tarkastajan.

— »Russk. Slovo».

— **Teeverön korottaminen.** (S.T.T.) Djen kertoo, että rahaministeriö on päättänyt toistaiseksi, kunnes teen monopoli tulee toteutetuksi, laatia ehdotuksen teen lisäverotuksesta. Verotuksen periaatteena tulisi olemaan, että halvemmat lajit verotetaan pienemmällä määrällä. Myös on päätetty ryhtyä toimenpiteisiin kauppiaitten estämiseksi keinottelutarkoituksessa korottamasta teen hintoja.

— **Ulkomaalaiset ja Siperian rautatiet.** (S.T.T.) Djen kertoo, että kulkulaitosministeri Trepov on antanut määräyksen ottaa Siperian rautateiden palvelukseen henkilöitä, jotka taitavat ulkomaisia kieliä, koska ulkomaalaisia matkustajia nykyään liikkuu paljon Siperian rautateillä. Myös on päätetty ryhtyä parantamaan järjestystä junissa sekä lisäämään kansainvälisen liikenteen vaunuja.

tu ylioppilas Olai Vallinille, joka siis jo siihen aikaan näkyy olleen tunnettu kansakouluharrastuksestansa, sillä muuta yhteyttä, kuin mikä tästä harrastuksesta aiheutui, ei tällä, sittemmin kansakoululle elämäntyönsä omistaneella miehellä siihen asti vielä ollut mainitun ylhäisen virkamiehen kanssa.

Kun Vallin kev. 1857 oli suorittanut filos. kandidaattitutkintonsa ja vihitty maisteriksi, alkoi koulu toimintansa saman vuoden syksyllä. Sillä välin oli vapaahra Munck rakennuttanut Eskon torpan maalle kauniille paikalle koulutalon sekä varustanut koulun tarpeellisella kalustolla ja opetusneuvoilla.

Äskenmainitusta kirjeestä päättäen Vallin oli jo, ennenkuin virkaansa varsinaisesti astui, seurannut kotiopetusta Erkkylän alustalaisten kodeissa.

Eskon koulun suunnitelma ja sen toiminnan laatu ilmenee hyvin siitä »hyville talonpojille ja talonpojan vaimoille» osoitetusta avauspuheesta, jonka maisteri Vallin piti koulun vihkiäisissä. Puhe on huvittava senkin puolesta, että se lienee vanhimpia, jollei vanhin tunnettuja kansakoulupuheita. Hiukan pitempi ote siitä puolustaa siksi paikkansa.

Selitettyänsä ensin ihmissydämen pyrkimystä onnellisuuteen ja sen pyrkimyksen menestymisen ehtoja, puhuja kääntyi suoranaisesti kuulijakuntaan ajatuksiansa alkavan koulun ohjelmasta. Hän mainitsi talonpoikaisen väestön viime aikoina muutamin paikoin maata osottaneen virkeätä opinharrastusta. Kokemuksensa Erkkylän alustalaisten keskuudessa eivät näytä olleen yhtä ilahduttavat. »Mutta täällä meidän seuduissa ja meidän keskenämme se (lukutaito) on vielä aivan kehnolla pohjalla. Se on yksi niin valitettava kuin häpeällinen asia! Aika on siis meidänkin läsnä koettaa, emmekö myös mekin kerran voittaisi kaikki ne samat edut ja hyvät hedelmät kun muut suomalaiset jo on voittaneet luku-taidostansa, nimittäin, paitsi selvempää tietoa Jumalasta ja omasta autuuden asiasta, myös monenlaista tietoa maallisissakin seikoissa, niinkun monet hyvät neuvot maanviljelyksessä ja karjanhoidossa, omien elatuskeinojensa, tilojensa ja varojensa ylösauttamisessa, kaikenlaista lääkitystä tuntemaan kipujen ja tautien parantamisesta ja estämisestä, kuinka he ovat tulleet selvemmin tuntemaan niin lailliset velvollisuudensa kuin myös lailliset oikeudensa lähimmäisiänsä suhteen, olen mainitsematta kuinka paljon pimeyttä, raakuutta ja epäuskoa lukutaitominen on hajottanut, kuinka paljon onnettomuutta se on poistanut, ja kuinka paljon onnellisuutta se on tuottanut. Joutukaamme siis mekin muiden Suomen talonpoikien rinnalle, ettei he koskaan vast'edes, niinkun tähän saakka saisi syytä ylenkatseella meitä soimaen pilkata ja sanoa: »katos tuo hölmö Hämäläinen». Vaan koska te nyt itse, hyvät isät ja äidit, ette enää ole siinä ijässä eikä tilassa, että lukutaidonne parantaminen teidän seassanne enää olisi toivottava ja myös taitaa ollakin melkein mahdotoin, niin sallikaat sen kuitenkin teidän lapsillenne ja toivokaat, että he aikanansa saisi oppia sitä, johon ette te ole olleet niin onnelliset nuoruudessanne tulla opetetuksi.

Niinkun te luultavasti jo olette minun puheestani käsittäneet, niin on tämän koululaitoksen ensimäinen ja korkein tarkoitus t o t i n e n k r i s t i l l i s y y s, joka pitää oleman kaiken muun opetuksen perustukseena. Ilman sitä olisi kaikki opetukset ja koetukset ihan turhia ja koko laitos olisi niinkuin huone hiekkaan rakennettu, jota ensimäinen tuulenpuuska voisi kaataa. Mutta jos se on asetettu sille lujalle pohjalle, jonka meidän taivaallinen Isämme on meille poikansa kautta osoittanut ja antanut, niin se on pysyvä ja seisova niin kauvan kuin me vaan Hänen armosta haemme suojausta ja turvaa; toivokaamme että se olisi ijankaikkisesti! Täällä tulee siis kristin-uskon-oppi luettavaksi sekä katkismuksesta, että Bibliaan historiasta ja myös suoraa Pyhästä raamatustakin, nimittäin sillä tavalla, että kristinopin päätotuudet tulisi palnetuksi lasten sydämeihin, että he myös ajatuksella ja järjellänsä tulisivat sen ymmärtämään ja sydämmessänsä tuntemaan, mitä he suullansa lausuvat. Se on kaiken lukemisen tarkoitus, olkoon sitten hengellisestä eli maallisesta laadusta, että sen pitää kasvaman e l ä v ä k s i t i e d o k s i siitä, mitä kirjassa seisoo, jotta se tekoissa ja käytöksissä olisi elävänä neuvona ja ohjeena, eikä jäisi kuolleeksi puustaviksi ilman mitään merkitystä, niinkuin se tavallinen, naurettava lörpöttäminen on, aivan tyhjää suun suputtamista eikä osoita muuta kun kielen liikkuvaisuutta. Semmoinen lukeminen on kun tuulimylly, joka jauhaa ja jyrinää pitää eikä tiedä, mitä hän jauhaa, ohraako vai rukiita vai kauroja vaiko paljasta tyhjyyttä. Varokaamme siis, ettei meidän lukeminen tulisi senkaltaiseksi!

Mutta myös muutakin talonpojille tarpeellista opetusta paitsi kristinoppia on tämän koulun aikomus antaa, niinkuin maan-tieteessä vähäsen ja aikaa voittaen sekä yhteisessä että isänmaamme historiassa niinkuin myös ensimäiset johdatukset luonnontutkintoon. Sitten kuuluu tähän kirjoittamisen-neuvotkin, niinkun myös räkninki eli luvunlaskeminen. Vaan minä jo edeltäkäsin tiedän, mitäs te kaikesta tästä tuumaatte ja tahdon sen teille selvästi puhua: Koska niistä lapsista ei kuitenkaan tule muuta kun talonpoikia, torpparia eli torpparin vaimoja taikka heidän renkiä eli piikoja, mitäs he tarvitsevat kirjoitusta, luvunlaskua ja muita semmoisia mitättömiä ja hulluja konsteja? Olemmehan mekin toimeen tulleet ja eläneet aivan hauskasti ilman semmoisitta turhitta opetuksitta? Eihän niistä kuitenkaan pappeja tehdä eikä herroja! Semmoiset tyhjät opetukset synnyttää ainoastaan ylpeyttä, laiskuutta ja muuta keivottomuutta, ja ovat siis lapsillemme ihan vahingoksi!» Eikö se ole tosi, että moni teistä näin ajattelee?

Ensiksikin minä saan vakuuttaa teitä siitä, että koulun aikomus ei koskaan tule olemaan se, että lapsia täällä kasvattaa puoliherroiksi eikä täysiherroiksi elikkä mamselleiksi, vaan k u n n o l l i s i k s i i h m i s i k s i, joutukoot sitten isänniksi eli emänniksi, rengiksi eli piikoiksi, kun he täältä eroavat. Vaan toiseksi minä kysyn teiltä: Kuka sen voipi kieltää, ettei talonpojat ja heidän rengit ja piiat niinhyvin kun herrat ja mamsellit tarvitse kirjoitusta ja luvunlaskua? Kuinka te uskallatte tuomita senlaisessa asiassa, jota ette ole itse koittanut ettekä itse osaa ettekä tunne? Tosi se on, ettei kynällä, läkillä ja paperilla voi puita hakata eikä peltoja kyntää, eikä luvunlaskulla lehmiä lypsetä eikä leipiä leivota, vaan talonpojan jokapäiväisessä elämässä on monta muutakin toimitusta ja sattuu usein odottamattomia kohtauksia, jolloin nämä konstit olisi aivan tarpeelliset ja jolloin heidän taitamattomuus tekee talonpojille suuret vahingotkin. Minä tahdon teille esimerkiksi näyttää, mitä eräs mainio kirjoittava talonpoika sanoo: Kun on talossa muistettavia paljon koti-asioita, eikä ne kaikki pysy mielessä, taikka muistuvat väärin, josta syttyy riidat ja käräjänkäynnit, turhat maksut, mutta kun asia on paperille pantu, niin se ei muutu vähääkään, vaikka kuluisi kymmeniä vuosia, ennenkuin tarvittaisiin katsoa'. Omaksi vahingoksi näkee kirjoitusta taitamatoin unohtaneensa, mitä jonkun ajan perästä tahtoisi tietää, mutta kirjoitteleva näkee paperilta asian selkiänä, niinkuin se ol'si äsken tapahtunut. Ainoastaan hölmö eli typerä voipi kirjoittamisen arvoa kieltää eli epäillä.

Suomen talonpoikainen maata-viljelevä sääty, joka totisesti on koko meidän isänmaamme pää-voima ja tukevuus ja joka niin sanoakseni ylöskannattaa herrassäätyä, hankkii sille ruokansa ja elatukseensa, sitä vastaan että herrat talonpojille antaa valaistukseensa, tämä sääty on vielä yleisesti, vaan erittäin Hämeenmaassa, monelta puolen ei ainoastaan maan viljelyksessä mutta varsin käsi-tekoistansa jäänyt kovin huonolle, ehkä kuitenkin parannettavalle kannalle. Sentähden ja myös osoittaaksensa sekä vanhemmille että lapsille, ettei heitä täällä opeteta muukalaisiksi nurkka-virkamiehiksi eikä renttu-herroiksi, mutta ahkeroiksi kelpo talonpojiksi, niin on aikomus, koska tilaa saadaan ruveta koululapsia harjoittelemaan myös kaikenlaisissa käsitöissäkin, poikia nimittäin puu-astioita, pyttyjä, lusikoita, koreja ja muuta helpompia kaluja työskentelemään, ja tyttöjä kehräämään, kutomaan, ompelemaan ja ruuan-laitokseen, mitä jokainen kensti ja siveä neitonen luuliakseni mielellänsä tahtoisi osata. Me sen tiedämme, että jokainen työ ansaitsee arvonsa ja kunniansa, muistaen myös tämän lausehen: 'Jos luonnon onnen tietä tahdot löytää, niin on sen ensi käsky se: tee työtä!' Ja varsin onkin nuorille kasvaville kohtuullinen työ, heidän voimiensa mukaan, sekä terveellinen, että aivan hyvästi tarpeeseen.»

Puheen loppuosassa käsiteltiin vanhempien kasvatusvelvollisuutta lapsiansa kohtaan ja 25-vuotias opettaja lopetti Eskon koulun vihkijäispuheen sanoen: »Koska on tullut minun osani päälle olemaan tämän koulun ensimäisenä opettajana, niin minä pyydän korkeimmalta lahjan antajalta, että Hän armollisesti antaisi minulle neroa, halua ja voimia niin opettaa ja kohdella ne lapset, joita minun haltuuni ja johdatukseni alle uskotaan, että he kaikki joutuisi totisen onnellisuuden tielle!»

Maisteri Vallin oli syntynyt Muhoksella ja käynyt koulua Oulussa, tullut ylioppilaaksi Turun kimnaasista, yliopistossa opiskellessaan innostunut suomalaisuuden asiaan, jonka toteuttamista kansakoulutyökin hänestä oli. Hänen suomenkielessänsä tuntuu vielä v. 1857 ruotsinkielisen opiskelun vaikutus, mutta se on kuitenkin sujuvaa ja kansanomaista, niinkuin sopii odottaakin oululaiselta, ja siitä kehittyi myöhemmin kaunis suomalainen puhe- ja kirjoitustapa.

Eskon koulu oli perustajansa suunnitelmien mukainen, vaikka koulun toiminta luonnollisesti saikin opettajasta varsinaisen leimansa. Vapaahra Munck määräsi, että oppilaat kävivät koulua vuoroviikoin, toisin viikoin pojat, toisin tytöt. Tämä järjestely aiheutui osaksi siitä, etteivät kaikki suuren kartanon alustalaisten lapset mahtuneet kouluun samalla kertaa, osaksi myös varovaisen isännän huolenpidosta, »ettei vanhemmilta kokonaan ryöstettäisi sitä apua, mikä heillä suuremmista lapsista on koliaskareissa, ja ettei lapsia liiaksi vieroitettaisi vanhemmistaan», kuten vapaahra Munck sanoo kirjeessään Vallinille. Koulu oli oleva jossakin määrin asumalaitos oppilaille. Pitkämatkaiset oppilaat tulivat sunnuntaina iltapäivällä kouluun ja menivät lauantaina puolelta päivin kotiinsa. Olipa ajateltu joku osa oppilaita pitempiaikaisesti koulun kasvateiksi, joita ei kuitenkaan otettu ensi vuodeksi. Munck kirjoittaa näet kev. 1858, ettei sellaisia oppilaita voida ottaa, ennenkuin on opittu hyvin tuntemaan lapset ja saatu selville, suostuvatko vanhemmat kokonaan muutamaksi vuodeksi päästämään luotansa lapsensa, ennenkuin ovat saaneet vakaumuksen koulun hyödystä. Täten järjestettyä koulua varten tarvittiin »sekä kirvestöihin että pienempiä maanviljelystöitä varten» koululle »vouti», jota ei ensi vuonna sentään ollut, vaan suoritti Erkkylän kartanon vouti näitä tehtäviä koululla määrätunneilla. Puutöitä ja korитöitä varten palkattiin erityisiä opettajia, mutta pohjalainen kun oli, näkyy maisteri Vallin jonkun ajan itse hoitaneen käsityönopetustakin. Asumalaitos kaipasi myös emännöitsijää. Siihen virkaan vapaahra Munck oli katsonut Anna-nimisen vaimon Lelenojan kylästä. Hänet tunsi herrasväki »siivoksi ihmiseksi, taitavaksi kehrääjäksi ja kutojaksi sekä ruoanlaittoa osaavaksi». »Siinä onkin, kirjoittaa vapaahra, minun mielestäni kaikki, mitä sellaiselta henkilöltä on vaadittava. Lienee myös parasta ottaa siihen toimeen talonpoikainen ihminen, etteivät vanhemmat tulisi siihen luuloon, että heidän lapsistansa yritetään tehdä herroja.»

Mainitussa kirjevaihdossa käsiteltiin myöskin Hausjärven seurakunnan kansakouluasiaa, jota vapaahra Munck harrasti yleiseltä kannalta. Kysymys oli Eskon koulun luovuttamisesta väliaikaisesti seurakunnalle, tahi koulun sijoittamisesta kirkonky-

Suurvaltasota.

(S. H.) Lutskin alueella on kiivaita taisteluita.

— Ranskan rintamalla ovat taistelut kiihtymässä. Verdunin luona on ranskalaisilla ollut menestystä. — Italian rintamalla on asema ennallaan.

Venäjän rintamat.

YLIPÄÄLLIKÖN ESIKUNNAN TIEDONANNOT.

Pietarista, elok. 19 p. (P.T.) Korkean ylipäällikön esikunta ilmoittaa:

Läntinen rintama.

Elok. 18 pnä klo 8 illalla hyökkäsi vihollinen tykkitulen jälkeen meitä vastaan Svinjatshen kylän luona (15 virstaa Svinjuhasta kaakkoon), mutta lyötiin takaisin. Nobel-järven alueella valtasivat joukko-osastomme osan vihollisen asemia järven länsipuolella. Tshervishtshen kylän alueella (Stohod-joen varrella) mursivat sotajoukkomme kestävän taistelun jälkeen vihollisen asemat ja valloittivat Tobolyn kylän, Tshervishtshen kaupungin ja viinatehtaan, melkoisesti tunkeutuen eteenpäin. Vankeja on merkitty 2 upseeria ja 220 sotamiestä. Sokulin kauppalan alueella heitettiin eräästä vihollisen lentokoneesta yli 70 pommia. Kirlibabaan suunnalla on vihollinen ryhdyttyään etenemään ylivoimaisin joukoin joukun verran tunkenut takaisinpäin etujoukkojamme.

Kaukasian rintama.

Sivasin ja Kemahin välisellä vier. totiellä olevalla rintamalla ovat joukko-osastomme tarmokkaasti ahdistaneet vihollista. Diarbekirin suunnalla on sukeutunut tulisia taisteluja.

Pietarista, elok. 19 p. (P.T.) Korkean ylipäällikön esikunta ilmoittaa:

Läntinen ja Kaukaasian rintama.

Asema ennallaan.

Ranskan rintama.

YLEINEN ASEMA.

Parisista, elok. 18 p. (P.T.) Virallinen iltatiedonanto ilmoittaa: Sommen pohjoispuolella ovat joukkomme tehneet hyökkäyksen saksalaisten haltuun joutunutta Maurepasin kylän osaa vastaan ja loistavalla ryynäköllä vallanneet huomattavan osan siitä sekä erään kukkulan sen kaakkoispuolella. Tämän sotatoimen aikana otettiin vangeiksi 200 haavoittumatonta saksalaista. Maurepasin ja Sommen välillä olemme laajentaneet asemiamme Maurepasin—Cleryn tien itäpuolella.

Maasin oikealla rannalla jatkoimme me hyökkäystämme, karkoittaen vihollisen kahdesta linnoitetusta reduti sta Thiaumontin varustuksen luoteispuolella ja otimme tällöin vangeiksi noin 100 haavoittumatonta saksalaista, joukossa 5 upseeria, sekä valtasimme 3 kuularuiskua. Vauxin—Chapitren metsässä olemme me huomattavasti liikkuneet eteenpäin Vauxin linnakkeeseen vievää tietä pitkin. Muulla rintamalla on ollut käynnissä tavallinen tykistölaukaustenvaihto.

ENGLANNIN ARMEIJA.

Lontoosta, elok. 18 p. (P.T.)

---

lään, jota everstiluutnantti Nordensvanin tuumaa vapaahra Munck kannatti, luvaten 150 ruplalla vuodessa Erkkylän alustalaisten puolesta ottaa osaa koulun ylläpitoon, jossa tapauksessa Eskon koulu olisi lakannut. Olipa hän valmis suurempaankin avustukseen. »Minusta tuntuu, että meidän, pitäjän herrasmiesten, tulisi yhteisin voimin rakennuttaa kirkonkylän koulutalo ja siten osottaa taloipoikaiselle väestölle, että huolehdimme sen menestystä», kirjoitti hän lokakuussa 1859; ja myöhemmistä kirjeistä näkyy, että tätä ajatusta hän koetti toteuttaa, vaikka se sai hitaasti kannatusta.

Vapaahra Munck oli puhunut Uno Cygnaeukselle koulunsa kunnollisesta opettajasta, jolle sen vuoksi jo v. 1860 tarjottiin tilaisuus tulla suunniteltavana olevan seminaarin opettajaksi, minkä tarjouksen hän ottikin vastaan, hoitaen Eskon koulua kevääseen 1861, jolloin siitä erosi tavanmukaisen kevätutkinnon pidettyänsä. Tästä koulujuhlasta on janakkalalainen manviljelijä Kaappo Jussilainen kirjoittanut Hämäläiseen suurta ihastusta uhkuvan kirjeen, kutsuen siinä Eskon koulua »ihanaksi taimistoksi eli kukastoksi, jota silmäillessä sai ilolla huomata, että siinä oli hoitaja, joka tarkalla silmällä ja sydämen hellyydellä oli hoitanut pieniä taimia, jotka viinamäen haltija oli hänen huomaansa uskonut».

Maist. Vallinin jälkeen tuli Eskon koulun opettajaksi yliopp. Micklin, joka näyttää myöskin menestyneen, vaikka koulun isännän ja hänen välinsä ei tunnu kehittyneen niin likeiseksi ja kunnioittavaksi kuin ensimäisen opettajan kanssa. Maist. Vallinin kanssa vapaahra Munck oli kirjevaihdossa elämänsä loppuun, ja samalla harrastuksella kuin hän oli omaa Eskon kouluansa perustanut ja hoivannut, hän otti vastaan tietoja opintomatkasta Saksasta sekä Jyväskylän seminaarista. Vanhuutensa päiviin saakka säilyi myöskin lehtori Vallinissa valoisana muistona Eskon koulun aika ja vapaahra Munckin perhettä hän aina mainitsi kiitollisuudella ja kunnioituksella sen puolelta kokemansa ystävällisyyden vuoksi.

Englannin Ranskassa olevan armeijan päämajan iltatiedonanto ilmoittaa: Tänään päivällä kävi taistelu pitkin koko rintamaa Pozièresista Sommelle saakka. Me valloitimme muutamia saksalaisten linnoittamia asemia ja valtasimme Genichyn—Guilleemontin suunnalla olevan alueen sekä otimme päivän kuluessa yli 200 vankia, joukossa muutamia upseereja. Oikealla sivustallamme ovat ranskalaiset liikkuneet eteenpäin.

Eilen putosi saksalainen lentokone ilmataistelun jälkeen liekkien vallassa jucksuhautojemme alueelle ja toinen vihollisen lentokone oli pakoitettu laskeutumaan maahan meidän zeniittitykkiemme pommituksen alaisena. Eri paikoissa ovat meidän lentokoneemme onnellisesti heitläneet pommeja vihollisen asemille.

BELGIAN ARMEIJA.

Havresta, elok. 18 p. (P.T.) Belgian armeijan päämaja ilmoittaa: Rintamalla on vallinnut täydellinen hiljaisuus.

Italian sota.

VIRALLINEN TIEDONANTO.

Roomasta, elok. 18 p. (P.T.) Italian armeijan päämaja ilmoittaa: Trentinon rintamalla teki vihollinen tarmokkaasti mielenosoituksellisia hyökkäyksiä ylläpitäen tällä suunnalla tykkitulta asemiamme vastaan. T.k. 18 p:n iltana torjuimme vihollisen hyökkäyksen reduttiamme vastaan, joka sijaitsee Tonalen solatien eteläpuolella. Yöllä hyökkäsivät itävaltalaiset juoksuhautojamme vastaan Montè Speronalla, mutta löimme heidät takaisin vastahyökkäyksellämme. Riofreddon laaksossa koetti vihollinen Posinan vuoripuron luona äkkiarvaamatta hyökätä Scado Larin asemiamme vastaan, mutta se epäonnistui. Vihollisen tykistö pommitti asemiamme Adigen ja Posinan laaksoissa sekä myöskin Riocosteanan ylä-juoksun varrella. Eilen pommittivat patterimme Sillianin rautatieasemaa, vahingoittaen muutamaa junaa. Isonzon ylä- ja keskijuoksun varrella oli tykkiilaukausten vaihtoa Gorizan alueella ja Carsolla on asema ennallaan. Teimme hyökkäyksen Villa Novaa vastaan ja hävitimme vihollisen puolustuslaitteet sekä otimme muutamia vankeja.

Hajatietoja.

TAISTELUT AFRIKASSA.

Havresta, elok. 18 p. (P.T.) Afrikassa olevien belgialaisten joukkojen ylipäällikkö ilmoittaa: Elokuun ensimäisellä puoliskolla liikkuivat belgialaiset joukot jälleen edelleen pitkin koko rintamaa. T.k. 12 pnä miehitti begialainen prikaati San Michaelisin kuljettuaan huhtikuusta lähtien 500 km sangen vaikeakulkuisia seutua ja tuottaen vihollliselle 5 tappicta. San Michaelisin michittäminen teki mahdolliseksi yhdistymisen englantilaisten joukkojen kanssa, jotka olivat lähteneet liikkeelle Muansasta. Täydentävät tiedonannot Taganjika-järven alueelta ilmoittavat saksalaisen keskusrautatien miehittämisestä Rutshugin—Kiguran radalla. Tällöin ovat belgialaiset ottaneet vankeja ja melkoisen sotasaaliin, niiden joukossa kaksi 105 mm tykkiä, jotka olivat otetut risteilijä Königsbergistä.

TAISTELUT SUEZIN KANAVALLA.

Lontoosta, elok. 19 p. (P.T.) Virallisesti ilmoitetaan: Sotatoimet Kadshan luona alkoivat heinäk. 19 pnä vihollisen etenemisellä. Viimeksimainittu lyötiin kuitenkin hajalle ja joutui sotajoukkomme takaa-ajettavaksi, jotka jatkoivat sitä t.k. 4 pstä aina t.k. 12 p:ään asti. Viimeisten tietojen mukaan on vihollisen voimat määritelty 18,000 mieheksi. Turkkilaiset menettivät vangeiksi joutuneina tarveinä ja haavoittuneina 3,900 miestä, joitten joukossa oli 49 upseeria, sekä kaatuneina 1,251 miestä ja haavoittuneina noin 4,000 miestä. Näinollen on viholliselta joutunut pois riveistä lähes 9,000 miestä. Me valtasimme 75 mm Kruppin tykin, 4 vuorityykkiä, 4,000 tykinluotia, 2,300 kivääriä, noin miljonan patruunaa, 9 saksalaista kuularuiskua, 30 pakettia luotivöitä, paljon piikkilankaa, paaroja, sotilaspukuja, erilaisia varustustarpeita, lapioita, ratsuväen miekkoja, räjähtäviä patruuneja, kaivausvälineitä, yli 500 kameelia, 100 muulia, hevosia y.m. Peräytyessään hävittivät turkkilaiset Bir-el-Abdassa paljon clinfarvevarastoja. Me valtasimme 2 sairaanhoito-osastoa kaikkine tarpeineen.

ROMANIA.

Kokoomusministeristö ja sota.

(S.T.T.) Birsh. Vedomostin kirjeenvaihtaja ilmoittaa Bukarestista täysin asiantuntevista lähteistä saamiensa tietojen mukaan kokoomusministeristön tulevan muodostetuksi vasta sotatoimien alettua. Bratiano on lausunut haluavansa, että nykyinen ministeristö olisi vallassa sodan julistettua. Romaniassa on aseissa tällä hetkellä 450,000 miestä. Menot armeijan ylläpitämiseen ovat raskaana taakkana väestölle, jonka vuoksi tätä epämääräistä tilannetta ei voi kauan jatkua. Take Jonescu ei vielä toistaiseksi ole saanut ehdotusta astua kokoomushallituksen. Kuitenkin pidetään varmana, että sekä Jonescu että Filipescu tulevat astumaan ministeristöön.

PUOLAN KYSYMYS.

Itävallan ja Unkarin neuvottelut.

(S.T.T.) Tukholmasta, elok. 18 p. (Rj.) Wienissä ja Budapestissä on pidetty ministeristön istuntoja, joihin ovat ottaneet osaa sekä Itävallan että Unkarin ministeristön jäsenet. Arveilaan käsittelyn alaisena olleen Puolan kysymyksen. Sekan vanhoillinen sanomalehdistö on, tyytymätön siihen kääänteeseen, jonka kysymys on saanut, mainitsematta kuitenkaan tarkemmin päätöksistä, jotka se nähtävästi tuntee.

ITÄVALTA PELASTETTAVA.

(S.T.T.) Tukholmasta, elok. 18 p. (B.Vj.) Zürichistä ilmoitetaan Neue Freie Pressen kirjoittavan, että on välttämätöntä pelastaa Itävalta hinnalla millä tahansa, vaikkapa sitä varten tulisi siirtää Itävaltan politiikka ja sotatoimien johto Saksan hallitukselle.

TYYTYMÄTTÖMYYS ISONZON TAPPIOIDEN JOHDOSTA.

(S.T.T.) Köpenhaminasta, elok. 18 p. (B.Vj.) Roomasta saapuneiden tietojen mukaan valtiste Itävalta-Unkarin sotilaspiireissä suuri tyytymättömyys kenraali Borojevitshia vastaan, joka johti Itävalta-Unkarin armeijan toimia italialaisia vastaan. Keisari Frans Josef on antanut määräyksen toimituttaa seikkaperäinen kuulustelu Isonzolla kärsityn tappion aiheuttajiin nähden.

KREIKAN PARLAMENTTIVAALIT.

(S.T.T.) Köpenhaminasta, elok. 18 p. (V.Vr.) Kreikan parlamenttivaalit on määrätty syyskuun 26 päiväksi.

ENGLANTI JA RUOTSI.

Englannin kuningas allekirjoittanut vientikiellon.

Lontoosta, elok. 18 p. (P.T.) Kuningas on allekirjoittanut käskykirjeen, jolla kielletään viemästä Ruotsiin kaikkia niitä tavaroita, jotka sotakauppaneuvosto on kieltänyt.

VENÄJÄN—ENGLANNIN KAUPPASUHTEET SODAN JÄLKEEN.

(S.T.T.) Birsh. Vjedomosti kertoo, että sodan päätyttyä odotettavissa olevan kauppasuhteitten kehittymisen vuoksi Venäjän ja Englannin välillä on Edinburgissa, Glasgowissa ja muissa Skotiannin kaupungeissa kauppakamarien aloitteesta perustettu venäjänkielen kursseja. Syksyllä odotetaan ensimäisten kurssilaisten päättävän opintonsa ja tulevat he Pietarissa olevan venäläis-englantilaisen kauppakamarin kautta toimitettaviksi kauppa- ja teollisuusliikkeisiin sekä opettajiksi venäläisiin kouluihin.

VÄÄRINKÄYTÖKSIÄ SAKSAN VILJAKAUPASSA.

(S.T.T.) Tukholmasta, elok. 18 p. (B.V.) Berlinistä tulleiden tietojen mukaan on saatu ilmi suuria väärinkäytöksiä valtion viljakaupassa Saksassa. Tämän yhteydessä on vangittu sotilasviljatoimiston päällikkö Bernd Länsi-Preussissa.

AMERIKALAISIA SOTAKIRJEENVAIHTAJIA SAKSAN PÄÄMAJASSA.

(S.T.T.) Lontoosta, elok. 17 p. (B.V.) Newyork Worldin, Newyork Timesin ja Newyork Americanin Berlinissä olevat sotakirjeenvaihtajat saivat kutsun saapua päämajaan Sommella, jossa keisari Wilhelm otti heidät vastaan. Kirjeenvaihtajain tiedonannot toimituksilleen olivat kuitenkin sangen hillittyjä, rajoittuen vain lausuntoon, että liittolaisilla on vain vähän edellytyksiä saksalaisten rintaman murtamiseen. Tiedonannot ovat kuitenkin sangen mielenkiintoisia siinä kohden, jossa mainitaan englantilaisten joukkojen taistelukuntoisuudesta. Tämä on ensimäinen kerta, jolloin Saksan viranomaiset ovat sallineet puolueettomien maiden sanomalehtien kirjeenvaihtajain antaa tällaisia tietoja.

Myöhäisimmät tiedot.

RANSKAN RINTAMA.

Parisista, elok. 19 p:nä. (P. T.) Virallinen päivätiedonanto ilmoittaa: Sommen pohjoispuolella ovat saksalaiset yön kuluessa tehneet muutamia kiivaita hyökkäyksiä ranskalaisten uusia asemia vastaan Maurepasin ja Cleryn luona, mutta kuularuiskutulella ja pontevilla vastahyökkäyksillä käyttämällä käsipommeja torjuttiin saksalaisten hyökkäykset takaisin. lukuunottamatta erästä Maurepasin pohjoispuolella olevaa paikkaa, missä saksalaiset tunkeutuivat vähäiseen juoksuhautaosaan. Yön kuluessa ovat ranskalaiset entisten lisäksi ottaneet vangeiksi 50 miestä. Sommen eteläpuolella on ollut käynnissä sangen vilkas laukaustenvaihto Belloy en Santerren eteläpuolella olevalla alueella.

Maasin vasemmalla rannalla tekivät saksalaiset illalla kahdesti hyökkäyksen käsipommien avulla Avocourtin varustuksen koillista ulkonemaa ja 304 metrin kukkulan juoksuhautoja vastaan, mutta eivät voineet missään päästä ranskalaisten linjoille saakka ja olivat päivnastoin pakotetut palaamaan takaisin asemilleen voimatta korjata pois haavoittuneita ja kaatuneita. Maasin oikealla rannalla jatkuivat eilen raivokkaat taistelut, joiden kuluessa ranskalaiset valtasivat ryhmän tuhottuja taloja, joita saksalaiset olivat vielä pitäneet Fleuryn itäisessä laidassa hallussaan. Nykyään on ranskalaisilla koko kylä hallussaan, huolimatta vihollisen kiivaista vastahyökkäyksistä, jotka maksavat sille verisiä tappioita. Vauxin—Chapitren metsän itäisessä osassa ovat jatkuneet taistelut käsipommien avulla niiden teiden tienoilla, jotka johtavat Vauxin linnoitukseen. Huolimatta saksalaisten kohtalaisen voimakkaasta vastahyökkäyksestä ei heidän kuitenkaan onnistunut saavuttaa täällä mitään huomattavampaa menestystä. Ranskalaisten joen oikealla rannalla t.k. 17—18 pnä vangeiksi ottamien haavoittumattomien saksalaisten lukumäärä nousee yli 300. Samalla hyökkäysalueella vallitsi muuten sangen vilkas laukaustenvaihto. Muulla rintamalla kului yö verrattain rauhallisesti.

T.k. 17—18 pnä ovat ilmailijamme pudottaneet maahan 3 vihollisen lentokonetta.

MINISTERINIMITYKSIÄ ENGLANNISSA.

Lontoosta, elok. 18 p. (P.T.) Virallisesti ilmoitetaan, että markiisi Crew on nimitetty kansanvalistusministeriksi eronneen Arthur Hendersonin sijalle, joka on nimitetty päärahastonhoitajaksi säilyttämällä hallintoneuvoston oikeuden velvollisuudet kaikkiin työväenkysymyksiin nähden. Ent. päärahastonhoitaja, lordi Newton on nimitetty ulkoasiainministerin apulaiseksi. Markiisi Crew pysyy edelleenkin salaisen neuvoston puheenjohtajana. Nämä muutokset eivät vaikuta erityisesti minkäänlaisia muutoksia hallituksen kokoonpanossa.

Poimintoja.

Maanalainen kappeli Verdunin luona.

(S.H.) »Tribune» kertoo, että ranskalaiset ovat Verdunin luo maan alle rakentaneet merkillisen kappelin, jossa toimitettuun jumalanpalvelukseen amerikalainen sanomalehtimies sai ottaa osaa. Tämä kuvaa miten ranskalaiset etäisimmistä juoksuhaudoistaan ovat kaivaneet pitkiä käytäviä ja miinoittaneet maan 500 metrin matkalla. Nämä tunnelit sikin sokin kulkevine käytävineen muistuttivat amerikalaista elävästi Kalliovuorten kultakaivoksesta. Missä kaikki sivukäytävät vihdoin yhtyvät itse pääkäytävään, siihen on rykmentin papin pyynnöstä järjestetty suuri huone kymmenen metriä maan alle. Tätä huonetta käytetään nyt kappelina.

Tässä maanalaisessa kappelissa vietetään klo 10 aamulla jumalanpalvelusta. Amerikalaisen siellä ollessa otti jumalanpalvelukseen osaa 200 ranskalaista, eversti mukana. Heidän päittensä päällä jyrisivät kanuunat ja kilvaasta tulesta päättäen oli uusi hyökkäys tekeillä. Sotamiehet astuivat esiin alttarille ja vastaanottivat Herran ehtoollisen, samalla kuin kaksi heidän toveriaan oli vahdissa kappelin sivukomerossa, sormet sähkönappuloissa, koko ajan valmiina räjäyttämään miinat niin pian kuin he saisivat tiedon, että vihollinen oli saapunut miina-alueelle.

Suomen rata- ja kenttäurheilumestaruuskilpailut.

Eilispäivän kilpailut.

Anttila saavuttanut Suomen ennätyksen 800 m juoksussa ja Kättö 400 m aitajuoksussa. — Stenroos ja Tala juosseet tasakilpailun 5,000 m. matkalla. — Niklander voittanut Laihon kuulantyönnissä yhdellä sentimetrillä.

(S. H.)

Ylärivi: Roni, Rauhanen, Tuomikoski, Peltonen, Pettersson.
Keskirivi: Kättö, Leinberg, Niklander, Schönberg, Kainulainen.
Alarivi: Anttila, Kääriäinen, Eskelinen, Launis.

Aamupäivän kilpailut.

Perjantain pilvinen sää oli eilen aamulla kääntynyt päivänpaisteiseksi ja lämpimäksi. Entect olivat hyvät kun klo 10 a.-p. kokoonnuttiin Eläintarhan urheilukentälle suorittamaan muutamia koekilpailuja. Sää oli suotuisa; tuuli kuitenkin hieman häiritsi. Juoksurata oli kohtalaisen hyvässä kunnossa, kuulantyöntipaikka niinikään, mutta korkeushyppypaikka sen sijaan aivan ala-arvoisessa. Kaupungin toimesta on tosin viime viikolla hyppypaikkoja paranneltu ja pituushyppy- ja kolmiloikkausradat saatu verrattain hyvään kuntoon, mutta korkeushypyn »pakollinen» kohta lähellä juoksuradan länsipäätä oli mahdollisimman kehno, upottava, eikä tarjonnut hyppäjälle kiinnekohtaa. Korkeushypyssä saavutetut huonot tulokset on pantava yksinomaan huonon paikan laskuun.

Kilpailut alotettiin

200 metrin juoksun

alkuerillä. 21:stä ilmoittautuneesta oli 16 mukana ja kun käytettäviä ratoja oli vain viisi, niin oli juoksijat jaettava neljään nelimiehiseen erään, jotka tulivat hyvin tasaväkisiksi. Ensimäisessä erässä odotettiin Y. Leinbergin (HKV) voittavan, mutta hän juoksi alun huonosti, ja lopussa pinnistänyt IFK:n K. Pilack meni väkisin ohitse. P:n ajaksi merkittiin 24 sek. Leinberg oli metrin jälessä. Kolmas oli I. Saxell, KIF, 24,5 sek. ja neljäs M. Teikari, Ponteva, Hamina. Toisessa erässä voitti sieärataa juokseva A. Nyström (Tarmo, Hämeenlinna) kilpailujen parhaalla ajalla 23,4 sek., mutta IFK:n nuori, voimakasrakenteinen E. Vilen piti häntä lopussa kovilla, jääden vain metrin osan jälkeen. Kolmantena päätyi H. Sula (Jyry, Helsinki), 3 m. jäljessä, ja neljäntenä pitkä O. Hellgren, Kymintehtaan V.- ja U.-seura. Kolmannessa erässä voitti hinteläl, mutta voimakas ja sisukas Turun AIK:n edustaja A. Kuffschinoff ajalla 23,9 sek. jättäen Tamperee Pyrinnön J. Seppälää metrin verran. Kolmantena päätyi R. Lundqvist, KIF, ja neljäntenä V. Gustaffsson, HKV. Neljännessä erässä voitti E. Kättö, HKV, ylivoimaisesti hyvällä ajalla 23,5 sek. V. Bergman, IFK, oli nelisen metriä jälessä ja V. Kainulainen (SLU, Iisalmi) ahdisti häntä kovasti saaden ajakseen 24,1 sek. Neljäs oli N. Nurminen, Urheiluliitto, Turku. Välierään pääsivät kakkoset ja nopein kolmonen. Sen voitti Vilen, joka tuli vihurina lopussa ja sivuutti Leinbergin, joka oli taaskin juossut alussa huonosti, mutta oli sentään hankkiutunut johtoon. Vilénin aika oli 23,9 sek. Leinbergille merkittiin sama tulos. Kolmas oli Seppälä, 24,1 sek., ja neljäs Bergman, 25,4 sek., joka lopussa hellitti. Bergman oli ainoa, joka sai liian aikaisesta lähdöstä rangaistusta alkuerässä. Hänkin vain menetti tasapainonsa pudoten käsiensä varaan. Lähettäjä, maist. Pihkala piti hyvin kurissa poikansa ja lähdöt olivatkin läpeensä onnistuneet. Kaikki erien voittajat pääsivät loppukilpailuun.

Kuulantyönti

paremmalla kädellä (alkukilpailu):

1. E. Niklander, HKV, 13.71,5 m.
2. J. Laiho, Urheiluliitto, Turku, 13.53 m.
3. R. Roni, Reipas, Viipuri, 12.76 m.
4. A. Eriksson, IFK, Helsinki, 12.31 m.
5. O. Soini, HKV, 12.01,5 m.

Lähinnä oli L. Helander, Tarmo, Hämeenlinna, 11.40 m. Osanottajia harvinaisen vähän. Ehdottomasti ilmoittautuneistakin oli 5 poissa. Niklander ei ollut kunnossa. Laiho ei ollut kilpailutuulella; hän kilpailikin vastoin lääkärin määräystä.

Kuulantyönti molemmilla käsillä (alkukilpailu):

1. E. Niklander, HKV, 13.71,5 + 11.83 = 25.54,5 m.
2. R. Roni, Reipas, Viipuri, 12.76 + 11.38 = 24.14 m.
3. J. Laiho, Urheiluliitto, Turku, 13.53 + 10.47 = 24.00 m.
4. O. Soini, HKV, 12.01,5 + 11.53 = 23.54,5 m.
5. A. Eriksson, IFK, 12.31 + 11.16,5 = 23.47,5 m.

Lähinnä olivat O. Linturi, Rauman Urheilijat, tuloksella 11.80 + 10.40 = 22.20 m. ja L. Helander, Tarmo, Hämeenlinna, tuloksella 11.40 + 10.75 = 22.15 m.

Korkeushypyssä

oli 13:sta osanottajasta karsittava 7 pois. Paikka oli kehno ja senvuoksi ei ole niin kummallista, että 160 sm. jo muodostui kompastuskiveksi parille miehelle, jotka olivat I. Launis, Visa, Iisalmi ja Y. Helander, Tarmo, Hämeenlinna. Toiset selviytyivät tästä korkeudesta, mutta jo 165 sm. toi ratkaisun. Tämän tuloksen saavuttivat valvatta O. Linturi (Rauman Urheilijat), U. Gerasimovitsch (IFK), A. Niemi (Reipas, Kuopio) ja R. Runn (Ponteva, Viipuri) sekä viimeiselllä yrityksellä O. Soini (HKV). Yksi sija loppukilpailussa jäi täten kuuden miehen väliseksi kilpailuksi. Neljännellä yrityksellä selviytyivät 165 sm:stä V. Kontula (Väkinäiset, Kyminlinna) ja L. Tamminen (HKV), mutta IFK:laiset A. Eriksson, J. Lönnström ja O. Hakulin ja Rauman Urheilijain I. Linturi eivät päässeet yli. Kontulan ja Tammisen oli vielä kerran kilpailtava oikeudesta päästä loppukilpailuun. Edelline hyppäsi tällöin ensi yrityksellä 167 sm., joka korkeus oli liikaa Tammiselle.

Iltapäivän kilpailut.

Iltapäivällä alkoivat kilpailut klo 5. Yleisöä oli saapunut harvinaisen paljon, nim. toistatuhatta. Sää oli kohtalaisen lämmin. Lauhkeat tuulenpuuskat eivät juuri haitanneet.

Jännityksellä odotettu

800 m. juoksu

oli ensimäisenä ohjelmanumerona. Seitsemän miestä lähti matkaan. Anttila syöksyi heti johtoon ja siinä hän pysyikin loppuun saakka. Vauhti oli murhaava. 200 m. kohdalla ei sekuntimittarin osoittaja ollut ehtinyt 26:nnen eikä puolimatkassa 55:nnen sekunnin päälle. Anttilalla oli siis totiset aikeet. Siinä menossa joutuikin kaikki taktiikka häpeään. Kuki juoksi minkä koivista pääsi. Toisen kierroksen alussa sivuutti Järvelä siihen saakka toisena olleen Schönbergin ja välimatkat venyivät pitkiksi. Pitkänen keskeytti. Ahtola piti hampaat irvissä huolta neljänneestä sijasta. Järjestys ei enää muuttunut. Schönberg yritti viimeisellä pitkällä Järvelän rinnalle, mutta ei onnistunut. Anttila juoksi kuin elämänsä vuoksi ja rikkoi kuin rikkoikin kolme viikkoa vanhan ennätyksensä 0,3 sekunnilla. — Tulokset: 1. E. Anttila, Veli, Mäntsälä, 1 min. 57,6 sek. (Suomen ennätys), 2. N. Järvelä, Kymintehtaan V.- ja U.-seura, 2 min. 0,9 sek., 3. E. Schönberg, HKV, 2 min. 1,9 sek., 4. E. Ahtola, HKV, 2 min. 5,2 sek., 5. H. Nyman, KIF, 2 min. 6,4 sek., 6. V. Kääriäinen, Vesa, Iisalmi, 2 min. 7,1 sek. — Kalevan-malja-kilpailussa jakaantuivat pisteet: HKV ja Veli 5, Kymintehtaan V.- ja U.-seura 4, KIF 1.

Kuulantyönnissä

saatiin nähdä harvinaisen jännittävä kilpailu ensi sijasta Niklanderin ja Laihon välillä. Laiho johti viimeiseen työntöön saakka, jolloin Niklander sai työntönsä onnistumaan. Vasta mittauksessa kuitenkin voitiin todeta, että työntöjen pituudessa oli eroa 1 sm. Niklanderin hyväksi. Roni paransi oikean käden tulostaan koekilpailusta, samoin Soini. Lopputulokseksi paremman käden kilpailussa tuli: 1. Niklander 14.17 m., 2. Laiho 14.16 m., 3. Roni 12.98 m., 4. Eriksson 12.31 m., 5. Soini 12.19 m. Molempain käsien lopputulokseksi tuli: 1. Niklander 14.17 — 11.89 — 26.06, 2. Laiho 14.16 — 10.88,5 — 25.04,5, 3. Roni 12.98 — 11.38 — 24.36, 4. Soini 12.19 — 11.53 — 23.72, 5. Eriksson 12.31 — 11.16,5 — 23.47,5. — HKV sai tässä lajissa 6,5 pist., Turun Urheiluliitto 4, Viipurin Reipas 3 ja IFK 1,5 pist.

Pituushyppy

ei tahtonut ensiksi ottaa luonnistuakseen. Hyppypaikka oli vastikään tasoiteltu eikä hiekkaa oltu voitu pakottaa askelta kestäväksi. Tulokset jäivät keskinkertaisiksi, mutta eivät itse asiassa sitä ole. Viipurilainen Saarijärvi hyppäsi tasaisimmin suorittaen parhaan ensi hypyn ja parantaen sitä hyppy hyppyltä, mutta vain hieman. Joensuulainen E. Tuomikoski hyppäsi toisella yrityksellä 635 sm. ja se hyppy toi hänelle mestaruuden. Iisalmelainen Kainulainen hyppäsi epävarmasti ja hermostuneesti. Kolmannella koetuksella hän pääsi 633 sm., mutta hyppy hyväksyttiin vasta pitkän neuvottelun jälkeen. IFK:laiset Nylund ja Anthos jakoivat ystävyydessä neljännen sijan tuloksella 615 sm, ja kuudenneksi jäi O. Linturi (Rauman Urheilijat) tuloksella 601 sm. Hän ei ottanut osaa loppukilpailuun, jossa ainoastaan Tuomikoski kykeni tulostaan parantamaan 640 sm:iin. Lopputulokset olivat:

1. E. Tuomikoski, Kalevaiset, Joensuu, 640 sm.
2. V. Kainulainen, SLU, Iisalmi, 633 sm.
3. P. Saarijärvi, Reipas, Viipuri, 624 sm.
4. O. Nylund ja A. Anthos, IFK, 615 cm.

Pisteitä saivat Kalevaiset 5, Iisalmen SLU 4, Viipurin Reipas 3 ja IFK 3.

100 m. juoksun alkukilpailu.

Ensimäisessä erässä saavutti A. Nyström (Tarmo, Hämeenlinna) älistyttävän ylivoimaisen voiton saaden ajakseen 11,5 sek. Toisena päätyi E. Vilén, IFK, 11,7 sek., kolmantena V. Soikero, HKV, ja neljäntenä L. Brander, HKV. Jollei Nyström tänään voita 100 m. loppukilpailua, niin täytyy hänellä olla perin huono onni. — Toisessa erässä oli R. E. Stenberg (IFK), kuulun pikajuoksijan veli, varma voittaja. Aika 11,7 sek. Toisena päätyi H. Sula, Jyry, parikymmentä tenttimetriä jälessä, kolmantena I. Saxell, KIF, neljäntenä O. Hellgren, Kymintehtaan V.- ja U.-s., ja viidentenä V. Bergman, IFK. — Kolmannen erän voitti A. Kuffschinoff, AIK, Turku, mutta aikaa meni 12 sek. 10 sm. hänen jäljessään päätyi K. Pilack, IFK, Helsinki. Kolmas oli M. Teikari, Ponteva, Hamina, ja neljäs R. Lundqvist, KIF. — Välierässä saapui Sula voittajana hihkuen (onkohan tällainen liika iloisuus sopivaa?) maaliin. Aika oli 12 sek. Pilack jäi hieman jälkeen, kolmas oli Soikero ja neljäs Saxell. Tänään juostavaan loppukilpailuun pääsevät Nyström, Stenberg, Kuffschinoff, Sula, Pilack ja Sula. En-

Turisti-hospitsi
Vladimirink. 17. Puhelin 13 11. Helsinki.
Suurempien korjaustöiden päätyttyä on jo valmistunut 16 I I. huonetta, joita arv. matkailijoille suosittelen.
Olga Rannikko.

nustamme Nyströmiä voittajaksi ja Stenbergiä kakkoseksi, jos hän vaan voi hallita hermonsa.

200 m. juoksun loppukilpailu

muodostui, kuten eilen ennustimme, hyvin tasaväkiseksi. Arvanvedossa sai Nyström edullisimman radan, nim. sisimmän, Kättö seuraavan, Vilén kolmannen, Pilack neljännen ja Kuffschinoff ulommaisimman. Lähtö onnistui. Kättö juoksi käänteen tuhannentuiimmaisesti ja johti pitkälle saavuttua, mutta Nyström pääsi n. 50 m. maalista hänen ohitseen ja vaikka Kättö loppumatkalla voitti takaisin alaa tuuma tuumalta, niin lopussa oli kuitenkin eroa hänen vahingokseen 10 sm. Pilack keskeytti eikä IFK siten saanut sitä yhtä pistettä joka muuten olisi ollut aivan varma. Tulokset:

1. A. Nyström, Tarmo, Hämeenlinna, 23,6 sek.
2. E. Kättö, HKV, 10 sm. jäljessä.
3. E. Vilén, IFK, 23,8 sek. (1,5 m. jälj.).
4. A. Kuffschinoff, AIK, Turku, 24 sek.

Pisteet: Tarmo, Hämeenlinna, 6, HKV 4, IFK 3 ja AIK 2.

Painonheitto

Elmer Niklander on viime aikoina säännöllisesti hävinnyt tässä lajissa kilpaillessaan Peterssonin kanssa. Niin kävi nytkin. Huonoa onneakin oli kuitenkin matkassa. Niklander näet heitti kerran jokseenkin yhtä pitkälle kuin Pettersson, mutta astui yli. Toiselta puolen heitti Pettersson parikin kertaa yli 10 m., mutta ei myöskään pysynyt renkaassa. Jyryläinen E. Eriksson, uusi palokuntalaisurheilija, onnistui aika hyvin, päästen kolmannelle sijalle. — Tulokset:

1. J. P. Pettersson, IFK, 9.98 m.
2. E. Niklander, HKV, 9.51 m.
3. E. Eriksson, Jyry, 8.69 m.
4. K. Blommendahl, HKV, 8.29 m.
5. R. Roni, Reipas, Viipuri, 7.80 m.

A. Keinänen, Tarmo, Hämeenlinna, heitti 7.16,5 m.

Pisteitä sai HKV 6, IFK 5, Jyry 3 ja Viipurin Reipas 1.

5,000 m. juoksusta

oli odotettu jotain erinomaista, eikä toiveissa petyttykään, jopa päättyi kilpailu niin että maalituomarit eivät voineet päättää kuka sen oli voittanut ja uusintakilpailu on pidettävä. Eilisen vertaista 5,000 m. kilpailua ei olekaan Suomessa juostu kuin ehkä kerran ennen, nim. viimesyksyisissä HKV:n kansainvälisissä kilpailuissa. Matkalle lähti 15 juoksijaa. Koskenniemi lähti johtoon, mutta toiset eivät välittäneet seurata häntä, vaan jäivät parikymmentä metriä jälkeen. Lähinnä olivat Kolehmais-Tatu, Tiihonen, Harju y. m. Stenroosin keksi silmä jonon viimeistä edellisenä. Mikä tarkoituksena? Ahaa, Tala olikin kolmantena lopusta. Stenroos aikoo riippua Talan kintereillä, tuli heti ajatelleeksi. Vauhti, nim. Koskenniemen, oli vain kohtalainen; 1,000 m. kohdalla oli Koskenniemen aika 2 min. 57,4 sek. Lähinnä olivat tällöin Kolehmainen, Merisalo ja Harju. 1,500 m. paalulla oli aikaa kulunut 4 min. 33,4 sek. Tala ja Stenroos alkoivat tällöin lähetä etujoukkoa. 2,000 m. meni Koskenniemeltä 6 min. 10 sek. Toiset olivat jo tällöin kintereillä. Vielä sai Koskenniemi näyttää tietä toista kilometriä. 3,000 m. kohdalla oli aika 9 min. 25 sek. Vihdoin n. 3,300 m. juostua katsoi Tala ajan tulleen lähteä pitämään vauhtia. Stenroos ja hänen mukanaan Merisalo ja Kolehmainen seurasivat, mutta Koskenniemi jäi hieman jälkeen. Harju ja turkulainen Nurmi olivat seuraavina. Toisista oli moni jo keskeyttänyt. 4,000 m. kohdalla oli Talan aika 12 min. 38 sek. Tulee sitte jännittävä viimeinen kierros. Viimeistä edellisellä pitkällä sivulla Tala yrittää parastaan, mutta Stenroos näyttää seuraavan jokseenkin vaivatta. Juuri ennen viimeistä käännettä näyttää siltä kuin aikoisi Stenroos pyrkiä johtoon. Siitä ei kuitenkaan tullut mitään. Tala yhä johtaa loppupitkän alussa. Nyt Stenroos pinnistää jalasjärveläisen rinnalle, mutta ei pääse ohi, yrittipä miten tahansa. Ei voi Talakaan saada jalkojaan liikkumaan nopeammin kuin Stenroos ja niin tulee maali eivätkä maalituomarit voi olla yksimielisiä siitä, mikä tulos oli. Kaksi väittää molempien saapuneen yhtaikaa maaliin, yksi on sitä mieltä, että Stenroos voitti. Merisalo oli viimeisellä kierroksella jättänyt Kolehmaisen. Nurmi ahdisti Koskenniemeä, mutta ei kuitenkaan päässyt ohi.

Tulokset: 1. A. Stenroos, HKV, ja S. Tala, Jalas, Jalasjärvi, 1 min. 38,1 sek., 3. A. Merisalo, Kurssi, Metsäkylä, 16 min. 42,8 sek., 4. T. Kolehmainen, HKV, 15 m. 49,1 sek., 5. T. Koskenniemi, HKV, 15 min. 59,3 sek., 6. P. Nurmi, Urheiluliitto, Turku, 15 min. 59,4 sek., 7. E. Harju, Voimankoitto, 16 min. 7,8 sek., 8. A. Tiihonen, Riento, Kuopio, 16 min. 10 sek., 9. P. Eskelinen, Vesa, Iisalmi, 16 min. 36 sek., 10. E. Gustafsson, Akilles, Porvoo, 16 min. 39,1 sek.

HKV sai 7,5 pist., Jalas 4,5 ja Kurssi 3.

Palkintolautakunta päätti, että Stenroosin ja Talan on kilpailtava uudestaan keskenään huomenna klo 7 i.-p. Eläintarhassa. Näiden kilpailujen yhteyteen aijotaan järjestää muitakin kilpailuja, joista tarkemmin ilmoitetaan huomenna.

400 m. aitajuoksu.

Osanottajia oli vain kolme. Erkki Kättö voitti ylivoimaisesti ja saavutti kilpailijain uhkaamatta melkoisen hyvän ajan — 59,3 sek., joka on uusi Suomen ennätys. Entinen oli 61,9 sek. Toisena päätyi E. Vilén, IFK, 62,5 sek. ja kolmantena K. Pilack, IFK, 64,2 sek. IFK sai 7 ja HKV 5 pistettä.

Korkeushypyssä

saavutettiin lopuksi edes kohtalaisia tuloksia, kun hyppypaikka oli siirretty toiseen kohtaan kenttää. Mestaruudesta kilpailivat etusijassa Linturi ja Niemi. Edellinen oli oivalla kilpailutuulella. Hän saavutti 165, 168, 171 ja 174 sm. ensi yrityksellä. Niemi selviytyi 171 ja 174 sm:stä vasta viimeisellä koetuksella ja silloinkin niin täpärästi, että rima heilui. Kun rima oli kohotettu 176 sm:iin, niin Linturi pääsi yli kolmannella yrityksellä ja voitti toistamiseen mestaruuden tässä lajissa. — Tulokset:

1. O. Linturi, Rauman Urheilijat, 176 sm.
2. A. Niemi, Reipas, Kuopio, 174 sm.
3. V. Kontula, Väkinäiset, 168 sm.
4. U. Gerasimovitsch, IFK, H:ki, 168 sm.
5. O. Soini, HKV, 165 sm.

Kontula voitti Gerasimovitschin uusinnossa selviytyen 170 sm:stä. Rauman Urheilijat saivat 5, Kuopion Reipas 4, Väkinäiset 3, IFK 2 ja HKV 1 pisteen.

Eilisten kilpailujen päätyttyä ovat seurain pistemäärät Kalevan-malja-kilpailussa seuraavat: HKV 35, IFK 21,5, Viipurin Reipas 7, Hämeenlinnan Tarmo, Mäntsälän Veli, Joensuun Kalevaiset ja Rauman Urheilijat, kukin 5, Jalasjärven Jalas 4,5, Kyminlinnan Väkinäiset 4, Iisalmen SLU 4, Turun Urheiluliitto 4, Kuopion Reipas 4, Kymintehtaan V.- ja U.-seura 4, Helsingin Jyry 3, Metsäkylän Kurssi 3, Kyminlinnan Väkinäiset 3, Turun AIK 2 ja KIF 1.

Nämä pistemäärät ovat sikäli ehdollisia, että 5,000 m. uusintakilpailun jälkeen HKV:n ja Jalasjärven Jalaksen luvut voivat muuttua puolella pisteellä.

Tänään

alkavat kilpailut klo 2 päivällä, kun kilpailijain ja palkintotuomarien valokuvaus on toimitettu puolta tuntia aikaisemmin Eläintarhassa.

Kilpailuohjelma on seuraava:

1. 100 m juoksu (loppukilpailu).
2. Keihäänheitto.
3. 400 m juoksu (alku- ja loppukilpailut).
4. 400 m. juoksu (alku- ja loppukilpailut).
5. Kolmiloikkaus.
6. Kiekonheitto.
7. 10,000 m juoksu.
8. Selväshyppy.
9. Moukarinheitto.
10. Viisiottelu (pituush., keihäänh., 200 m juoksu, kiekonh., 1,500 m juoksu).
11. 1,500 m juoksu.

Keihäänheitossa on mukana kolme 60 metriä heittänyttä: U. Peltonen, L. Kesäjärvi ja J. Halme. Muita todella hyviä heittäjiä ovat N. Lehtonen, J. Leino, E. Niklander, A. Jaakkola, K. S. Kaivola, V. Sevelius, O. Linturi, O. Soini, E. Erho ja varsinkin kahden käden kilpailussa entinen Suomen mestari P. Johansson. Saatanee nähdä harvinaisen hyvä kilpailu.

Aitajuoksussakin on menijöitä harvinaisen paljon. Aarni Nyström, Kainulainen, Vuori, Alho, Kataja, Johansson, Kättö ovat nimiä, jotka huomatessaan osanottajain joukossa voi päättää, että kukaan ei vaivatta saavuta mestaruutta eikä palkintoa.

400 m juoksijain kesken ei kilpailu ole vähemmän ankara. Eilisestä loistavasta voitostaan innostuneena Anttila lähtenee tähän kilpailuun entistä toivehikkaampana, etenkin kun hänellä kestävänä miehenä on etua siitä, että alku- ja loppukilpailu ovat läheknäin. Mutta Leinberg, Kättö, Kuffschinoff, Bergman, Seppälä, Björksten, Vilén, Kainulainen, Sula Saxell, y. m. ovat kaikki, jollei mahdollisia mestari-ehdokkaita, niin ainakin mahdollisia palkintosijoille.

Kolmiloikkauksessa on suuri määrä tasaväkisiä kilpailijoita mukana. Ilmoittautuneet ovat m.m. Launis, Ruoho, Lindqvist, Anthos, Halme, Tamminen, Lahtinen, Linturi, Nylund, Varjonen ja Niemi.

Kiekonheitossa ei voine kukaan uhata Niklanderia. Toisesta sijasta syntynee sen sijaan kilpailu Laihon ja Ronin, Erikssonin ja Ekholmin kesken.

Kuka voittaa 10,000 m kilpailun? Stenroosko vaiko kenties Kolehmainen. Tala, Koskenniemi, Tallgren, Kämäräinen, Tuhkanen, Eskelinen, Kallberg y.m. ovat ilmoittautuneiden joukossa. On kuultu juoksijain uhkaavan, että tämä matka juostaan k o v a a. Varsinkin Kolehmaisella lienee halu yrittää, kun 5,000 m näkyy olevan hänelle liian lyhyt matka.

Selväshypystä on sanottava samaa kuin kolmiloikkauksesta. Paljon tasaväkisiä osanottajia, mutta voittajan ennusteleminen tehtävä, johon ei mielellään ryhdy. Osanottajia ovat Launis, Ruoho, Kilpinen, Peltonen, Rauhamaa, Ikonen, Helander, Mikkola, Engberg, Sigell ja Roine.

Moukarinheitossa kelpaa katsella Niklanderin ja Peterssonin yhteenottoa. Ettei vain se päättyisi jälkimäisen voittoon. Paksu IFK:lainen näyttää olevan kunnossa, kun Niklander sen sijaan ei ole oikeassa vireessä. Jos Silius hermostoltaan kykenee heittämään yhtä hyvin kilpailussa kuin harjoituksissa, niin saadaan nähdä ainakin tyylillisesti kauniita heittoja.

Viisiottelussa lienevät etevimmät osanottajat ent. Suomen mestari Eemeli Kukko, J. Halme, P. Saarijärvi ja J. Leino.

1,500 m juoksuun päättyvät kilpailut. Anttilan puolesta voi pelkäämättä lyödä vetoa. Mutta kuka tulee toiseksi? Koettakaa päättää itse seuraavasta osanottajaluettelosta: Kääriäinen, Pitkänen, Schönberg, Teräskivi, Tuhkanen, Tiihonen, Hakoniemi, Ahlgren, Järvelä, Nyman ja Halonen.

P ä ä t t ä j ä i s e t alkavat klo 6 ip. Uudella Ylioppilastalolla. Palkintojen jako suoritetaan klo 9 aikaan illalla maisteri Lauri Pihkalan puheen jälkeen. Kullekin mestarille ojennetaan Suomen Voimistelu- ja Urheiluliiton mestaruusmitali ja laakeriseppele, jolta Oy. Husqvarna on hyväntahtoisesti lahjoittanut tarpeellisen määrän. Samalla saavat urheilumerkkinsä ne urheilijat, jotka ovat suorittaneet ensi luokan merkkivaatimukset.

K i l p a i l i j o i l l e ja p a l k i n t o t u o m a r e i l l e huomautetaan yhteisestä valokuvauksesta, joka on klo 1,30 Eläintarhassa.

Kalliit jalkineet nousevat yhä hinnassa.

Lähimmässä tulevaisuudessa tulevat Ruotsin sanomalehtien mukaan jalkineiden hinnat yhä kohoamaan.

Helsingin arvopaperipörssi.

Päätetyt kaupat:

T. k:n 19 p. myytiin: Yhdyspankin osakkeita 80 kpl. à 300: ——301: —, Pohjoismaiden Pankin 65 kpl. à 735: ——735: 50, Uudenmaan Pankin 25 kpl. à 539: ——540: —, Triton Oy:n 5 kpl. à 650: —, Tampereen Pellava- ja Rautateoll. Oy:n (vanh.) 1 kpl à 7440: —, Ab. Vulcanin 8 kpl. à 3835: ——3855: —, Kotkan Rauta Oy:n 3 kpl. à 3390: —, Et.-Suomen kaup. väl. 40 kpl. à 436: ——437: — ja Agros-yhtiön (vanh.) 90 kpl. 838: ——851: —.

Ulkomailta.

Uutisia Ruotsista.

(Ruotsalaisten lehtien mukaan.)

Saksalaisten uusin puolueettomuuden loukkaaminen.

(S.H.) Saksalaisten häikäilemättömästä menettelystä Ruotsin itärannikolla antaa oikean kuvan ruotsalaisen höyrylaivan »E l l e n i n» päällikön C. G. Enerothin Tukholman raastuvanoikeudelle joku aika sitten jättämä meriselitys, kirjoittaa Dag. Nyh. »Ellenin» olivat saksalaiset t.k. 7 p. kaapanneet Smygehukin edustalla Skånen rannikolla. Laivan miehistön tiedonantojen mukaan vallattiin laiva ainoastaan $1^3/_4$ meripeninkulman päässä maasta, siis eittämättömästi ruotsalaisella alueella.

Laiva vietiin Swinemündeen, jonka ruotsalaisessa konsulatissa laivan kapteeni esitti meriselityksen, joka Tukholmassa täydennettiin.

»Ellen» oli matkalla Köpenhaminasta Raumalle, kulettaen lastia.

Raastuvanoikeudelle jätetyssä laivan päiväkirjan otteessa mainitaan m.m. seuraavaa:

»7:nä pnä heinäkuuta noin klo 8 ap. läksimme Helsingborgista, mukanamme luotsi, joka jätti laivamme ulkopuolella sataman. Matkaa jatkettiin kolmen peninkulman ranta-alueella Trelleborgin majakkalaivalle. Täältä otettiin suunta näkyvää Kullakarin merimerkkiä kohden, joka sivuutettiin aivan läheltä, laivan alihangan puolelta. Mainitusta merkistä suunnattiin kaakkoon Smygehukin majakkaa kohden, josta taas muutettiin suunta itäkoilliseen, jota suuntaa matkattiin klo 9,30 edellämainitun päivän illalla, jolloin aseistettu saksalainen matkustajalaiva tuli laivaamme vastaan asettuen poikittain sen eteen. Tämän tapahduttua tuli saksalaisia merisotilaita laivamme kannelle, kiinnittivät köyden ja alkoivat hinata laivaamme täydellä vauhdilla kaakkoa kohti.

Puolen tuntia myöhemmin kahden toisen aseistetun saksalaisen höyrylaivan paikalle saavuttua lopetettiin hinaaminen. Me panimme vastalauseita hinaamisen johdosta ja pyysimme tietoa saksalaisen laivan päällikön nimestä. Vastaukseksi saatiin vasta mainittujen kahden laivan paikalle saavuttua: »tuolla tulee luutnanttimme». Kun luutnantti oli astunut laivaamme ja takavarikoinut kaikki asiakirjamme, tuli laivallemme myös hinaajan päällikkö, eräs aliupseeri. Hän näytti mukanaan olevalla merikortilla, että »Ellen» oli kaapattu 3½ peninkulman välimatkan päässä maasta. Tähän pantiin vastalause ja toteennäytettiin, että Ellen oli kaapattaessa ollut kolmen meripeninkulman rajan sisäpuolella.

Ruotsalaiset upottaneet saksalaisen sukellusveneen?

Sen jälkeen kun Ruotsin hallitus antoi kovennettuja määräyksiä puolueettomuuden varjelemisesta, on itsepäisiä huhuja ollut liikkeellä, että ruotsalaiset vartiolaivat olisivat upottaneet liian kärkkäitä saksalaisia sukellusveneitä ruotsalaisilla aluevesillä. Niinpä on eräs tukholmalainen lehti äsken kertonut, että ruotsalainen risteilijä on tuhonnut erään sukellusveneen. Meri-esikunta ei anna asiasta minkäänlaisia tietoja.

Hyvityksiä.

Saksan Ruotsissa oleva lähetystö on Ruotsin ulkoasiain ministerille ilmoittanut, että Saksan taholta tullaan viipymättä antamaan hyvitys saksalaisten upottamista ruotsalaisista laivoista »Commerce» ja »Vera».

Uusia saksalaisten »erehdyksiä».

Saksalaiset ovat viime viikolla upottaneet tanskalaisen höyrylaivan »Dannevang» Pohjanmerellä. Laiva oli matkalla Haaparannasta Hulliin. Miehistö pelastui. Laivassa oli lastina sellaista puutavaraa, jonka kulettamisen vapauden saksalaiset ovat taanneet.

Zeppelini pommittanut ruotsalaista laivaa.

Ruotsalaisen Svea-yhtiön omistamaa laivaa »Norrlandia», joka oli matkalla Englannista Narvikiin, pommitti Pohjanmerellä zeppelini, heittäen noin 30 pommia laivaa kohti kuitenkaan osaamatta. Pommitus tapahtui keskipäivällä, laivalla oli Ruotsin lippu ja maan kansallisvärit maalattuina laivan sivuilla.

Falkenbergin edustalla.

Viime viikolla huomattiin Falkenbergistä erään suuremman saksalaisen höyrylaivan kiireesti suuntaavan lännestä suoraan Ruotsin rannikkoa kohti. Falkenbergin ulkopuolella sen tapasi ruotsalainen torpedovene, jonka turvissa se lähti etelään. Ennen höyrylaivan perin hätääntynyttä tuloa kuultiin mereltä voimakasta ammuntaa.

Kaupan ja teollisuuden alalta.

Suomen Pankin tila

elok. 15 p. verrattuna pankin tilaan heinäk. 31 ja elok. 8 p. 1916.

Varat (milj. mk.).

	1916 31/7	1916 8/8	1916 15/8
Kultakassa	42,7	42,7	42,7
Suomen hopearahaa	0,7	0,7	0,7
Ulkom. obligatsioneja	173,0	172,9	172,5
„ kirjeenvaihtajia	257,5	273,7	283,4
„ setel. & kup.	3,5	3,7	2,7
„ vekseleitä	4,0	3,1	3,1
Setelin antoa vast. varat	481,2	496,7	505,0
Set.-anto-oik. tämän lisäksi	70,0	70,0	70,0
Koko setelinanto-oik.	551,2	566,7	575,0
Kotimaisia vekseleitä	34,6	33,8	33,3
Hypoteekkilainoja	7,0	7,0	6,8
Kassakreditiivejä	4,6	5,0	4,4
Saatavia	46,1	45,8	44,5

Velat (milj. mk.).

	1916 31/7	1916 8/8	1916 15/8
Liikkeessä olevia setel.	322,1	323,9	324,8
Valtion pano- ja ottotili	11,9	14,2	11,2
Muiden s:a	130,7	138,0	145,2
Ulk. kirjeenvaiht. y.m.	4,4	7,0	6,7
Setelistö	469,1	483,1	487,9
Kassakred. nostamatta	3,9	3,5	6,0
Käyttämätön setelinanto-oikeus	76,6	78,2	78,8
	549,6	564,8	572,7

(S. H.) T. k:n 8 ja 15 p:n välisellä viikolla nousivat Suomen Pankin setelin antoa vastaavat varat kuudennelle sadalle miljoonalle markalle; viikko on siitä erityisesti Suomen Pankkiin nähden merkittävä. Mitään muuta huomattavampaa ei ylläoleva taulukko Suomen Pankin tilasta tarjoakaan, sillä pankin toiminta on kehittynyt tasaisesti sota-aikaiseen suuntaansa.

Tavaranoterauksia.

Vilja.

R y b i n s k i s t ä, elok. 18 p. (P. T.)

Ruisjauhot, volgal., oboinaja	20: —
„ kaamal. tavalliset	18: 20
Vehnäjauhot, I laji	24: —

O d e s s a, elok. 18 p. (P. T.)

Vehnä, hyvä talvivehnä	180—190
„ keskilaji	160—175
„ huonompilaji	— —150
Ruis	125—135

Kurssit.

Suomen Pankki elok. 19 pnä.

	Myyntikurssi M. p.	Ostokurssi M. p.
Pietari a/v	214: 50	214: —
3 kk.	— —	206: —
Lontoo a/v	34: 10	31: 50
3 kk.	— —	25: 50
Parisi a/v	121: 50	113: —
3 kk.	— —	100: —
Amsterdam a/v	305: —	275: —
3 kk.	— —	225: —
Tukholma a/v	202: —	188: —
Kristiania a/v	202: —	188: —
Köpenhamina a/v	202: —	188: —

Kuulutuksia

Kuulutus.

Sahanomistaja Niilo Ahlgrénin konkurssipesän saamamiehet kutsutaan velkojain kokoukseen, joka keskiviikkona, ensitulevan syyskuun 6 pnä klo 4 j. p. p. pidetään konkurssipesän konttorissa Mikonkadun 23:ssa Helsingin kaupungissa, keskustelemaan ja päättämään

1:o 1/54 manttaalin Iso-Loilan verotalosta, Keuruun pitäjän Loilan kylässä, luovuttamisesta;

2:o Taipaleen tilan N:o 23, Hiitolan pitäjässä, myymisestä;

sekä muista mahdollisesti esitettävistä konkurssipesää koskevista asioista; ja muistutetaan, että poissaolevien velkojien on konkurssisäännön mukaan tyydyttävä saapuvilletulleiden päätöksiin. (S.I.16705)15815.

Helsingissä, elokuun 18 p. 1916.
Toimitsijamiehet.

Tukkipuiden huutokauppa.

Syyskuun 12 pnä klo 11 a.p. tarjotaan Punkalaitumen Pappilassa metsästä leimatut 9,672 tukkipuuta, ja Sipilän metsästä leimatut puut. Tarjoukset alistetaan kirkonkokouksen hyväksyttäväksi.

Punkalaidun, elok. 14 p. 1916.
15917 Kirkkolautakunta.

Huutokauppoja

Lunastamatonta panttitavaraa,

jota on pantattu helmikuulla Helsingin Pantti-osakeyhtiön pääkonttoriin ja sivukonttoriin C, Ratakadun varrella, myydään julkisella huutokaupalla, joka toimeenpannaan tiistaina 29 p. ja keskiviikkona 30 p. kuluvaa elok. klo 10 a.-p. ja jos tarpeen vaatimaksi nähdään, klo 5 i.-p. Helenankadun 3:nnessa täällä; panttitavarasta mainittakoon lähinna: arvopapereita, kuten säästöpankkikirjoja, Helsingin Telefoniyhdistyksen osuustodistus ja Helsingin Työväen Rakennusosakeyhtiön osake; kulta-, hopea- ja uushopeaesineitä, kuten kelloja, sormuksia, rannerenkaita, rintaneuloja ja -koristeita, kalvosimen nappeja, mitaleja, medaljonkeja, nuuskarisioita, pikareita, pokaaleja, kahvikannuja, leipäkoreja, sokerimaljakkoja, kerma-astioita, lusikoita, veitsiä ja haarukoita; musiikki-instrumentteja: pianinoja, viuluja, kitaroita, mandoliineja ja sitroja, huone- ja talouskaluja, sohvia, keinu- y. m. tuoleja, rautasänkyjä matrasseineen ja ilman, seinäkelloja y. m.; sekä sitäpaitsi erilaista arvotavaraa, kuten ompelu- ja kirjoituskoneita, polkupyöriä, potkuri, induktsioniaparaatti, sähkölattialamppu, kiikari, huonekalukangasta, draperioja, gobelineja ja kriminnahkoja; sekä joukko pito-, liina- ja vuodevaatteita y. m., y. m.

Huom.! Asianomaiset panttisetelien haltijat saattavat lunastaa jonkun osan tavarasta ennen huutokaupan alkua.

Helsinki, elok. 2 p. 1916.
Helsingin Huutokauppakamari.
Pehr Em. Hallblom.
15193

Osakeyhtiö Helsingin Panttilainakonttori

toimeenpanee perjantaina kuluvan elok. 25 p. klo 10 a.-p. ja jos niin tarpeen vaativaksi havaitaan klo 5 i.-p. panttitavarahuutokaupan Mariankatu 3:ssa täällä, jolloin myydään joukko viime tammi- ja helmikuun aikana yhtiön sekä pääkonttorissa (Fabianink. 21) numeroilla 1—6345 että haarakonttorissa (Pursimiehenk. 7) numeroilla 1—8878 pantattua, mutta lunastamatta jätettyä tavaraa, josta mainittakoon: As. Oy. Marstähden ja Raittiustalo Oy. Koiton osakkeita sekä Helsingin Telefoniyhdistyksen osuustodistus; kulta- ja hopeaesineitä, kuten kelloja, ketjuja, kellutimia (berlock), sormuksia, rannerenkaita, savukekoteloita, kannuja, maljakkoja ja lusikoita; sekä sitäpaitsi joukko arvokasta tavaraa, kuten ompelu- ja kirjoituskoneita, polkupyöriä, valokuvauskoneita, viuluja, kitaroita, kiikareita, lamppuja, pöytä- ja seinäkelloja, käsilaukkuja, 79 pakettia kopiopaperia, 80 kpl. kriminnahkoja, kupariastioita, 1 teekeittiö, vaaka punnuksineen, pito- ja liinavaatteita y. m.

HUOM.! Jonkun osan panttitavarasta saattavat asianomaiset panttisetelien haltijat lunastaa ennen huutokaupan alkua.

Helsinki, elok. 4 p. 1916.
Helsingin Huutokauppakamari.
Pehr Em. Hallblom.
15194

Julkisella huutokaupalla,

joka toimitetaan perjantaina ensitulevan syyskuun 1 p:nä klo 11 a.-p. Kunnallistoimiston huoneistossa Hämeenkyrön pitäjän kirkonkylässä, myydään kanttori Heikki Kustaa Kupilaisen konkurssipesälle kuuluva Marttila-niminen 0,0427 mt. veroinen osuus Kakkosen 1/6 mt. veroisesta perintötalosta n:o 5 sanotun pitäjän Heinijärven kylässä. Talo sijaitsee Hämeenkyrön kirkolta 6 à 8 km. päässä ja on pinta-alaltaan n. 100 t.a., josta peltoa n. 30 t.a. paitsi luonnonniittyjä. Metsää myytäväksi Rakennukset tyydyttävässä kunnossa. Taloa rasittaa 12,000 mk:n kiinnelaina. Ostajalta vaaditaan 3,000 mk. käteistä rahaa ja loppusumma sopimuksen mukaan. Tämän ohessa huomautetaan, että tehdyt tarjoukset jätetään samana päivänä klo 12,15 i.-p. pidettävän velkojain kokouksen hyväksyttäviksi. Hämeenkyrössä, elok. 7 p:nä 1916.

Eero Koskimies. Julius Lagus.
Uskotut miehet.

HUOM.! Lähempiä tietoja antaa sekä suullisesti että kirjallisesti maanviljelijä Eero Koskimies, osote: Hämeenkyrö, Laitila.

Karjahuutokauppa.

Elokuun 29 pnä klo 12 p:llä myydään Humppilan aseman lähellä Vauhkon tilalla 30 syys-, loka- ja marraskuulla poikivaa runsaslypsyistä sekarotuista lehmää (ei vanhoja).

Eläimet ovat tarkastetut tuberkuliini- sekä luomistaudista vapaiksi.

Maksu käteisellä tai tunnustetta vastaan.

15830 J. PUOSI.

Yksi ruoka-, yksi kirjoitus- ja muita pöytiä sekä tuoleja, sänkyjä, akkunakaihtimia, kattokruunuja, pöytälamppu, makuuvaatteita y. m. huutokaupataan torstaina tämän elok. 24:nä pnä alk. klo 5 i.p.

Helsingin Huutokauppakamarissa, Mariankatu N:o 3.
15891

HUONEKALUJA kuin myös kaikenl. irtaimistoa sekä herranpolkupyörä ja savukepaperia y.m. y.m. huutokaupataan tiistaina elokuun 22 p:nä alk. klo 11 a.-p.

Cityn Huutokauppahuoneustossa, Uudenmaank. 2. Tel. 37 92.
15858

Julkisella huutokaupalla

myydään maanantaina elokuun 21 p:nä klo 5 i.-p. talossa n:o 31 Merimiehenkadun varrella pieni tiilirakennus.

Naisten, miesten ja lasten vaatetus- ja taloustavaroita huutokaupataan maanantaina elok. 21 p:nä klo 5 i.-p. 15861

Huutokauppakamari Salama, Mikonk. 8. Puh. 108 40.

Mahonkinen moottorivene,

21 jalan pituinen, puolikannella sekä varustettu 3-sylinterisellä, 2-tahtisella 15 hev.-v. »Erd»-moottorilla, huutokaupataan käteisellä maanantaina kuluvan elokuun 21 p:nä klo 6 j. pp. täkäläisessä huutokauppakamarissa, Mariank. 3.

HUOM.! Moottorivene, johon kuuluu induktionilaite, akkumulatori, vaihtokoplaus sekä ohjausratas, on nähtävänä Hakaniemen rannan luona täällä.

Helsingissä, elok. 17 p. 1916.
Helsingin Huutokauppakamari.
Pehr Em. Hallblom.
15741

Suuri metsän huutokauppa

pidetään Iitin kunnanhuoneella ensitulevan syysk. 16 pnä klo 10 a.-p., jossa myydään kirkollisvirkatalojen metsistä 8,500 runkoa tukkipuita, joiden keskipaksuus on 18 jalan korkeudelta 10 tuumaa. Puut ovat Metsäinhoitohallituksen puolesta leimatut. Hakkuuajan pituudesta y.m. seikoista saa lähempiä tietoja huutokauppatilaisuudessa. Tehdyt tarjoukset alistetaan huutokaupan jälkeen pidettävän kirkonkokouksen hyväksyttäviksi.

Iitti, 5. 8. 1916.
Lautakunnan puolesta:
A. Mukula.
15444

Pakkohuutokauppa toimitetaan maanantaina 21 p. ja, jos tarpeelliseksi nähdään, torstaina 24 p. kuluvaa elok. klo 5 i.-p. täkäläisellä huutokauppakamarilla, Mariank. 3, jolloin myydään — jollei maksusuoritusta tai muuta laillista estettä väliin satu — joukko ulosmitattua tavaraa, kuten m. m. 1 pianino, salinkalusto, sohvia, kirja-, vaate-, liina-, tavara ja ruokasalinkaappeja ja 1 kassakaappi, piironkeja, hyllykköjä (etagère), kirjoitus-, ruokasalin-, sohva- ja yöpöytiä, pesukaappeja, rauta- ja puusänkyjä, 1 tiski sekä erilaisia mahonki- ja muita huonekaluja sekä peilejä, tauluja, 1 sähkökruunu, lamppuja, mattoja, tasku- ja seinäkelloja, 1 pendyyli, ompelukoneita, 19 pukukertaa, vuodevaatteita, keittoastioita, palnopuristin, 1 patenttiblokki ja 1 kirjakokoelma.

Kauppahinnasta on puolet suoritettava heti ja loppu viikon kuluessa.

Helsinki, elok. 11 p. 1916.
Helsingin Huutokauppakamari.
Pehr Em. Hallblom.
15465

Metsistä rikas Viljelystila.

Poismuuton takia myydään paikan päällä toimitettavalla vapaaehtoisella huutokaupalla torstaina 24 pnä elok. klo 12 päivällä yhdysviljelyksessä olevat perintötilat n:o 3, 4, 7 ja 8 Liperin pitäjän Liperin kylässä, pinta-alaltaan 600 t.a., josta viljeltyä maata n. 120 t.a., loput erittäin metsäistä maata. Viljelykset savipohjaiset, talon ympärillä; karjanlaidun hyvä, talon vieressä, punatauti tuntematon. Rakennukset hyvän kalaveden rannalla. Päärakennus rakennettu v. 1911 ja sisältää 8 huonetta. Navetta ja sikala kivestä, sekä 7 hevosen talli puusta, rakennettu v. 1914. Höyryvoimainen mylly, kotitarvesaha ja puimalaitos silppukoneineen.

Myyjä pidättää tunnin mietintöajan hyväksyä tahi hyljätä tehdyt tarjoukset. Hinnasta suoritettava 1/5 käteistä, loppu hyväksyttävää vakuutta vastaan sopimuksen mukaan. Kiinnelainoja 33,000 Smk.

Liperi, Leskelänvaara, 20. 7. 1916.
K. J. Silfstén.

Julkisella maanantaina kuluvan elok. 21 p. klo 2 päivällä täkäläisellä huutokauppakamarilla, Mariank. 3, toimitettavalla huutokaupalla myydään käteisellä kunnallisneuvos Erland Aarnion konkurssipesän laskuun

3 henkivakuutusta,

jotka ovat otetut 5,000: —, 30,000: — ja 25,000: — mk:lle, kaksi ensinmainittua Keskinäisessä Henkivakuutusyhtiö Suomessa 25/8 1900 ja 16/12 1911 numeroilla 45,121 ja 189,728/30 sekä viimeksimainittu Henkivakuutusyhtiö Salamassa 21/12 1911 numerolla 12078/9.

HUOM.! Kyseessä olevat vakuutuskirjat, jotka ovat asetetut kunnallisneuvos Aarnion nimiin, ovat pantatut, kaksi ensinmainittua, Suomi-yhtiölle kaikkiaan Smk:sta 12,000: — ynnä korot sekä kolmas vakuutuskirja Salamayhtiölle Smk:sta 9,450:— sekä maksamattomat korot.

Helsinki, elok. 4 p. 1916.
Helsingin Huutokauppakamari.
Pehr Em. Hallblom.
15176

Myytävänä

Arvoisat NAISET ja HERRAT!

Kireän ajan johdosta myydään kuosikkaimpia päällystakkeja, pukuja y. m. alle puolen hinnan. Tilauksia vastaanotetaan ja tehdään heti ja halvalla. ZALL, It.-Heikinkatu 1. Esplanaadink. kulmassa, 3 kerros. Pääovi. Puh. 52 16.

Huom.! Käyttäkää hissiä! Huom.!

Asunto-osakkeita!

Huone, alk. ja keittiö sekä huone hella-alkov. Lähemm. 10—2 Pitkänsillanranta 17, porr. C, ovi 25. Lentz. Puh. 1542. HUOM. ! Asum. pääs. 15 p. kuluttua. 15914

Sattuneesta syystä ilmoitamme, että me myymme vain

oikeita

Poronpaisteja.

Meidän ostajamme voivat olla varmat siitä, etteivät he savustetun poron lihan asemesta saa hevosenlihaa t. m. s.

Suomen Lintuliike.
Vuorikatu 20, puh. 113 86.

Tilaukset maaseudulle lähetetään jälkivaatimuksella.

(S.I.16789) 15871

Myytävänä

23" raamisaha

Syrjäyssirkkeli

Eino Niemi
(E.-S. S.)15854 Lahti.

Ruisjauhoja

37 penniä kilo tukuttain

K. E. HEIKOLA
Turku. Puh. 46.
(S.I.16669)15750

Vähän käytetty, hyvässä käyntikunnossa oleva Svenssin-

Puimakone

jonka ilmoitettu puintimäärä on 8—12 hl kauroja tunnissa, myydään, jos kauppa pian päätetään, halvalla. Hintatarjouksia pyydetään lähettämään osoitteella

J. Ruskeala, Hartola
(U.Hein.S.) 15791

5 hengen auto myydään halvalla. Nähtävänä Hietalahdenk. 8, klo 9—10 a.-p. Omistaja Tehtaank. 3, prs E, ovi 43. Tavat. klo 7 jälk.

Hyvässä kunnossa oleva matkustaja- ja huvialukseksi sopiva

Höyrypursi

myytävänä.

Tilaa noin 25 hengelle. Nopeus 7—8 solmua. Lähemmin

Ferd. Frigren,
15829 Lahti.

Myytävänä kirjakaupoissa
Suomen tärkeimmät

RUOKASIENET

Väritetyt kuvat. Suomen tai ruotsin selityksineen, kirj. H. Lindberg à 75 p.

Helsinki. K. E. Holm, kustantaja, 46 Kasarminkatu.
15780

Tuubi-höyrykattiloita,

muurattavat, tulipinta 35, 45 ja 53 m², koneineen tai ilman niitä, myy

Insin. Anton Blomberg,
Turku.

Amerikalaista Siirappia

noin 300 kilon tynnyreissä myy tukuttain

K. E. Heikola.
Turku.
Puhelin 46.
(S.I.16814)15898

Työm. 1 k. tj. 9 mm.

1 huoneen osake ja huoneen, keittiön ja alkov. Kustaankatu 9, pr. A, ovi 20. 6—8 ip. Nykänen.

Huoneen ja keittiön osakkeet myytävänä L.-Viertotie 28. Läh. isännöitsijä, tav. klo 11—12.
15918

Osake.

Huone, alkovi ja keittiö myydään 15 v. vanh. yht. sekä aivan uusi Singerin kabinettikone.

J. Koskinen.
Mariankatu 7, telef. 110 22.

Hieno pensionaatti keskikaup. myyd. 9,000 mk:sta, sisält. 11 huonetta sekä keitt., vuokra ain. 250 mk. kk. Sekalaistav. kauppa, nuorempi matkustajakoti, tuottava eläv. kuv. teatteri ja erisuur. talvihuv. läh. H:kiä myyd. halv. ja hyv. maksuehd. k:tta V.-toim. Alku, Mikonkatu 8.

Myytävänä:

MAATILOJA:
75,000: — ja 35,000: — hyvät metsät, uittoväylän varrella. Sopivat yhdessä viljeltäviksi. Matka Porvooseen 8 km.

PALSTATILOJA:
10,000: —, (30 km. Porvoosta), 14,000: — ja 17,000: — 1 km. asemalta, Porvoon radan varrella.

KAUPUNGINTALO
Porvoossa: 10,000: —, omalla tontilla.

Lähemmin
TEEMU KALLIO.
Porvoo, poliisi Aallon talo.
(I.6322) 15878

Raitio-tietä.

Myytävänä noin 150 parimetriä 50 mm raitiotiekiskoa sekä pari vaunua. Hintatarjoukset pyydetään lähettämään osoitteella: Uuden Suomettaren konttori, »50 mm kiskoja». 15772

Ensi talven aikana hankittavia
Prima
Paperipuita

tarjotaan myytäväksi n. 10,000 m³ vapaasti pinossa Lahden—Riihimäen rataosan varrella taikka Hämeenlinnaan ja Poriin johtavan vesistön rannalle ajettuna. Hintatarjouksia vastaanotetaan ensi syysk. 15 p:ään nimim. »Paperipuita 10,000 m³.» Suomen Sähkösanomatoimiston Ilmoitusos. H:ki, P.-Esplanadink. 27. (I. 6293) 15882

Suuri valikoima

erisuuruisia metsä- ja maanviljelystiloja rautateiden ja vesistöjen varsilla myytävänä. Lähemmin

Itä-Hämeen Asioimis- ja kiinteistötoimisto.

Lahti, Rautatienk. 17. Puh. 260. ja Toijala. Puh. 20.

(I. 63031) 15881

Asunto-osake,

huone ja keittiö. Lähemmin kauppias Juutilainen, puhelin 8239. Munkkisaarenkatu 14.

Käyttökunnossa oleva
Halkosirkkeli.

100 tyhjää säkkiä myös samassa paikassa. Puhel. 8309. 15892

Puuseppätehdas

Uudenmaan läänissä, lähellä asemaa, omalla tontilla (2 ha.) rakennuksineen ja koneistoineen, johon kuuluu höyry- ja sähkökoneet, raamisaha, syrjäsaha, höylä y. m. rakennushöyläys- ja puuseppänkoneita, myydään. Lähemmät tietoja saadaan tämän lehden konttorista nimim. »Puuseppätehdas 772». 15890

Paalutuskoneita
ja
Aumaveitsiä
myy
KONEKAUPPA-OSAKEYHTIÖ AATRA
Helsinki, Mikonkatu 23. Puh. 7974. 15716

Lähellä Oulunkylän asemaa, multasavinen maatila, 12 tynn. alaa, josta 4 tynn. metsää. Rakennus 5 tulisijalla. Sauna, navetta, talli, sikala ja rehuhuone. Lähemmin Helsingin pit. Pakinkylässä, Elontie 11.

80,000
työtymansikantainta,

aikaiseen istutettavaa.
Deutsche Evern 4: — 100 kpl., 30: — 1,000 kpl.
Sieger 3: — 100 kpl., 25: — 1,000 kpl.
Lähetetään jälkivaatimuksella
Hangon Kauppapuutarhasta.
Hanko. (Hbl.) 15885

Edullinen rahojen sijoitus.

Hyvin tuottava kaupunkitalo vilkasliikkeisessä ja edistyvässä maaseutukaupungissa myydään halvalla paikkakunnalta poismuuton tähden. Vaihdetaan myös metsäiseen maatilaan. Lähemmin:

M. Rintala,
Helsinki, Porthanink. 7. Puh. 11781
(S. I. 16805) 15907

Pienijalkaiset Huom.!

Noin 1,000 paria hyviä lajia vanhempimallisia naisten jalkineita, kokokenkiä N:o 35, 36, 37, 15—17 mk., puolikenkiä n:o 35, 36, 37, 12 mk., 41, 42, 15 mk. Ohuita puolikenkiä erivärisiä 10 mk., valkoisia säämyskä-puolikenkiä n:o 39, 40, 41, 42 7 mk. Sotilassaappaita uusilla varsilla 25 mk.

Kalossia 4,000 paria.

Tuoreita, venäläisiä, naisten, harmaalla vuorilla 7 mk., ruskealla vuorilla 8:75, villav. 10: 50. Miesten harmaalla vuor. 9: 50, ruskealla 11: 25, villav. 14 mk.

M. Rintala,
Porthaninк. 7. Puh. 117 81.

Lähetetään kaikkialle. Huom.! Tilatkaa pian ennenkuin loppuu.

Kehiä, rattaita, akselia,
Kaksi kamiinaa y. m.
myydään halvalla.
Koskenkallio.
Mariankatu 24. p. A, ovi 57.

Hellakamina, 2:si kanariaiintua häkin kanssa myydään Punavuorenk. 22, pr. D, ovi 49.

K:gin Puuseppätehdas, Osakeyhtiö

Helsingissä, Lastenkodonkatu 5.

Puh. 1353 & 6041. Lautapihan puhelin 4721. Sähkö-osoite: **Puuseppä.**

Valmistaa:
HUONEKALUJA, KONTTORIN-, PUOTIEN-, y. m. sisustuksia.

Ikkunoita, ovia, parkettilattioita sekä kaikkia puusepän alalle kuuluvia töitä.

Työ taatusti hyvää.

Myydään: varastossa höylättyä ja höyläämätöntä puutavaraa. 32 Katkelaista ulkolaista puuta

Sahalaitoksen huutokauppa.

Vapaalla huutokaupalla, joka toimitetaan **keskiviikkona 23 pnä elok. alkaen klo 12 päivällä** itse paikalla Kakskerran Kollin rustiitian rannassa (10—12 km Turusta), jossa kaupataan tekeillä oleva sahalaitos tontteineen, jota käyttää 40 hv. engl. 2 sil. lokomobiili, jossa ovat kuljetuspyörät sekä 14 m savupiippu y.m. sekä 25″ ruotsal. Boreniuksen raamisaha tukkivaunuineen ja terineen, sekä Boreniuksen 4 hv. höyläkone, joka höylää 3×8″ sekä kanttikatkaisusaha, akselia, laakeria ja hihnapyöriä y.m.

Huutokauppa toimitetaan siten, että ensin myydään laitos tontteineen ja koneineen, sekä sen jälkeen kukin kone, rakennus ja tontti erikseen, ja myyjä pidättää itselleen puolen tunnin mietintöajan joko hyväksyä tai hyljätä tehdyt tarjoukset. Huudot maksetaan paikalla, jos ei toisin sovita. (U.Aura) 15856

Myytävänä
Entinen Kauppataloni

Ilmajoen pitäjässä joen rannalla, suuren puiston ympäröimänä, 2 km. rautatien asemalta. Sopiva liikemiehelle, virkamiehelle tahi koroillaan eläjälle. Asuinrakennus 11 tulisijalla ja muut tarpeelliset ulkohuoneet. Huom.! Sähkövalo, vesijohto. Kaikki elantotarpeet saatavissa halvemmalla kuin monessa muussa osassa Suomea.

15848 Lähemmin **John Halonen,** Waasa.

Höyrykattila

Babcock & Wilcox-mallia 73,4 m² tulipinta armatuurin ja siihen kuuluvan 160 tod. hv. höyrykoneen keralla, käytetyt, mutta hyvässä kunnossa olevat. Lähetetään heti.

Ammattimiesten tarkastustodistukset ja hintailmoitukset antaa

Gustaf Svanljung.
Waasa.

Rahamiehille
erittäin edullinen
Suuri Metsätila

radan ja uittoväylän varrella on sattumalta myytävänä. Lähemmin

ÅKSEL ALANDERIN Asianajotoimisto O. Y.
Helsinki, Mikonkatu 7.
Puh. 1872
15795

Heis. S., Hbl. (ruots.), Työm. 1 k. tj. 12 mm.

Taas olisi myytävänä 5 vahvaa työhevosta, Pohjanmaalta tuotuja, myydään ensi maanantaina Saarikatu 17, Hermanni.

1 kpl. Sirkkelisaksi, käytetty.
1 kpl. Ahjon palje.
1 kpl. kenttäahjo
myydään tarpeettomana.
V. Pohjola.
Vaasankatu 12.

Kaupungintaloja.

Hinta Smk. 700,000, Smk. 135,000, Smk. 260,000, Smk. 245,000 ja Smk 345,000. Nämä ovat hyvin tuottavia taloja, lainat on kaikissa hyvät. Läh. tietoja antaa Antti Ijäs, Antinkatu 43, puhelin 5236.

Asioimis- ja Kirjekaavio

sisältää yli 730 kaavaa sekä satoja hyödyllisiä tietoja asioimis- ja hakemuskirjeille y. m. s. Huokeahint. painos 3: —, postissa 3: 60; etuannilla 3: 85.

Kustansi **Lindstedtin Kirjakauppa** Helsingissä, Pohj. Esplanadink. 31. 15618

Laululipas osat I-III

on helppohintasin ja laajin laulukirja, sekä ainoa valikoima vanhoja rekilauluja. Hinta sid. I—III on vaan 4: 50. (Sen kirjak. hinta on 7: 50.)

Kustansi **Lindstedtin Kirjakauppa** Helsingissä, Pohj. Esplanadink. 31.

Työhevonen myytävänä Huopalahden asemalla klo 9—1 ap. O. Bergman. 15680

Työm. 1 k. tj. 12 mm.

Pika-ajurin kuomutroska

halvalla, hyvässä kunnossa. J. B. Kivistö, Mariankatu 24. Puh. 5119.

Höyrykoneita.

Hyvässä kunnossa olevat
1 kpl. 6 hv. compound-lokomobiili,
1 kpl. 12 hv. compound-laivakone,
1 kpl. 5 m³ pystykattila.
1 kpl. makaava höyrykone, sil. 250 mm., iskun pituus 450 mm., Meyerin paisuntaluistilla ja vauhtipyörällä, 1,800 ×225 mm., myydään varastosta halvalla. Suolahden Konepaja, Suolahti.

Herrat Kauppiaat ja kauppiaaksi aikovat.

ostakaa itsellenne hyvä ja tuottava kauppaliike arvokkaine taloineen ja kauppavarastoineen, jotka ovat puolen tunn. junamatkan Helsingistä ja 5 min. kävelymatk. päässä asem. Talo on omalla palstalla ja on siinä 10,000 Smk. seisova pankkilaina, joten käteistä sinoastaan 3—4,000 Smk., loppu sopimuksella. Tavaravarasto, joka on päivän kulkevaa tavaraa, on arvoltaan noin 15—20,000 Smk. ja saa ostaja siitä haltuunsa haluamansa määrän. Kuukauden vaihto on nykyään noin 12—15,000 Smk. Tavaravarasto myöskin myydään erikseen ja talo vuokratuan. Lähempiä tietoja saa merk. Liikemies, 767 U. Suomettaren konttori.

Ensi maanantaina
myydään sian porsaita Hagnäsin torilla klo 10 ap.

Halutaan ostaa
Tupakkakauppa

vilkasliikkeisen kadun varrella saa käteisostajan. Vast. merk. »Kauppa» os.: **Sanomalehtien Ilmoitustoimisto,** Helsinki, Aleksanterink. 40. (S.I.16807) 15910

Ostetaan Kallion Konepaja-Oy:n osakkeita.
Vastaus hintailmoit. U. Suomettaren konttoriin nimim.
»Ostajalle», 760.

Keskikokoinen tai suurempi hyvämetsäinen
Maatila

halutaan ostaa irtaimistoineen. Vastaukset selostuksineen ja hintailmoituksineen merkille »Vastaanotto heti» os. **Sanomalehtien Ilmoitustoimisto,** Helsinki, Aleksanterinkatu 40.

(S.I.16633) 15751

27 p:iä litrasta

(eli 3 penniä alle maksimihinnan) maksetaan hyvästä maidosta rahtivapaana Helsingin asemalla. Tarjoukset **Ilmoitustoimistoon** P. Esplanadink. 27, Helsinki, nimim. **»Varma ostaja».** (I.6331) 15894

Puolukoita ostaa

ja myyntiä välittää päivän korkeimpiin hintoihin **Aug. Kännä,** Mariank. 19, Helsinki.

Tuottava, uudenaikainen
KIVITALO

Helsingissä halutaan ostaa. Käteistä rahaa 50,000—100,000 mk.

Varatuomari B. J. Lindelöf'in Asianajotoimisto.
Helsinki, Yrjönkatu 11. Tel. 4146 klo 9—12, 2—4.
(S.I.16798) 15900

1″ lautoja

yksi vaunullinen sekä 6″ eli 5″ piiruja noin 1,000 mt. halutaan ostaa. Hintailmoitus lähetettävä K. Laine, Malmi, neiti Johanssonin kauppapuotiin.

Useampia as.-osakkeita ja pienempi matkailijakoti halutaan ostaa k:tta V. toim. Alku, Mikonk. 8, tel. 7882.

Väh. käytettyjä miest. pukuja ja **paittoita** ostetaan suurempi määrä korkeimp. hint. Mikonk. 8, porr. B, ovi 3, telef. 2911.

Koivu- ja sekahiilillä
hiiliä

suurissa erissä ostaa

Торговый Домъ Л. Смолинскій, Петроградъ, Невскій 135.
(S. I. 16338) 15466

Veden lämmityskattila ja **säiliö** kylpylaitosta varten, suuruus sekä hintailmoitus lähetettävä K. Laine, Malmi, neiti Johanssonin kauppapuotiin. 15770

Uusi Aura 2 k. tj. 20 mm.
Nyt heti
6,000 kiloa ruisjauhoja
riihikuivasta viljasta jauhettu, rahtivapaasti Grankullan asemalle. Tarjoukset voi lähettää os.:
M. Manninen, Grankullan asema.

Halutaan ostaa osakehuoneusto, jossa on 4, 5 tahi 6 huonetta. Vast. Parrian hotelliin huoneeseen n:o 28.

Virkoja haettavana
Kunnanlääkärin virka

Pihtiputaan kunnassa julistetaan tämän haettavaksi tulevan syysk. 10 päivään mennessä. Vuosipalkka, jota seuraa vapaa asunto sairaalarakennuksessa, on 3,000: — sekä sen lisäksi maksaa Reisjärven kunta, jossa lääkärin on kerran kuukaudessa käytävä, 300 markkaa vuodessa. Taksaa ei ole, mutta köyhiksi todistetuille kunnan jäsenille on apua annettava ilmaiseksi. Virkaan, josta molemminpuolinen irtisanomisaika on 2 kuukautta, olisi astuttava tulevan lokak. 15 p:nä. Lähempiä tietoja antaa pyydettäessä allekirjoittanut.

Pihtiputaalla, elok. 10 p. 1916.
Kalle Paananen.
15621 Kunnallislautak. esimies.

2 sairaanhoitajattaren
tointa

Hämeenkyrön kunnassa on edellisten naimisiinmenon johdosta haettavina ennen syysk. 1 päivää, nimittäin kunnan sairaanhoitajattaren toimi, velvollisuutena antaa apua sairashoidossa kodeissa ja, milloin sairaita on, hoitaa pientä sairastupaa sekä köyhäintalon sairaanhoitajattaren toimi sen sairastololla. Edellistä tointa seuraa vapaa kalustettu asunto lämpöineen, valoineen, jälkimäistä hoitajattarelle on varattu ylläpito velvollisuudella ottaa osaa myöskin taloustoimiin. Hakemukset palkkavaatimuksineen ovat lähetettävät allekirjoittaneelle osoitteella: Hämeenkyrö ja toimiin on astuttava syyskuun 15 pnä.

EERO KOSKIMIES,
kunnallislautakunnan esimies.
15793

Hels. S., Opett. L. 1 k. tj. 60 mm.
Miesopettajan
viransijaisuus

julistetaan haettavaksi Noormarkun tehtaan kansakoulussa ensi lukuvuodeksi. Todistukset palkkavaatimuksineen lähetettävä allekirjoittaneelle ennen syyskuun 1 päivää osoitteella Noormarkku Koululla vapaa asunto, valo ja lämpö.

Tyttöjen käsitöiden opettajan virka samassa koulussa on haettavana saman ajan kuluessa.

Noormarkku, elok. 16 p. 1916.
15857 E. A. Perttilä.

Sairaanhoitajattaren

toimi Kuhmoisten ja Padasjoen yhteisessä sairashuoneessa on haettavana ennen syysk. 15 päivää. Palkka on 1,050 mk. vuodessa. Hoitajattaren on valmistettava omista aineistaan ruoka sairaille, ja maksavat kunnat tästä toistaiseksi 1 mk. 25 p. aikuisilta ja 1 mk. lapsilta päivältä. Toimi on vastaanotettava 1 p. tammik. 1917. Lähempiä tietoja saa allekirjoittaneelta.

H. V. Karlo,
15732 Kunnanlääkäri.

Halutaan palvelukseen
Karjanhoitajan toimi.

Karjakkokoulun käynyt, kokenut, kykenevä ja rehellinen mies- tai naiskarjakko saa paikan 1 p:stä tulevaa marraskuuta suuremmalla, noin sata elukkaa käsittävällä maatilalla. Hakemukset palkkavaatimuksineen ja todistusjäljennöksineen lähetettävät tämän kuun kuluessa

Arthur Boismanille.
Hartola, Koskipään kartano.
15762

Karjanhoitaja.

Tulevan marraskuun 1:stä päivästä otetaan noin 50 ayrshirerotueläimen hoitajaksi perehtynyt, tunnollinen ja mieluimmin naimisissa oleva karjanhoitaja. Hakemukset, suositukset sekä palkkavaatimukset lähetetään ennen elokuun 27 päivää varatuomari G. Rosenbergille Koikkalaan, Vihtiin. (Hbl.) 15821.

Palvelijatar
saa heti paikan Iso-Roopertinkatu 44. Aarnio, ovi 16. tav. 11—12.
48. I. 16842) 15905

Hbl. (suom.) 1 k. 16 mm.
Sisäkkö,

näppärä, työkykyinen, saa paikan. Läh. sunnuntaina 5—7 ip. Mikonkatu 8. porras B. (Palkka 20 mk. kuuk.)

Työtä pelkäämätön, toimelias ja tunnollinen maanviljelystyömies saa
Työnjohtajan
paikan maatilalla Etelä-Hämeessä. Todistusjäljennökset, palkkavaatimukset sekä ilmoitus ijästä ja perheoloista lähetettävät allekirjoittaneelle.

H. von Fieandt.
Helsinki, Vilhonkatu 5.

Ruuanlaittoon ja taloustoimiin perehtynyt kunnon palvelijatar saa paikan yksinäisenä kaksihenkisessä perheessä. Suositukset, valok., ikäilm., palkkavaat. on lähetettävä t. j. kontt. nimim. »Palkka 761».

PEHTORI.

Suurehkoon maatilaan Itä-Hämeessä etsitään maanviljelyskoulun läpikäynyttä, kokenutta, tarmokasta ja huolellista pehtoria, joka on täydellisesti perehtynyt ajanmukaiseen maanviljelykseen ja tottunut itse jakamaan ja ohjaamaan työt. Palkkaan astutaan marraskuun 1:nä päivänä. Jäljennökset todistuksista (joita ei palauteta), sekä tiedonannot perheoloista, aikaisemmasta toiminnasta ja palkkavaatimuksista lähetetään ennen tämän kuun loppua

ARTHUR BOISMAN'ille
Hartolaan, Koskipään kartanoon.
(Hbl.) 15886

Tottuneet kappaompelijat

saavat heti työtä
Suomen Vaatetehdas O.-Y:llä
Tampereella.
HUOM.! Tottumattomat älköön vaivatko itseänsä.

Miesräätälit
saavat työtä samassa paikassa.

Hbl. (ruots.) 1 k. tj. 30 mm.
Kirjanpitoon ja kirjeenvaihtoon

tottunut neiti saa paikan täällä 1 p:stä syyskuuta. Hakemukset palkkavaatimuksineen lähetettävä U. S:n kontt. nimim. Kielitaitoinen, 769.

Juoksupoika

saa heti paikan. Lähemmin maanantaina klo 10—11 Elintarpeiden Keskuskomiteassa, Hallituskatu n:o 15. 15860

Kunnolliset palvelijattaret
saavat hyviä paikkoja rva R. J. Fahlerin k:tta, Kirkkok. 14, pr. C. puhel. 8675. HUOM.! 23 vuoden kokemus.

Tarmokkaita
Ompelukoneiden myyjiä

otetaan heti toimeen. Venäjänkieltä puhuvilla etusija.

SINGER COMPANY.
Aleksanterink. 21.

Kunnollinen, siisti
Palvelijatar
saa paikan syyskuun 1 päivästä Fredrikinkatu 24, porr. A, ovi 6.

Takoseppä,
tottunut pieneen työhön, saa paikan.
V. Pohjola.
Vaasankatu 12.

Suurempi määrä eril. palvelijatt. saa hyv. palkk heti ja 1 p:stä. 8 asiapoikaa ja 5 työtöä sekä karjapalv. ja maalaisrengit saa palkk. heti ja 1 p:stä marrask. k:tta V.-toim. ALKU, Mikonkatu 8.

HUOM.!
Kaksi sukkelata neulojatarta saa pitkäaik. työtä. Ilmoitt. Vladimirink. 17, ovi 9. 10—12. (S. I. 16838) 15903

Siivo tyttö saa paikan lapsia hoitamaan Fredrikinkatu 38.
Annosruokala.

Nuorukainen,

joka on läpikäynyt 4 tai 5 luokkaa alkeisoppilaitosta ja omaa hyvät suositukset saa paikan Yliopistonkirjastossa syysk. 1 p:stä. Toimiaika klo 10—3 arkip. Palkkaedut 50 mk. kuussa. Hakijoiden on ilmoittauduttava (tarpeelliset todistukset mukanaan) persoonallisesti maanant. 21 pnä tai tiist. elok. 22 pnä klo 12—1 Yliopistonkirjastossa, Unionink. 36.
(I.6295) 15877

Juoksupoika

saa paikan Kotileipomo Primulassa. Ilm. maanant. klo 1—2 j. pp.
Bulevardinkatu n:o 28.

Nuorukainen

saa konttoritoimen ilmoittautumalla suosituksineen ja palkkavaatimuksin. t. l. k. nimimerkillä »Ahkera, 765».

Muutamat takkiräätälit,
1 housun- ja 1 liivintekijä
saavat työtä.
Liinus Aalto, Korkeavuorenk. 41.

Tarkastus-karjakon
viransijaiseksi

otetaan Jyväskylän ympäristön tarkastusyhdistykseen, edellisen sairastuttua, heti 2 kuukaudeksi tarkastustoimeen pystyvä henkilö. Hakemukset todistuksineen ja palkkavaatimuksineen lähetettäköön osotteella:

Keski-Suomen Maanviljelysseura,
Jyväskylä. 15915

Tottuneet mies- ja nais-
Lihakauppa-apulaiset

saavat paikkoja Axel Eklundilla, Iso-Roopertink. N:o 23. Puhelin 7901.

Luotettava, siisti ja ruuanlaittoon perehtynyt
Palvelijatar

saa paikan pienessä perheessä, lähellä **Turkua.** Vastaus todistusjäljennöksineen osoite: **Turku, »Herraskartano».**

Karjakko.

Reipas, siisti ja järjestystä harrastava **naiskarjakko** saa paikan Ruissalon kartanossa lähellä Turkua. Lehmäluku 30. Todistusjäljennökset ja palkkavaatimus (myöskin muona).

Turku, Ruissalo.
ONNI SCHÄRLUND.

Työnjohtaja.

Ahkera, tarmokas, työtäpelkäämätön, nainut eli naimaton työnjohtaja saa paikan keskikokoisella maatilla ensi marrask. 1 p:stä, kun lähettää suosituksensa palkkavaatimuksineen osoitteella: T. Sallinen, Oravi, Kokkolanlahti. 15846

EMÄNNÖITSIJÄN
toimen pienessä perheessä saa ruuanlaittoon ja omintakeiseen talonstoimintaan perehtynyt keski-ikäinen palvelijatar nyt heti kun ilmoittautuu tänään koko päivän J. T. Kojoselle, I. Heikinkatu 1 B. 15844

Kotiopettaja

halutaan ottaa neljää lasta opettamaan 6—11 vuoden vanhoja, kolme I luokan lyseonkurssia, yhtä, joka on vasta lukemisessa alulla. Opettajalta vaaditaan venäjänkieli ynnä pianonsoitossa opetus. Hakemukset palkkavaatimuksineen on lähetettävä 5 päivään syyskuuta, joita ei palauteta, osoitteella:

Savonlinna, Hannolanpelto.
15845 A. J. Kosonen.

Kotiopettajatarta,

joka kykenee opettamaan yhteiskoulun I ja II luokan kurssia, halutaan ensi lukukaudeksi, mahdollisesti koko vuodeksi, kahdelle tytölle.

Todistukset ja vastaus, jossa ilmoitettakoon hakijan palkkavaatimukset, kielitaito, musikaalisuus y. m. mahdolliset edut, lähetettäköön ennen t. k. 25 p. osoitteella: Isännöitsijä Kylliäinen, Kaipiainen. 15835

Puutarhuri,

joka on tottunut ruukkukasvien viljelykseen, myös johtamaan kauppapuutarhassa kuuluvia töitä, saa paikan syyskuussa.

Oy. Edv. Stenius.
Helsinki—Huopalahti.

Tyttö, 14—15 v. saa heti paikan Vladimirink. 40, r. C, ovi 6.

Hbl. (ruots.) 1 k. 20 mm.
Venättä ja saksaa

taitava neiti saa paikan kodissa, jossa on 5 koulua käypää lasta. Vastaukset kirjeellä osoite Alkala, Helsinki, Mellahti 24.

Pienen maatalouden töihin pystyvä ja innostunut palvelijatar halutaan sivist. perh. Uudellamaalla. Vast. t. l. k. nim. »Maalle 763».

Karjakko.

Mieskarjakon toimi avoinna marrask. 1 päivästä. Halulliset pyrkijät lähettäkööt oikeiksi todistetut jäljennökset todistuksistaan sekä hakemukset ja palkkavaatimukset ennen syyskuun 1 päivää osotteella: Työkö.

Angeliniemellä, Sapalahden kartanossa, 15 p. elok. 1916.
15833 E. W. Ponkala.

Palvelusta haluaa
Kotiopettajatar, I—V:n

luokan kurssia hyvillä tuloksilla ohjannut, nuori, vilkas neiti haluaa parkanmuutosta 1 p:stä syysk., mieluummin maalle. Arv. vast. osoitteella nimim. »Pedagogi», Turku, Kärsämäen kartano.

Tyttök. läpik. 18 v. tyttö haluaisi rouvan apul., harjoitt. konttoriin tai muuta sopivaa tointa. Vast. t. l. k. nimim. »S. R. 762».

Herrat Maanviljelijät!

Puollettavia työhön osaaottavia **työnjohtajia** ja **karjakoita** on ensi paikkausvuodeksi saatavana **Elisenvaaran** maanviljelys ja karjakkokoulusta. Lähemmin kirjeellisesti.

Os. Elisenvaara
Evald Relander.
(I. 5616) 13316 Koulujen johtaja.

Emännöitsijäksi

haluaa talonskoulun käynyt neiti. Vastaus nimim. »Luotettava», Lohja, Poste restante.

Nuori tyttö,

tottunut yksinkert. ruoanlaittoon, hal. palvelukseen pieneen perheeseen. Vast. pyydet. t. l. k. nimim. E. M., 768.

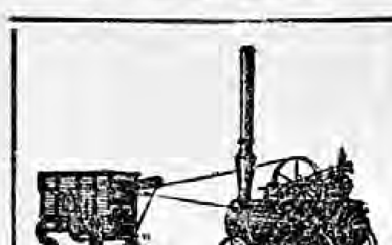

Lokomobiilejä
Puimakoneita
Höyrykoneita
Höyrypannuja
Moottoreita
Raamisahoja
Särmäyssahoja
Höyläyskoneita y. m.
uusia ja käytettyjä myy varastosta

O.Y. Victor Forselius, Turku
(I 6111)15482

Kauppa-apulainen,
nuori, ennen toiminut sekatavarakaupassa, omaava keskikoulun sivistysmäärän, haluaa saada paikan jossakin helsinkiläisessä liikkeessä. Voidaan maanantai-iltapäivällä tavata persoonallisesti. Vast. tämän lehden konttoriin nimim. »Heti».

Tarmokas 29-vuotias matkustaja, jolla on noin 6 vuoden kokemus alallaan, tuntee hyvin tukku- ja osittain vähittäiskauppiaita ympäri Suomea, etsii sattuneesta syystä paikkaa. Vast. Hels. San. kontt. nimim. Kompetent 7130.
15916

Harjoittelijaksi
Apteekkiin
nyt heti tai myöhemmin haluaa latinakurssin suorittanut ylioppilasneiti joka taitaa vähän venäjää. Pikaiset vastauksen nimim. »Vasta-alkava» os. Sanomalehtien Ilmoitustoimisto, Helsinki, Aleksanterinkatu 40.
(S.I.16750) 15869

Vuokralle tarjotaan

Huone ja keittiö
eteinen, kylpyhuone, vesi, sähkö, kaasu y. m. mukavuudet. Huoneet aurinkoiset, akkunat kadulle puistoa vastassa. Myydään 10 v. vanhassa vakavaraisessa yhtiössä. Lähempiä tietoja nimimerk. »Halpa vuokra, 764» t. l. kontt.

Kalustettu dubletti,
balkonki (näköala merelle), kylpyhuone y. m. Engeltori 7, huon. 7.

1 huone ilman kalustoa ja kalustettuna I.-Roopertink. 3, porr. E, ovi 42. Puhel. 7751.

Asunto-osakkeita
1, 2, 3, 4, 5 huon. huoneust. myy
Eteläinen Liiketoimisto,
Yrjönkatu 2. Puh. 7876.
Kontt. auki tänään 1—4.
(S. I. 16833) 15902

Suuri, hyvin kalustettu huone vuokrataan herroille. Tav. 10—2 ja 7 jälk. i. Fredrikink. 79, prs A. 4 k. 28.

Hbl. (ruos.) 1 k. tj. 12 mm.
KATAJANOKALLA
vuokrattavana siististi kalustettu, rauhallinen huone. Kauppiaskatu 9, porr. C, huoneusto 22.

2 kalustettua huonetta
Iso-Roopertink. 23. Söderlund.

Siivo nuorimies saa asunnon toverina Yrjönkatu 38, asunto 5.

1 mieshenkilö saa asunnon toverina Vilhonk. 6 D, ovi 32.
Saukkonen.

Hyvin kalustettu huone mukavuuks. Puhelin käytettävissä, Konstantinink. 15, p. E, ovi 39.

Valoisa kalustettu huone vuokrataan heti Antink. 31, rappu D, ovi 10, 2 kerr. Nähtäv. 10—2, ei perheelle.

Rauhall. kalust. huone nyt heti tai 1 p. syysk. Pursimiehenk. 17, p. C, ovi 2.

Hyvin kalustettu alkovihuone vuokrataan virkailijoille. Töölö, Aurorank. 15 C, huoneusto 37.

Tyttö saa asunnon omilla makuuvaatteilla tai ilman Pursimiehenk. 25, kadulta käyt., pr. A, B. K.

Kalustettu huone nyt heti tai 1 p. herralle, eri sis.k. Kristianink. 7, pr. A, ovi 8.

Kaunis huone herroille 1 tai 2. nyt heti tai ensimäinen päivä. Fredrikinkatu 26.
Porras C, ovi 26.

Siisti kalustettu huone vuokrattavana heti. Iso-Roopertinkatu 33, porras E, ovi 44.

2 kalustettua huonetta herroille Pietarink. 9. Puh. 5628. Nähtävänä klo 11—3.

Yksinkertaisesti kalustettu huone heti tai 1 p. syyskuuta Yrjönkatu 32, ovi 40.

Kaunis kalustettu huone vuokrataan 1 tai 2 heng. Kapteenink. 1, porras E, ovi 44.

Huone kalustettuna Fredrikink. 69, porr. A, ovi 2.

HUONE
vuokrataan, sopiva konttorihuoneeksi, 1 p. syysk. Itäinen Teatterikuja 3, S. T. Liiton huoneustossa. Tav. sunnuntaina 10—11 a.-p. sekä maanantaina 6—7 ill. tahi puhel. 33 27. 15842

Myymälä
varastohuoneella. Lapinrinne 4.
Isännöitsijä.
Näht. sunn. 10—12; arkip. 7—3 i.p.

Puodiksi tai verstaaksi vuokr. heti suuri huone Alpertinkatu 5. Talonmies näyttää.

2 huonetta ja keittiö talvihuvilassa Tikkurilassa, Kuusitie 5; 10 min. matka asemalta. Helve.

Halutaan vuokrata

Nuorimies haluaa vuokrata syysk. 1 p:stä tilavan
yhden huoneen huoneuston
tai perheessä kalustamattoman huoneen, mieluummin alkov. Vast. pyyd. lähett. t. l. kontt. ennen elok 28 p. nimim. »Opettaja». 15131

Siisti, hyvin kalustettu huone eri sisäänkäytävällä. Kylpyhuone välttämätön. Pikaiset tarjoukset t. l. konttoriin nimim. E. H-son 771.

Hels. S. 1 k. tj. 6 mm.
Kaksi huonetta, toinen kalustamaton, 1 päivästä syysk. Puh. 53 79. Hakola.

Täysihoitoon
tai toveriksi kalustettuun huoneeseen haluaisi vaatimaton miesylioppilas, miel. läntisessä kaupunginosassa. Vast. pyyd. hintailm. os. A. J. Anttila, Hanko.

Täysihoitoa haluaa neiti syysk. 1 p:stä, mieluummin pianon kanssa. Vast. t. l. k. nimim. »Musiikkiopistolainen 711.»

2 eli 1 huoneen ja keitt.
HUONEUSTO
halutaan vuokrata. Lähemm. puh. 18 72 maanantaina klo 10—3.
15851

Hal. vuokr. 2 tahi 3 huon. ja keittiö. Vast. t. l. k. nimim. Pieni perhe, 766.

Hels. S. 1 k. tj. 9 mm.
1—2—3 huon. huoneusto halutaan vuokrata heti tahi 1 p. syysk.
Lähemmin tel. 46 87.

2 tai 3 huon. ja keittiö. Vast. t. l. k. nimim. Heti 775.

Ompelija
haluaa vuokrata pienen alkovihuoneen tai asunnon yksinäiseen huon. Vast. t. l.k. nimim. »Siisti 776».

1 tai 2 huonetta ja keittiö. Puhelin 8241. (S. I. 16840) 15904

Suurehkoa, rauhallista, kalustamatonta huonetta omalla sisäänkäytävällä, eteisellä, vesijohdolla, W. C:llä ja sähkövalolla halut. nyt heti. Vastaus nimim. »Naismaisteri 200» t. l. kontt. (Hbl.) 15888

10 markan palkinto sille, joka toimittaa alkoovihuoneen kahdelle hengelle. Lähemmin puh. 4170 klo 11—1. Wikström.

Sekalaisia ilmoituksia

Viktor Lång'in
Ruumis- arkkutehdas

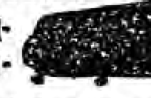

Erottajank. 2 & Siltasaarenk. 14.
Ehdottomasti ensiluokkaisia ja halvimpia arkkuja. Puhel. 429, 3375.

Uutta! Uutta!
Gillette-teriä
teroitamme uudella, amerikkalaisella erikois-teroituskoneellamme.
O.Y. Husqvarna
Aleksanterink. 54.

Pohjois-Hämeen Maamieskoulussa Vilppulassa
aletaan 9:s lukuvuosi tulevan marrask. 1 pnä klo 3 i.p. Oppilaiksi otetaan 18 vuotta täyttäneitä henkilöitä, joiden tulee hakemukseensa liittää papinkirja, lääkärintodistus, todistus kansakoulukurssin suorittamisesta tai muista tiedoista, vanhempain tai holhoojan lupakirja, jos hakija on alaikäinen, ja palveluksessa olevan päästökirja.

Koulumaksu on 25 mk. Vähävaraisille oppilaille jaetaan opiskeluavustuksena 1,500 mk. noin 100 mk. erissä, kun hakemuksessa apurahan tarve pätevästi esitetään. Asuntoja saa johtajan välityksellä halvalla koulun läheisyydestä ja ruokaa osuusruokalasta ruoka-aineiden hintaan. Hakemukset ovat lähetettävät koulun johtokunnalle ennen syysk. 20 p:ää osoitteella: Vilppula. Vuosikertomus lähetetään pyydettäessä. Vilppulassa, heinäkuulla 1916.

EDVIN ARPPE.
(I. 5957) 15072 Koulun johtaja.

70,000 markkaa
halutaan lainata ensi kiinnitystä vastaan suurempaan maatilaan Uudellamaalla. Vast. osoitteella »70,000 maatilaan, 758», U. S. konttoriin.

Koivusia
Ripa-Klapia
Puhelin 9637.

Kirjanpito- ja Konekirjoituskursseja.
Kaksink. ital. ja amerik. liikekirjanpito — 8 kirjanp. — 75 mk; 6 kirjanp. — 60 mk.; 4 kirjanp. — 30 mk.
Konekirjoitusta eri koneilla 10 sormi „touch" metoodin mukaan.
Kauppakoulukursseille otetaan oppilaita syysk. 4 p:ään.
Täysin itsenäinen opetus! Avustetaan paikkojen saannissa.
Käytännöllinen Kauppakoulu. Rauhank. 2. R. Lundh. Puh. 2679.
(I.6256) 15702

Erottajan Kehysliike
Erottajankatu 4 — Puh. 6234
Myy taideteoksia, kehyksiä, kultaa halvalla

Marjapensas-hinnasto
lähetetään pyydettäessä ilmaiseksi.
Lepaan puutarhaopisto,
Hämeenlinna.
(S.I 16820)15896

ORISMALAN
1 v. maamieskouluun otetaan tammik. 8 p. 1917 40 oppilasta. Kurssi kestää 6½ kk., alkaen tammikuun 8 p. ja kestää huhtikuun 30 p:ään sekä jatkuu lokakuun 5 p:stä, päättyen joulukuun 18 p. Sisäänkirjoitusmaksu on kerta kaikkiaan 20 mk. Kukin oppilas maksaa kuukausittain etukäteen asunnosta ilman sänkyvaatteita ja valo 3 mk. sekä ruuasta 32 mk. kuukaudelta. Apurahoiksi on myönnetty 2,000 mk. oppilaille jaettavaksi.

Edellämainittuun kouluun pyrkijäin tulee allekirjoittaneelle ennen lokak. 1 p:ää lähettämäänsä omakätisesti kirjoitetun hakemukseen liittää 1) papintodistus, 2) lääkärintodistus, 3) kansakoulun päästötodistus, 4) todistus 2 vuoden käytännöllisestä työskentelystä maanviljelyksessä. Hakijan tulee olla 18 vuotta täyttäneitä.

Orismalassa, elokuussa 1916.
EDV. BJÖRKENHEIM.
(S. I. 16823) 15909

Vastalause.

Harmistunein mielin ja syvästi loukatuin tuntein saimme juuri äskettäin suurimmaksi hämmästykseksemme tietää, että joku ilkeämielinen henkilö, alkeellisimmatkin kunnian lait unohtaen, on koettanut häikäilemättä uskotella, että me allekirjoittaneet muka olisimme laskeneet liikkeelle mitä törkeimmän herjauksen luokkatoverimme opettaja Pekka Kalervosta, mikä herjaus kaikessa kataluudessaan on sanalla sanoen mitä julkein valhe, joka ehdottomasti vaatii puoleltamme jyrkimmän vastalauseen ja halveksumisen. Samalla emme voi olla lisäämättä, että meille jää kerrassaan käsittämättömäksi, kuinka on ollenkaan voinut syntyä kaikkein halpamielisimmänkään henkilön aivoissa moisia kurjia ajatuksia niin peräti vakavaluonteisesta ja joka suhteessa täysin kunnioitettavasta miehestä, kuin on opettaja Pekka Kalervo, jonka elämän taipaleelta me emme voi, totuuden nimessä, mainita, vielä vähemmän oikeaksi todistaa missään suhteessa yhtään ainoata alentavaa tekoa, vaan jota päinvastoin me allekirjoittaneet, lähes kaksikymmentä vuotta kestäneen, koskaan häiriintymättömän, mitä läheisimmän personallisen ystävyyden aikana ja siitä johtuneen tarkan tuntemuksen nojalla olemme oppineet täydestä vakaumuksestamme pitämään ja kunnioittamaan yhtenä kaikkein luotettavimmista ihmisistä, läpeensä rehellisenä toverina sekä joka suhteessa horjumattoman kunniantunnon miehenä, mikä kaikki valaehtoisesti ja suurimmalla arvonannolla oikeaksi todistetaan.

Sitä paitsi olemme kaiken edelläolevan johdosta pakoitetut kerta kaikkiaan mitä vakavimmin lausumaan, että jos vielä toiste moinen peli uusiintuu, ja meidät vedetään vastoin selvää tietoamme ja varminta vakaumustamme tunnottoman vahingoittamisen tarkoituksessa rehellisen ja kunnioitettavan henkilön kimppuun, tulemme me jättämään asian laillisen tuomioistuimen haltuun. Haminassa, elokuun 17 pnä 1916.

Viikku Joukahainen. A. Luukkonen.
Kansak. opettaja Kansak. opettaja
Haminassa. Haminassa.
(Sinetti.) (Sinetti.)
15859

A. G. Thompsonin
Tanssi-kurssi
alkaa syysk. 4 p. klo 8 ill. Antink. 13 suur. juhlasalissa. Sisäänkirk. Annankatu 8, klo 8—½9. Halpa hinta.

Karjanhoitoalalle aikovat!
Ensi marraskuusta otetaan Etelä-Pohjanmaan Maanviljelysseuraan 20 uutta karjanhoidonharjoittelijaa miehiä ja naisia. Harjoittelu kestää yleensä yhden vuoden. Harjoittelija saa vapaan asunnon, ylöspidon, lämmön ja valon sekä 100 markan vuosipalkan ja on hänen velvollisuutensa tehdä kaikkia harjoittelussaan esiintyviä töitä. Harjoittelun päätyttyä pääsee 5 kk. tietopuolisille kursseille. Harjoittelusta ei saa kesken poistua. Hakemukset tehdään Maanviljelysseuralle Seinäjoelle ja tulee hakijan, joka ei saa olla 18 vuotta nuoremman, hakemukseen liittää 1) papinkirjan, 2) lääkärintodistuksen, 3) kansakoulutodistuksen sekä 4) vajavaltainen vanhempain lupakirjan. Hakemukset ennen 15 päivää syyskuuta. Tehkää runsaasti hakemuksia!
15125 Johtokunta.

Hämeen Kansanopisto
Sääksmäessä, os. Kuurila.

Opiston 23:s lukuvuosi alotetaan naisoppilaille lokak. 25 pnä ja miesoppilaille marrask. 1 pnä. Opetusta annetaan samoinkuin tähänkin asti sekä yleiseen kansalaissivistykseen kuuluvissa aineissa että myös maataloudessa, ruuanlaitossa ja käsitöissä. Opettajina ovat johtaja, johtajatar, 2 agronoomia, naiskäsitöiden opettajatar, mieskäsitöiden opettaja ja talousopettajatar.

Oppilaiksi otetaan 18 vuotta täyttäneitä kansakoulun käyneitä nuoria miehiä ja naisia; poikkeuksia voidaan pääsyehtoihin nähden kuitenkin myöntää. Oppilasmaksu on 25 mk., josta varattomat vapautetaan, jota paitsi varattomat voivat saada joitakuita Päivölän oppilasliiton jakamia y. m. apurahoja. Asuntoja on opistolla kohtuullisesta maksusta kaikille tyttöoppilaille ja suurimmalle osalle pojista; muille hankitaan asunnot opiston lähettyviltä. Ruokaa saadaan opistolaisten omasta osuusruokalasta.

Hakemukseen on liitettävä papinkirja sekä jäljennökset opintotodistuksista ja ovat ne ajoissa lähetettävät allekirjoittaneelle johtajalle os. Kuurila, joka pyydettäessä antaa lähempiä tietoja. Hyväksytyille lähetetään kutsumus.

Kansanopisto sijaitsee 5 km:n päässä Kuurilan asemalta, Sääksmäen Saarioispuolella.

Sääksmäessä, elokuussa 1916.
Aino Aulanko. Aarne Aulanko.
Johtajatar. Johtaja.
(Aamul.) 15640

HIUSTÖITÄ
vastaan otetaan, palmikkoja, valkkeja, kellonperiä myy helpolla Johanna Larsson, Unioninkatu 30.
Hiuksia ostetaan.

Hj. SORSAN
Tanssi-kurssi
Uusmaal. Osakuntatalon juhlasalissa, Kasarmink. 40, alkaa maanant. t. k. 21 p:nä klo 8 ill. HUOM.! Koululaisten kurssit alkaa klo 5 i.-p. samana p:nä. Opetetaan 20 eri tanssia, uusimpia tansseja (Maxixe, Le tao tao, Amerikk. Boston, Tri Step, One Step y. m.) Maksut Smk. 20: —, 16: —, 12: —, 10: —, 8: —. Sisäänkirj. maanant., tiist. yllämainituilla ajoilla.
15847
Sopiva tilaisuus vasta-alkaville.

Ahlman'in Maamies- ja Emäntäkoulun Toveriliiton
10-vuotis-olemassaolojuhla alkaa mainitulla koululla t. k. 26 pnä klo 4 ip. ja jatkuu retkeilyineen sekä iltamineen seuraavankin päivän.
(S.I. 16746) 15870 Toimikunta.

Veckman'in Yksityinen
Kauppakoulu
Helsinki, Vilhonkatu 6, puh. 2721,
alkaa jälleen syysk. 1 pnä 3, 4 ja 5 kuukauden kurssinsa sekä
Yhden vuoden oppijaksonsa.
Huom.! Että yleisöllä on tilaisuus tutustua meidän hyväksitunnetun oppijärjestelmämme erinomaisiin saavutuksiin, toimii koulu julkisesti, joka on ainoa Suomessa.
Pyytäkää ohjelma ensi tilassa.
SULO VECKMAN, koulun johtaja.
15862

NEITI,
joka tahtoo oppia suomenkieltä, haluaa seuranaisen tai rouvan apulaisen paikkaa sivistyneessä suomalaisessa perheessä vapaata oloa vastaan. Vast. E. Hjeltille Albergaan. Puhel. 44.

Hiustöitä
tehdään hyvin. Hiuksia ostetaan Porthaninrinne 1. Hilda Leivo, Kampaaja.

Hyvää hierontaa
antaa hieroja ja sairasvoim. Albertiina Kokko, Pitkänsillanranta n:o 15, porras D.

Olen avannut uuden
Ruoka- ja sekatavarakaupan
III linja 19, pyydän yleisön suosiota.
Kunnioituksella.
Anna Lehtonen.
Puhutaan venäjää.

Alvan uusi ensi luok. talvipalt. hal. vaihtaa hyvään polkupyörään. Tavataan tänään klo 10—½12 Nikolainkatu 25, porr. A.

Rullauutimia,
pinkopap., pinkopahvista tai wellpahvista halvalla; helpot hoitaa ja kestäviä. Soitt. osoite puh. 2693, jolloin tullaan mitta ottamaan ja annetaan lähempiä tietoja hinnasta y. m. Yli 2,000 kpl. jo käytännössä.

Kylpylaitos Ahtola, I.-Roopertink. 42, puhel. 33 52, suomalaiset saunat, ammekylpy sekä yleiset saunat, av. 1—10.

Kaikenlaatuisia
Laatikoita
valmistaa parhaiten, nopeimmin ja halvimmalla
Laatikko- & Puutavara Oy.
Helsinki, Vuorikatu 8.
Sähkösoite: „ARCA".
Puhel. 109 78, 79 89.
(ent. Ab. Packlådsfabrik Oy.)
(Hbl.)15887

Maatilojen
Palstatilojen
Huvilain y. m.
kauppoja välittää asioitsija
Teemu Kallio.
Porvoo, poliisi Aallon talo.
(I.6321)15879

Kadonnut

Kivillä varustettu muistosormus kadotettiin Hietalahden hallin ja Bulevardink. välille. Rehellistä löytäjää pyydetään tuomaan se palkintoa vast. Peltoselle Bulevardink. 24.
Puhelin 57 47.

Kadotettu rahaa. Löytäjää pyydet. ilm. U. S:n kontt. nimim. H. T., 770.

Päivälista.

Eteläinen suomalainen seurakunta. 9 sunn. Kolmin. Sunnuntaina klo ½1 suom. rippisaarna ja Herran Ehtoollinen Johanneksen kirkossa. Klo 10 a. suom. päiväsaarna Betaniassa, [illegible]k. 13, past. Leiviskä. Klo [illegible] suom. päiväsaarna ynnä Herran ehtoollinen Johanneksen kirkossa, past. Leiviskä. Lukkari J. V. Tenkanen tekee vaalikokeen Etel. suomal. seurak. lukkarinvirkaa varten. Klo 6 i. suom. iltasaarna Johanneksen kirk., rov. Hildén. Keskiv. klo 7 i. suom. raamatunselitys Betaniassa, past. Sylvander.

Pohjoinen suomalainen seurakunta: Sunnuntaina: klo 11 a. päiväjumalanpalv. Fredriksbergin kirkkosalissa, past. Laasonen. Klo 12 p. päiväjumalanpalvelus Nikolainkirkossa, past. Helle. Klo 6 i. iltasaarna Nikolainkirkossa, tri Päivänsalo. Klo 5 i. iltasaarna Töölön Rauhalassa past. Helle.

Sörnäisten suomalainen seurakunta: Lauantaina klo 6 i. suom. rippisaarna Kallion kirkossa. 9 sunn. Kolmin. klo 9 a. suom. päiväsaarna ynnä Herran ehtoollinen Kallion kirkossa, past. Byman. Klo 12 päiv. suom. päiväsaarna Harjun rukoushuon., past. Byman. Klo ½5 i. suom. iltasaarna Kallion kirkossa, rov. Engström. Klo 6 i. suom. saarna Hermannin kansankodissa, kkh. Hurmerinta. Torstaina klo 7 i. suom. saarna Kallion kirkossa, past. Wallén.

Luth. Ev. Yhd. rukoushuoneessa, Fredrikink. 42: Sunn. 20 p. klo 11 a. suom. rovasti Engström. Perj. 25 p. klo 6 i. suom. saarn. Kyrklund.

Luth. Ev. Yhd. Kallion rukoushuon., Alppikatu 19: Sunn. 20 p. klo 5 i.p. suom. kolp. Kallio.

Oulunkylän rukoushuoneessa: Sunn. 20 p. klo 11½ a. suom. katek. Öhman.

»Ev. Luth. Nuoret», Malmink. 12: Sunn. 20 p. klo 6,30 i. kolp. Kallio ja Tunturi.

Huopalahdessa, Tuomisen huvilassa: Sunn. 20 p. klo ½11 a.-p. ruots. hra Grönqvist. Sunn. 20 p. klo 12 a. suom. herra Idman.

Metod. läh.-talossa, Fredrikintorin varrella: Sunnuntaina klo 11 a. past. Holmström; klo 6 i. K. A. Holmstén ja past. Holmström. Torstaina klo 8 i. K. A. Holmstén.

Liikeapulaisyhd. huon., Kasarmink. 23: Sunnuntaina suomal. saarna klo 6 i.p. J. S. Ketola.

Harjun (Ås'in) rukoushuoneessa: Sunnuntaina klo ½6 i. suom. saarn. Huttunen.

Lähetyskirkossa: sunnunt. klo 11 a.-p. suom. lähetyssaarn. Tuominen.

Kaarlo Harteva saarnaa Heimolassa, Hallituskatu 15, klo 11 a.p. aineesta: »Piispat ja diakoonit».

Allianssitalolla, Korkeavuorenk. 22: Sunnunt. klo 11 pienessä salissa ja klo 5 isossa salissa, P. Laakkanen. Tiist. klo 7,30 nuorille pien. salissa. Torst. 7,30 isossa salissa.

R. Y:n Balderin huoneustoissa, Yrjönk. 21 B.: sunnuntaina klo 6 i. p. sekä keskiviikkona ja perjantaina klo 7,30 i. p. evankel. P. Leppänen.

Suom. Krist. Kotilähetysyhdistys, L. Heikink. 26. Hengellinen illanvietto tänään sunnunt. klo ½8 ip. Pääsy vapaa.

Rukoushuoneella, 3 linja 8: klo 11 ap. ja 6 ip. A. Kervinen y. m.

Hels. Kr. Työv. Y:n Nuoriso-os. on iltama tänään klo 7 ill. Neitsytpolku 2. Puhuvat: diak. A. Huttunen ja saarnaaja Huttunen. Runo, kaksinlaulua ja kitaransoittoa. Pääsy vapaa.

Höyrylaivaliike

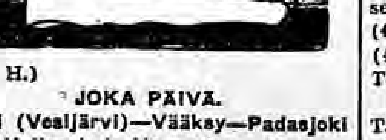

(S. H.)
JOKA PÄIVÄ.
Lahti (Vesijärvi)—Vääksy—Padasjoki—Kellosalmi—Harmoinen—Kuhmoinen.
Höyrylaiva LAHTI
Lähtee Vesijärveltä Kuhmoisiin sekä välillä oleviin siltoihin klo puoli 3 i.-p. Kuhmoisista Vesijärvelle puoli 11 illalla. 10275

Suoranaisia pilettejä
kaikkiin paikkoihin
Yhdysvalloissa ja Canadassa
Norjan tai Tanskan kautta myy seuraavien linjain laivoilla:
Allan, American, Anchor, Canadian Pacific Railway C:o., Cunard, Dominion, Donaldson, Royal, Scandinavien—American ja White Star
Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiö.
Helsinki, Etelä-Makasiininkatu 4, (Puhelin 46 20)
Hanko, Boulevardi 15, (Puhelin 84)
Asioimisto New York'issa
Finland Steamship Company Agency,
5 State Street.

(S.H.)
S/s LUOPIOINEN I
Kapteeni O. Saarinen,
lähtee joka arkip. Hämeenlinnasta Pälkäneen kautta Luopioisiin klo ½1 päiv. poiketen välillä oleviin laitureihin sekä Luopioisista Hämeenlinnaan klo 3 aam. 3287

(S.H.)
Viipuri—Lappeenranta—Vuoksenniska—Savonlinna—Joensuu
ja päinvastoin
nopeakulkuinen, matkustajaliike mukavasti sisustettu höyrylaiva
„OSMO",
kapteeni J. A. Karlsson,
poiketen Puumalassa, Oravissa, Enonkoskella ja mahdollisesti Vuokalassa.
Pohjoiseen:
Viipurista keskiviikkona klo 8 illalla.
Lappeenrannasta torstaina klo ½11 päivällä.
Vuoksenniskalta torstaina klo ½3 päivällä.
Savonlinnasta perjantaina klo 7 aam.
Etelään:
Joensuusta lauantaina klo 8 illalla.
Savonlinnasta sunnuntaina klo ½8 aamulla.
Vuoksenniskalta sunnuntaina klo ½5 iltapäivällä.
Lappeenrannasta maanantaina klo ½6 aamulla.
Lähemmin ilmoittavat:
Hj. Grönroos, Otto T. Ståhl,
Viipurissa. Lappeenrannassa.
G. Öller,
Savonlinnassa.
Osakeyhtiö Gustaf Cederberg & C:o,
Joensuussa. 11019

(S.H.)
Vesijärvi, Kanava, Supittu, Suopelto, Sysmä (Rantala).
Höyryl. Vellamo
lähtee joka maanant, tiist., keskiv., torst. ja lauvant. 2,30 i.-p. ja päinvastoin 9,30 i.-p.
Vesijärvi, Kanava, Supittu, Suopelto, Luhanka, Tammilahti joka perjantaina 2,30 i.-p. ja päinvastoin lauant. 2,30 a.-p.

Vesijärvi—Tehi—Judinsalo—Vaneri—Korpilahti—Jyväskylä
Höyrylaiva »SUOMI»
lähtee Vesijärveltä Jyväskylään joka arkipäivä klo 11 i.-p., Jyväskylästä Vesijärvelle joka päivä klo 12 p. paitsi ei maanantaina.

Vesijärvi—Padasjoki—Harmoinen—Kuhmoinen—Tehi—Ruolahti—Pihlajakoski—Luhanka—Tammilahti—Jämsä
Höyrylaiva »AALLOTAR»
lähtee Vesijärveltä Jämsään joka tiistai ja torstai klo 11 ill. Jämsästä V:järvelle keskiv. ja perj. klo 11,30 i., Tammilahteen joka lauantai klo 11 i., Tammilahdesta Vesijärvelle joka sunnunt. klo 11 i.-p., Vesijärveltä Kuhmoisiin joka maanantai klo 11 i.-p. ja Kuhmoisista Vesijärvelle joka tiistai klo 6 a.-p.
(S.H.) (E.S.S)9974

(S. H.)
Junien kulut.

P. = postijuna.
M. = matkustajajuna.
Pl. = pikajuna.

Pitkämatkaiset junat:

Helsingistä lähtevät:

P. 8,00 a.-p. Karjan kautta Saloon (12,13), Turkuun (1,50), Tammisaareen (11,10), Hankoon (12,06).

P. 8,40 a.-p. Hämeenlinnaan (11,40), Tampereelle (2,00), Vaasaan (11,40), Turkuun Toijalan kautta (4,38), Poriin (7,10), Raumalle (8,15), Mänttään (6,00), Porvooseen (10,55), Högforsiin (1,00), Lopelle (12,23), Forssaan (6,15), Kauttualle (7,30), Hyvinkään kautta Karjalle (1,12), tavarajunalla Tammisaareen (1,49), Hankoon (4,35).

P. 10,20 a.-p. Lahteen (2,05), Viipuriin (7,37), Pietariin (11,59), Mikkeliin (9,27), Kotkaan (7,00), Lappeenrantaan (7,18), Imatralle (10,07), Elisenvaaraan (11,37), Haminaan (7,10), Karhulaan (7,00), Loviisaan (6,25).

Pl. 1,00 i.-p. Lahteen (3,47), Viipuriin (7,13), Pietariin (11,04), Mikkeliin (9,27), Kotkaan (7,00), Lappeenrantaan (7,18). Imatralle (10,07). Elisenvaaraan (11,37). Hämeenlinnaan (4,59), Tampereelle (6,44), Kokkolaan (4,22), Ouluun (9,00), Kemiin (11,36), Tornioon (12,20), Tukholmaan (10,04)

P. 3,15 i.-p. Hämeenlinnaan (6,13), Tampereelle (8,32).

P. 6,00 i.-p. Karjan kautta Saloon (10,14), Turkuun (11,50), Tammisaareen (9,00), Hankoon (9,55).

P. 6,10 i.-p. Hämeenlinnaan (9,15), Tampereelle (11,31), Kokkolaan (11,15), Ouluun (5,16), Kemiin (8,25), Tornioon (9,18), Rovaniemelle (12,26), Jyväskylään (8,13), Suolahteen (10,14), Vaasaan (9,14), Kristiinaan (12,33), Kaskisiin (12,50), Pietarsaareen (10,44), Uuteenkaarlepyyhyn (10,35), Raaheen (4,55) Mänttään (3,20) Högforsiin (10,25).

P. 6,50 i.-p. Lahteen (10,28), Viipuriin (3,28), Pietariin (8,13), Lappeenrantaan (4,28), Mikkeliin (7,58), Kuopioon (1,00), Iisalmelle (3,56), Kajaaniin (6,34), Savonlinnaan Pieksämäen kautta (2,45), Loviisaan (9,57), Varkauteen (12,18), Lopelle (9,45).

Pl. 10,30 i.-p. Lahteen (1,21), Viipuriin (5,28), Pietariin (9,08). Savoon samoina aikoina kuin edellisellä junalla.

M. 11,00 i.-p. Lahteen (2,31), Viipuriin (7,49), Pietariin (12,11), Savoon kuten edellisellä junalla; Sortavalaan (2,34), Joensuuhun (6,53), Lieksaan (9,55), Nurmekseen (11,32), Savonlinnaan Elisenvaaran kautta (3,01) Imatralle (10,29), Kotkaan (7,30) Haminaan (7,55), Karhulaan (7,30).

Helsinkiin saapuvat:

M. 6,51 a.-p. Pietarista (5,40), Viipurista (9,44), Lahdesta (3,09), Nurmeksesta (6,25), Lieksasta (8,05), Joensuusta (11,16), Sortavalasta (3,24), Savonlinnasta Elisenvaaran kautta (3,05), Savonlinnasta Pieksämäen kautta (3,11), Kajaanista (10,00), Iisalmelta (12,31), Kuopiosta (3,36), Mikkelistä (8,40), Kotkasta (9,36), Haminasta (9,20), Karhulasta (6,04), Varkaudesta (4,28).

P. 8,57 a.-p. Pietarista (8,00), Viipurista (11,47), Lahdesta (5,14), Savosta ja Karjalasta kuten edellisellä, Lappeenrannasta (12,14), Porvoosta (6,20).

Pl. 10,00 a.-p. Pietarista (12,00), Viipurista (2,52), Lahdesta (7,11).

P. 11,00 a.-p. Torniosta (7,50) Kemistä (8,46), Oulusta (11,59), Kokkolasta (5,48), Tampereelta (5,46), Hämeenlinnasta (8,08), Vaasasta (7,35), Kristiinasta (3,30) Kaskisista (3,00), Suolahdesta (7,14), Jyväskylästä (9,22), Pietarsaaresta (6,10), Mäntästä (1,40), Raahesta (11,25), Uudestakaarlepyystä (6,10), Högforsista (6,40), Lopelta (8,00).

P. 12,50 i.-p. Karjan kautta Turusta (7,05), Salosta (8,41), Hangosta (8,55), Tammisaaresta (9,48).

P. 1,16 i.-p. Tampereelta (8,03), Hämeenlinnasta (10,20).

Pl. 5,35 i.-p. Pietarista (7,40), Viipurista (11,20), Lahdesta (2,51), Torniosta (4,00), Kemistä (4,50), Oulusta (7,46), Kokkolasta (12,31), Tampereelta (11,33) Hämeenlinnasta (1,40), Turusta Toijalan kautta (9,07), Forssasta (8,30), Tukholmasta (6,34).

M. 5,59 i.-p. Pietarista (1,05 a.-p.), Viipurista (6,40 a.-p.), Lahdesta (1,12), Lopelta (2,05) Loviisasta (4,00).

P. 8,04 i.-p. Vaasasta (5,15), Tampereelta (2,42), Hämeenlinnasta (5,10), Mäntästä (10,30), Porvoosta (5,00), Högforsista (3,50).

P. 9,57 i.-p. Pietarista (9,30), Viipurista (1,24), Lahdesta (6,29), Lappeenrannasta (1,36), Mikkelistä (11,50), Kotkasta (1,50), Haminasta (1,20), Karjalta Hyvinkään kautta (4,43), Loviisasta (1,45), Lopelta (6,55).

P. 10,26 i.-p. Toijalan kautta Turusta (2,35), Porista (12,05), Tampereelta (5,03), Hämeenlinnasta (7,30), Raumalta (10,50), Kauttualta (11,40), Forssasta (2,40).

P. 10,37 i.-p. Karjan kautta Turusta (4,48), Salosta (6,20). Hangosta (6,40), Tammisaaresta (7,33).

Pääradan paikallisjunat:

Helsingistä lähtevät:

12,10 a.-p. tulo Riihimäelle 3,01.
6,20 » » Keravalle 7,38.
7,54 » » Keravalle 9,10.
9,10 » » Tikkurilaan 9,54.
11,20 » » Malmille 11,50.
1,15 i.-p. » Tikkurilaan 1,53.
2,12 » » Keravalle 3,29.
2,32 » » lauant. ja juhlap. aattona ainoast. työläisvaun. Keravalle 3,45.
3,21 » » Tikkurilaan 4,06.
4,20 » » Keravalle 5,37.
5,21 » » Keravalle 6,38.
6,16 » » Keravalle 7,16.
6,24 » » Malmille 6,54.
7,45 » » Keravalle 9,02, Porvooseen 10,45.
9,20 » » Tikkurilaan 10,04.
11,06 » » Keravalle 12,19.

Helsinkiin saapuvat:

6,30 a.-p. lähtö Keravalta 5,12.
7,28 » » Malmilta 6,57.
7,44 » » Keravalta 6,45.
8,44 » » Riihimäeltä 6,06.
9,46 » » Keravalta 8,25.
10,48 » » Tikkurilasta 10,04.
11,46 » » Keravalta 10,29.
12,33 i.-p. » Malmilta 12,02.
2,51 » » Tikkurilasta 2,06.
4,43 » » Riihimäeltä 1,30.
5,20 » » Keravalta 4,08.
6,40 » » Tikkurilasta 5,56.
7,28 » » Keravalta 6,12.
8,55 » » Keravalta 7,37.
10,56 » » Tikkurilasta 10,13.
11,32 » » Keravalta 10,20.

Rantaradan paikallisjunat:

Helsingistä lähtevät:

6,05 a.-p. tulo Espooseen 6,55 arkip.
6,55 » » Kirkkonummelle 8,41.
10,00 a.-p. tulo Kirkkonummelle 11,24
1,05 i.-p. » Masabyhyn 2,15.
2,26 » » Kirkkonummelle 4,00
3,30 » » Karjalle 6,31.
4,13 » » Espooseen 5,02.
5,14 » » Kirkkonummelle 6,42.
8,40 » » Kirkkonummelle 10,14.
11,58 » » Kirkkonummelle 1,23.

Helsinkiin saapuvat:

7,36 a.-p. lähtö Kirkkonummelta 6,00.
8,33 » » Espoosta 7,39 arkip.
9,33 » » Karjalta 6,25.
10,40 » » Kirkkonummelta 9,05.
1,50 i.-p. » Kirkkonummelta 12,16.
3,35 » » Masabystä 2,20.
6,09 » » Espoosta 5,20.
7,10 » » Kirkkonummelta 5,38.
8,33 » » Kirkkonummelta 6,58.
11,48 » » Kirkkonummelta 10,20.

Ruumisjuna:

Lähtee keskiviikkoisin ja sunnuntaisin Ruoholahdesta 12,30 i.-p., saapuu Malmin hautausmaalle 12,47. Lähtee Malmilta 3,32 i.-p., saapuu Helsinkiin 3,54.

Suom. Kirjall. Seuran Kirjapaino Oy.
Helsinki, 1916.